

NE VORBEŞTE PĂRINTELE CLEOPA

13

NE VORBEŞTE

PĂRINTELE CLEOPA

13

Cu binecuvântarea P.S.

EFTIMIE

Episcopul Romanului

Ediţie îngrijită de

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Ediţia a II-a

MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2004

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CLEOPA ILIE, arhimandrit
Ne vorbeşte Părintele Cleopa / arhim. Cleopa Ilie. – Ed. a 2-a. - Vânători-Neamţ : Mănăstirea Sihăstria, 2001 -
13 vol.
ISBN 973-86836-2-9
Vol. 13. - 2004. - ISBN 973-86836-7-X

281.95(047.53)

CUVÂNT ÎMPOTRIVA REÎNCARNĂRII (METEMPSIHOZA)

Şi precum este oamenilor o dată să moară, iar după aceea să fie judecata... (Evrei 9, 27)

Cea mai mare nebunie, păgânătate şi rătăcire de la adevăr este aceea de a crede cineva că sufletul omului după moarte intră în alte trupuri de dobitoace, de fiare, de păsări etc. În toată învăţătura dumnezeieştilor Scripturi, a Evangheliei lui Hristos, în învăţăturile Sfinţilor Apostoli şi ale Sfinţilor Părinţi, nu găsim vreo mărturie despre această rătăcită şi spurcată învăţătură.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, în dumnezeiasca Sa Evanghelie, ne arată unde merg sufletele oamenilor după moarte, zicând: *Şi a murit săracul şi a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam. A murit şi bogatul şi s-a înmormântat*. Apoi, arătând unde s-a dus, zice: *Şi în iad ridicându-şi ochii săi, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam şi pe Lazăr în sânul lui*.

Iată deci unde merg sufletele oamenilor drepţi şi păcătoşi după moarte: în rai (sânul lui Avraam), cei drepţi, sau în iad, cei păcătoşi, unde a mers şi bogatul cel nemilostiv. De unde dar a ieşit această nebunie diavolească de a se crede că sufletele oamenilor după moarte se duc în alte trupuri? De

unde a ieşit această nebună rătăcire că omul moare de mai multe ori şi intră în diferite trupuri? Oare cei ce gândesc această nebunie nu-l aud pe marele Apostol Pavel, care zice: *Şi precum este rânduit oamenilor ca **o dată** să moară, iar după aceasta să fie Judecata*[1]? Oare nu aud aceşti rătăciţi de la adevăr ce zice dumnezeiasca Scriptură: *...ca pulberea să se întoarcă în pământ cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu, Care l-a dat*[2]?

Vedem dar destul de luminat că o dată i s-a dat omului să moară, şi atunci trupul se întoarce în pământ iar sufletul se întoarce la Dumnezeu, la Cel ce l-a dat pe el. Şi nu arată că ar merge prin alte trupuri, cum bănuiesc cei stricaţi la minte şi la înţelegere. O dată moare omul cu trupul său şi o dată va fi învierea morţilor. Auzi ce zice Domnul: *Nu vă miraţi de aceasta, că vine ceasul în care toţi cei din morminte vor auzi glasul Lui. Şi vor ieşi cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieţii, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osândirii*[3].

De unde a ieşit această nebunie şi păgânătate să se creadă că sufletele oamenilor, după moarte, intră în alte trupuri? Oare nu auzim ce zice marele Apostol Pavel: *Căci ştim că, dacă acest cort, locuinţa noastră pământească, se va strica, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mână, veşnică, în ceruri*[4]? Unii din cei rătăciţi cu această nebunie cred că omul s-ar naşte de mai multe ori cu trupul, şi, auzind că Sfântul Ioan Botezătorul ar fi

[1] Evr. 9, 27; Iov 30, 23; Sir. 14, 12; 40, 3-4. [2] Eccl. 12, 7. [3] Ioan 5, 28-29. [4] II Cor. 5, 1.

Ilie, au întrebat pe Sfântul Ioan Botezătorul, zicând: *Dar cine eşti tu? Eşti Ilie? Zis-a el: Nu sunt.* Apoi iar l-au întrebat: *Eşti tu Proorocul? Şi a răspuns: Nu. Deci au zis lui: Cine eşti tu? Ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis* (adică fariseilor). *Ce spui tu despre tine însuţi? El le-a zis: Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: «Îndreptaţi calea Domnului», precum a zis Isaia Proorocul*[5].

Vezi cum dumnezeiescul şi marele Prooroc Ioan Botezătorul a astupat gurile lor şi a înfruntat părerile cele nebune ale fariseilor că Ilie s-ar fi întrupat în persoana Sfântului Ioan Botezătorul? Da, este adevărat că despre Sfântul Ioan Botezătorul s-a scris că *va merge înaintea Domnului cu duhul şi cu puterea lui Ilie*[6], dar nu că se va încarna în el Ilie Proorocul. Aşa trebuie înţelese cele ce a zis Domnul: *Şi dacă voiţi să înţelegeţi, el este Ilie, cel ce va să vină*[7], anume că Sfântul Ioan Botezătorul a venit cu râvna şi credinţa Proorocului Ilie, şi nu era el Ilie reîncarnat. Fiindcă marele Prooroc Ilie va veni înainte de venirea a doua a Domnului, după cum a zis Domnul: *Ilie într-adevăr va veni şi va aşeza la loc toate*[8]. Da, va veni marele Prooroc Ilie mai înainte de venirea a doua a Domnului, dar nu cu alt trup, ci cu al lui, cu care s-a înălţat la cer cu căruţa şi cu caii de foc, aşa cum l-a văzut Elisei[9].

Aşadar şi Sfântul Ioan Botezătorul a venit cu credinţa şi cu râvna lui Ilie, dar nu cu alt trup, ci cu trupul său, cu care s-a născut din Sfânta Elisabeta; şi

[5] Ioan 1, 21-23. [6] Luca 1, 17. [7] Matei 11, 14. [8] Matei 17, 11. [9] IV Regi 2, 11-12.

Ilie va veni înainte de venirea a doua a Domnului, dar nu cu alt trup, ci cu al său, cu care s-a înălţat la cer, şi nu cu trup reîncarnat. Noi ştim, din dumnezeiasca Scriptură, că trupul nostru se întoarce, când murim, în pământ, precum a fost; şi duhul se întoarce la Dumnezeu, Care l-a dat pe el[10].

Marele Apostol Pavel ne arată că trupul nostru, acesta pe care îl purtăm, se va face ţărână şi nicidecum nu arată că sufletul nostru va intra în alte trupuri după moarte[11]. Şi dumnezeiescul părinte Efrem Sirul arată că nu este cu putinţă ca după ce se duce cineva din această viaţă, iarăşi să se mai întoarcă în alte trupuri[12]. Şi iarăşi zice acest dumnezeiesc părinte Efrem Sirul: „Mare frică este atunci, mare cutremur, mare taină... când ne vom duce din veacul acesta la veacul cel nemărginit, de unde nimeni nu s-a mai întors"[13].

Vai şi amar de cei ce părăsesc sfânta şi dreapta credinţă în Iisus Hristos, Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru, şi se iau după religiile cele păgâne ale budismului şi ale hinduismului, care învaţă nebunia şi rătăcirea cea mai stricată şi păgână a reîncarnării şi a mutării sufletului, după moartea trupului, în alte trupuri.

Budismul este o religie fără Dumnezeu. Budismul lasă deci pe om propriilor sale puteri şi propriilor sale lupte, neputincioase, cu răul. Religia

[10] Eccl. 12, 7; II Tim. 4, 1. [11] II Cor. 5, 1.

[12] Sfântul Efrem Sirul, *Cuvinte şi Învăţături*, tomul III, *Cuvânt la Iulian Pustnicul*, Mănăstirea Neamţ, 1823, pag. 314.

[13] Idem, *Cuvânt la cei adormiţi*, pag. 353.

budistă, pe drept cuvânt, a fost calificată ca ateistă[14]. La fel şi religia hinduistă nu are o doctrină bine conturată despre Dumnezeu şi despre lume sau despre raporturile dintre Dumnezeu şi om şi despre destinul uman[15]. Iată ce zice Iov: ...*dacă* (Dumnezeu) *ar lua înapoi la sine duhul Său şi suflarea Sa, toate făpturile ar pieri deodată şi omul s-ar întoarce în ţărână*[16].

Apoi dacă adevărul este acesta, că noi cei zidiţi din pământ, după moarte, în pământ mergem şi nu în alte trupuri, atunci de unde au luat oamenii cei stricaţi la minte şi înşelaţi de draci, că sufletul omului după moarte intră în alte trupuri, până ce se va curăţi ca să intre în nirvana („raiul" păgânilor şi rătăciţilor de la adevăr, budişti şi hinduşi)?

Care religie este mai veche şi mai adevărată decât a patriarhilor, a lui Adam, a lui Set, a lui Noe, a lui Avraam, care au fost sfinţi văzători de Dumnezeu, Care a făcut cerul şi pământul şi pe om şi toate cele văzute şi nevăzute? Şi care din aceşti mari şi sfinţi oameni ai lui Dumnezeu a lăsat vreo învăţătură că sufletele oamenilor după moarte vor intra în alte trupuri, spre a se curăţi de păcate?

Câtă nebunie este pentru un creştin să creadă în aceste drăceşti învăţături tocmai astăzi, când Evanghelia lui Hristos străluceşte mai mult decât soarele în lume; să lase lumina Evangheliei lui

[14] Vezi pe larg în *Istoria religiilor* de Dr. Emilian Vasilescu, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al B.O.R., Bucureşti, 1982, pag. 237.

[15] Idem, pag. 261. [16] Iov 34, 14–15.

Hristos şi să creadă în învăţăturile cele drăceşti şi păgâne şi să se ducă în întunericul dracilor şi a slujirii de idoli!

Oare aceşti oameni stricaţi la minte şi diavoli nu aud pe Duhul Sfânt, că sufletul omului este *duh ce trece şi nu se mai întoarce*[17]? De unde au luat blestemaţii păgâni această spurcată învăţătură că sufletul omului după moarte se întoarce şi intră în alte trupuri? Noi ştim din Sfânta Evanghelie şi din învăţăturile marelui Apostol Pavel, că *toţi vom sta înaintea divanului lui Iisus Hristos, la înfricoşata Judecată cea de apoi, ca să dăm seama de cele ce am lucrat prin trupul pe care îl avem şi nu prin alte trupuri*, cum hulesc păgânii cei înşelaţi de diavoli[18].

Nu aflăm în toată Sfânta şi dumnezeiasca Scriptură vreun loc în care să scrie că noi după moarte vom da seamă de cele ce am lucrat în mai multe trupuri prin care am trecut cât am trăit pe acest pământ, ci numai prin acest trup, cu care ne-am născut şi am trăit în lume. Câtă nebunie şi rătăcire drăcească în capul vreunui om să creadă că Hristos, Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru, ar fi înviat şi S-ar fi proslăvit după învierea Sa cu alt trup şi nu cu cel cu care s-a născut din Preacurata şi Preasfânta Fecioară Maria.

Noi avem atâtea dovezi sfinte despre patima şi învierea lui Hristos, Care S-a proslăvit în al Său Trup şi nu în altul[19]. Noi ştim că toate popoarele lumii se vor judeca de Hristos: păgânii, după legea

[17] Psalmi 77, 44. [18] Rom. 14, 10; II Cor. 5, 10. [19] Fapte 3, 13; 4, 10-11; Rom. 8, 34.

conştiinţei lor şi legea zidirii, iudeii, după legea lui Moise[20], iar creştinii, după Evanghelie[21]. Dar nicăieri în Sfânta Scriptură nu scrie că ne va judeca Buda sau Brahma sau Krishna sau alţi idoli şi slujitori ai demonilor şi că vom fi întrebaţi de aceşti diavoli pentru cele ce am greşit în mai multe trupuri prin care am trecut când eram în această viaţă.

Cei ce cred aceste nebunii ale întunericului, vor merge împreună cu diavolii în ziua Judecăţii celei de apoi în muncile cele veşnice, după cum zice Sfântul Apostol Iuda în a sa sfântă epistolă, numind pe aceşti păgâni: *Valuri sălbatice ale mării, care îşi spumegă ruşinea lor, stele rătăcitoare, cărora întunericul întunericului li se păstrează în veşnicie. Dar şi Enoh, al şaptelea de la Adam, a proorocit despre aceştia, zicând: Iată, a venit Domnul cu zecile de mii de sfinţi ai Lui, ca să facă judecată împotriva tuturor şi să mustre pe toţi nelegiuiţii de toate faptele nelegiuirii lor, în care au făcut fărădelege, şi de toate cuvintele de ocară pe care ei, păcătoşi, netemători de Dumnezeu, le-au rostit împotriva Lui*[22].

Iar dumnezeiescul şi marele Apostol şi Evanghelist Ioan, arătând iarăşi că toţi cei ce nu cred în Mântuitorul nostru Iisus Hristos sunt antihrişti, zice: *Cine este mincinosul, fără numai cel ce tăgăduieşte că Iisus este Hristos. Acesta este antihristul*[23]. Şi dacă atunci când predica, marele Evanghelist Ioan arăta că erau mulţi antihrişti, oare ce să zicem acum, când atâţia atei tăgăduiesc

[20] Rom. 2, 12. [21] Ioan 12, 48-49; Rom. 2, 16; Iacov 2, 12. [22] Iuda 1, 13-15. [23] I Ioan 2, 16-22.

dumnezeirea lui Hristos? Este adevărat că acum creştinismul s-a înmulţit pe faţa pământului, dar şi păgânii şi ateii care tăgăduiesc dumnezeirea şi învăţătura lui Hristos nu sunt puţini.

Din aceştia fac parte şi cei înşelaţi de religiile cele păgâne şi diavoleşti, care cred în reîncarnarea trupurilor şi care zic că sufletul omului după moarte se mută în alte trupuri de dobitoace, de fiare, păsări etc. Aceştia cu nimic nu se deosebesc de păgâni, de atei şi de diavoli, care se silesc să strice scripturile cele sfinte şi adevărul din ele şi să ducă la rătăcire pe cei pe care îi pot înşela cu minciunile lor.

Ca niciodată acum s-au înmulţit cei răi, ateii, sectarii rătăciţi şi înşelători, şi este mare nevoie, mai mult ca oricând, de a se predica adevărul Evangheliei lui Hristos cu mare râvnă în lumea creştină de azi, deoarece foarte mulţi din cei credincioşi s-au întunecat şi s-au rătăcit de la adevăr.

Atâta vreme n-am avut religia în şcoală şi Biserica n-a avut libertatea de a predica adevărul şi de a mărturisi tot ce trebuia pentru îndreptarea şi luminarea sufletelor creştineşti... În vederea acestor lucruri, zic aceste cuvinte: Să ajute Preabunul şi Preaînduratul Dumnezeu pe toţi preoţii şi misionarii ortodocşi, să predice cât mai cu râvnă şi stăruinţă în sfintele biserici şi oriunde este nevoie, în trei feluri: cu mâna, cu gura şi cu pilda vieţii lor. Cu mâna să scrie, cu gura să predice adevărul, iar cu trăirea să dea pildă bună celor ce îi văd şi îi aud.

Nimeni să nu se sfiască a spune adevărul în faţa celor credincioşi, măcar de n-au ajuns cu fapta la cele ce învaţă pe alţii. Că zice un cuvios părinte:

«Nu voi mustra aspru pe cel ce învaţă şi nu face. Căci am văzut de multe ori că lipsa lucrului celui ce învaţă şi nu face, a împlinit-o folosul cuvântului său!»

De asemeni, în scolia de la Cuvântul IX, cap. 16, de la *Scara* dumnezeiescului părinte Ioan Scărarul, Prea Cucernicul Părinte Profesor Dumitru Stăniloae spune următoarele: „Sfântul Ioan Scărarul nu condamnă aşa simplu pe cei ce laudă ceea ce nu fac ei, ci recunoaşte că uneori aceştia sunt folosiţi de cuvintele lor, care nu se acoperă însă cu faptele lor. Căci de multe ori cuvintele omului nu sunt ale lui, ci ale lui Dumnezeu, Care-l sileşte să vorbească prin conştiinţa lui. În acest caz, prin cuvintele ce le rostesc unii îşi predică sau li se predică şi lor, sau, din voinţa de a încălzi pe alţii pentru un lucru bun, se încălzesc şi pe ei înşişi. Sau căldura cu care primesc alţii cuvintele rostite de ei se întinde şi la ei.

Scolia Sfântului Nil zice: «Trebuie să spună cele bune şi cel ce nu le face, ca să înceapă, ruşinat de vorbe, să săvârşească fapta»".

Să ne aducem aminte şi de pedeapsa celui ce luase un singur talant pe care l-a îngropat în pământ şi a zis către cel ce i-l dăduse: ...*Doamne, te-am ştiut că eşti om aspru, care seceri de unde n-ai semănat şi aduni de unde n-ai împrăştiat. Şi temându-mă, m-am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată ai ce este al tău. Şi răspunzând stăpânul său i-a zis: Slugă vicleană şi leneşă, ştiai că secer unde n-am semănat şi adun de unde n-am împrăştiat. Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarafi, şi eu, venind, aş fi luat ce este al meu cu dobândă.* Apoi a zis: *Luaţi deci de*

la el talantul şi daţi-l celui ce are zece talanţi... Iar pe sluga netrebnică aruncaţi-o întru întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor[24].

Şi iarăşi voi zice către cei înşelaţi de demoni şi de păgâneştile religii care rătăcesc pe cei ce nu cunosc adevărul Sfintei Scripturi şi spun că sufletul omului după moarte se duce în alte trupuri. Să audă aceşti rătăciţi ce zice dumnezeiescul Iov: *Lasă-mă să mă odihnesc puţin, mai înainte de a merge, de unde nu mă voi mai întoarce. În pământul întunecos şi înneguros, în pământul întunericului celui veşnic...*[25], şi în alt loc zice: *Căci aceşti puţini ani se vor scurge şi voi apuca pe un drum de pe care nu mă voi mai întoarce*[26], şi iarăşi zice: *Dar eu ştiu că Răscumpărătorul meu este viu şi că El, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă*[27], şi iarăşi: Că *ştiu că moartea mă va surpa, căci casa a tot muritorul este pământul*[28].

Deci nicăieri nu spune acest sfânt şi mare om al lui Dumnezeu, Iov, şi nu arată că după moarte, sufletul omului mai intră în alte trupuri, cum hulesc blestemaţii cei rătăciţi de la adevăr. Feriţi-vă cu toată puterea de a crede aceste nebunii şi rătăciri ale reîncarnării şi mutarea sufletelor în alte trupuri, căci aceste afirmaţii sunt cu totul drăceşti, nebune şi rătăcite de la adevăr. Amin.

[24] Matei 25, 24-30. [25] Iov 10, 20–22. [26] Iov 16, 22. [27] Iov 19, 25. [28] Iov 30, 23.

CUVÂNT LA JUDECATA DE APOI

Astăzi, cu mila Domnului, am ajuns iarăşi la pomenirea de peste an a înfricoşatei veniri a doua a Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Aţi auzit Evanghelia, aţi auzit Cazania care s-a citit, tâlcuirea, şi cred că a fost destul de dezvoltat pentru cel care a înţeles. Eu ce voi spune, nu spun mai mult decât, pentru aceea, că poate aşa a dat Dumnezeu, că ce se vorbeşte prin grai viu, se prinde mai mult de mintea şi inima omului.

În Patrologia Bisericii Ortodoxe, zic aceştia care au alcătuit-o, că nici un sfânt n-a vorbit de Judecata de Apoi aşa de frumos şi aşa de adânc şi aşa de ortodox ca Sfântul Efrem Sirul. El a vorbit cel mai mult din Sfinţii Părinţi despre moarte, despre sfârşitul lumii, despre venirea lui Antihrist, despre a doua venire a Domnului şi celelalte, precum vedeţi şi în troparul lui: „...vestind ceasul judecăţii".

Şi Sfântul Grigorie Teologul, după teologia cea mare cu care era înzestrat de Dumnezeu, zice şi el despre Judecata de Apoi, dar nu-l putem compara cu Sfântul Efrem Sirul, care a vorbit într-un ton aşa de smerit şi mai înalt în multe puncte. Şi când începi a citi cu atenţie cuvintele Sfântului Efrem despre Judecata de Apoi, liniştit la chilie, ţi se pare că vezi venind judecata pe norii cerului.

Ai văzut ce spune acolo: „Dacă acum când un judecător se mânie, şi-i foarte pornit pe tine, te duci

cu mare frică înaintea lui, ştiindu-te că eşti vinovat – chiar de ai fi un mare judecător sau un stăpânitor de ţară sau alt om mare –, câtă frică va fi atunci pentru aceia, când vor vedea că vine pe norii cerului Judecătorul judecătorilor şi Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor şi când va veni înconjurat, cum spune Evanghelia de astăzi, de toţi sfinţii Săi îngerii. Că aşa spune Evanghelia: *Când va veni Domnul şi va sta pe scaunul slavei Sale înconjurat de toţi îngerii Săi.*

Şi atunci, spune Sfântul Efrem, unde va fi puternicul, unde împăratul, unde domnul, unde bogatul, unde înţeleptul veacului de acum, unde întrebătorul veacului de acum? Unde-s caii, unde-s căruţele, unde-s slugile, unde-i muzica, unde-i vinul cel strecurat? Unde-s cei cu alăute şi cu tobe, unde va fi plesnitul mâinilor şi jocurile şi dezmierdarea trupului cea spurcată? Unde va fi atunci, când cerurile cu cutremur vor aştepta să se deschidă să vină acela Care le-a zidit, înconjurat de miliarde şi miliarde de îngeri, după cum L-a văzut Proorocul Daniil: *...priveam*, zice, *întru vedenia nopţii, şi vederile capului meu m-au înspăimântat pe mine. Iată eu, Daniil, priveam şi Cel vechi de zile a şezut, scaunele s-au pus, cărţile s-au deschis, râuri de foc treceau înaintea Lui, miriade de miriade slujeau Lui, îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada, iar părul capului Său ca lâna cea curată şi iată eu, Daniil, am văzut că din ţărâna pământului s-au ridicat unii spre viaţă veşnică şi alţii spre osândă veşnică.*

Dar câţi din prooroci n-au spus despre Judecata de Apoi? David proorocul zice: *Dumnezeu arătat va*

veni, foc înaintea lui va arde şi împrejurul Lui vifor mare. Chema-va cerul de sus şi pământul de jos ca să aleagă pe norodul Său.

Şi când se vor deschide cerurile la judecata de apoi, întâi o să apară pe nori Sfânta Cruce, care va străluci mult mai tare decât soarele, încât va întuneca şi soarele şi luna şi stelele. Imediat după Sfânta Cruce vine Sicriul Legii Domnului. Sicriul acela are într-însul Tablele Legii, cupa cu mană şi toiagul lui Aaron, pe care Proorocul Ieremia le-a dus în pustie şi le-a îngropat într-o stâncă şi le-a pecetluit cu numele Dumnezeului celui viu. Pe acel munte este un nor totdeauna şi nimeni nu ştie unde se află până la dreapta judecată. Atunci se vor duce îngerii şi vor dezgropa Chivotul Legii de acolo.

Dar de ce, odată cu Sfânta Cruce, vine şi Sicriul Legii? Ca să arate că vine acelaşi Dumnezeu, Care a dat amândouă Testamentele. Chivotul va reprezenta Legea Veche, legea care a primit-o Moise pe Muntele Sinai, şi Sfânta Cruce va reprezenta Legea Darului, legea dată de Acelaşi Dumnezeu, Mântuitorul. Şi de aceea semnele amândurora Testamente vor merge; întâi Sfânta Cruce şi în urmă Sicriul Legii. Auzi ce spune la Apocalipsă: *Şi s-a văzut Sicriul Legii Domnului în ceruri, venind pe norii cerului.* Vedeţi că spune?

Deci va veni Sicriul Legii, iar lângă Sfânta Cruce va fi scara, buretele, cocoşul, cleştele, varga cea cu isop şi toate semnele sfintelor patimi – aşa spun Sfinţii Părinţi –, ca să arate că cel ce S-a răstignit pe cruce şi poartă aceste semne ale mântuirii este Dumnezeu Care vine să judece lumea.

Apoi vine Mântuitorul, dar nu ca să miluiască lumea, ci ca să judece lumea, precum scrie: *Judecata lumii întru dreptate şi noroadele întru îndreptare. Dreptatea şi judecata este adevărul scaunului Său.*

Zic dumnezeieştii părinţi: „Dacă ar mai putea să moară oamenii atunci, să mai poată muri o dată, de milioane de ori ar muri de atâta frică şi cutremur. Glasuri de trâmbiţe de aur cu putere dumnezeiască îi vor deştepta şi vor chema pe cei din iad, al căror număr nu poate fi numărat, şi pe îngerii cei căzuţi şi vor străbate cerurile trâmbiţele acestea şi înapoi şi vor chema toate cetele de sfinţi de la zidirea lumii şi toţi îngerii deasupra Văii Plângerii, în văzduh, că acolo va fi tronul dumnezeirii.

O parte din noi, însă, nu vom muri. Cine se va învrednici să ajungă până în ziua aceea, auziţi ce spune marele Apostol Pavel în Apostolul de azi: *Iată, taină mare vă spun că nu toţi vom muri, dar toţi ne vom schimba întru clipeala ochiului, în glasul trâmbiţei de apoi când morţii se vor scula din veci.*

Deci cei ce vor mai fi vii după atâtea încercări, aceia se vor preface ca fulgerul din trupurile acestea sufleteşti în trupuri duhovniceşti şi vor zbura întru întâmpinarea Domnului în văzduh.

Spune Proorocul Ioil: *Voi chema toate popoarele Mele şi mă voi prici cu ele în Valea lui Iosafat.* Aţi văzut Valea Plângerii între Muntele Eleonului şi Ierusalim, imediat la Ghetsimani acolo jos. Acolo în văzduh. De aceea sunt atâtea morminte acolo alături, şi de evrei şi de turci, musulmani. Toţi vor să se îngroape acolo, şi când va suna trâmbiţa să fie mai aproape de tron.

Însă mai aproape de tron te vor aduce faptele tale, nu că eşti cu mormântul mai aproape. Ei ţin tradiţie puternică, zicând că acolo va fi scaunul judecăţii.

Zice: *Chema-va cerul de sus şi pământul de jos,* dar pentru ce zice? *ca să aleagă pe norodul Său.* Îi va alege, cum spune Evanghelia de astăzi, cum alege păstorul oile de capre, şi aţi văzut că a pus cele şase întrebări despre milostenie.

Dar Sfântul Nichifor Teotoche, mare profesor zice: „Oare la Judecata de Apoi numai de milostenie o să întrebe Dumnezeu? Adică n-o să te întrebe dacă ai fost curvar, dacă ai fost hoţ, dacă ai fost beţiv, dacă ai fost cămătar, dacă ai fost ucigaş? O să te întrebe numai dacă ai făcut milostenie? Dacă ar fi aşa, uşor te-ai mântui, că faci toate răutăţile şi faci milostenie. Nu-i adevărat, că cine calcă o poruncă, călcătorul tuturor poruncilor se face".

Deci zice Apostolul Pavel: *Nu vă înşelaţi, fraţilor, că nici curvarii, nici preacurvarii, nici malahienii, nici beţivii, nici fermecătorii, nici slujitorii de idoli, nici lacomii, nici nemilostivii, împărăţia lui Dumnezeu nu o vor vedea.* Poate el să facă milostenie tot ce are, dacă nu se va mărturisi şi nu se va căi de celelalte păcate nu vede împărăţia cerurilor.

Dar de ce a pus numai milostenia? Pentru că milostenia se face din dragoste. Prima rază a dragostei, zice, *dragostea se milostiveşte.* Ai văzut? Deci izvorăşte din dragoste mila şi cine are milă şi

dragoste niciodată nu caută să facă rău aproapelui. El iubeşte şi pe Dumnezeu din toată inima, el iubeşte şi pe aproapele. Deci nu poate să facă nici un păcat cel ce are dragostea lui Dumnezeu, fiind născut din Dumnezeu şi nu păcătos.

A pus milostenia ca pe o fiică a dragostei, ca să arate că cel ce are dragoste de Dumnezeu şi de aproapele nu vrea nici să-l bată pe altul, nici să-l fure, nici să facă păcate, nimic. De toate se păzeşte, pentru dragostea de Dumnezeu şi pentru dragostea de aproapele, ca să nu-l jignească cu ceva şi ca să nu-i vatăme sufletul lui sau averea lui personală sau orice. Deci de aceea s-a pus milostenia întâi, dar nu ca să te întrebe acolo numai de milostenie.

Acolo va întreba şi de rugăciune şi de plângere şi de umilinţă şi de priveghere şi de sărăcie şi de linişte şi de tăcere şi de neagoniseală. Va întreba acolo şi de blândeţe şi de răbdare şi de îndelungă răbdare şi de înfrânare şi de citire şi de meditaţie şi de cugetarea la Dumnezeu. De toată fapta bună, ca să zic cuprinzător, de toate va fi întrebat fiecare, până şi de cuvinte. Ai văzut că spune: *Pentru tot cuvântul deşert, vor da oamenii seamă în ziua Judecăţii celei de Apoi.*

Deci nu va întreba numai de milostenie, ci va întreba şi de cuvinte şi de gânduri. Auzi pe Sfântul Efrem Sirul: „Ce zici, frate, că pentru gânduri nu vom lua muncă! Te rog, frate, nu mă arunca pe mine în negrijă pentru păcatele cu gândul, că ar fi uşoare. Dacă ar fi fost uşoare păcatele cu gândul, nu era nevoie ca dreptul Iov, cu 1850 de ani înainte de venirea Domnului, să aducă câte un bou jertfă –

pentru ce? Nu pentru el. El nici cu gândul nu greşea, căci zice: *Nu cumva feciorii mei* – că avea şapte feciori şi trei fete – *fiind tineri, să fi greşit cu gândul faţă de Dumnezeu.*

Îi curăţea pe feciorii săi cu jertfe, un bou în fiecare seară: „Doamne, iartă-i, poate copiii mei fiind tineri, să nu fi greşit cu ceva înaintea Ta cu gândul". Care tată şi mamă de azi mai face ce făcea Iov? Oare degeaba l-a lăudat Dumnezeu pe Iov, că nu-i nimeni pe pământ ca el? Care tată şi mamă de azi mai aduce jertfă lui Dumnezeu, ca nu cumva fata lui să fi greşit cu gândul faţă de Dumnezeu, când îi vede că fac crime şi fărădelegi şi preacurvii şi fumături şi beţii şi înjurături şi de toate? Şi-i lasă şi-i laudă şi se complac.

Vai de noi! Acela om, plin de avere, plin de cinste, dar câtă frică de Dumnezeu era la dânsul, că aducea jertfă ca nici cu gândul copiii lui să nu greşească lui Dumnezeu.

Iarăşi Sfântul Efrem zice: „În ziua judecăţii să nu-mi spui mie că nu te va întreba de gânduri! Pentru că, zice, s-a spus în Evanghelie, El va judeca preacurvie întru pofta de femeie. Numai de a privit cineva la femeie cu gândul de a face păcatul cu ea, este preacurvar, iar dacă a urât cineva pe fratele, ucigaş de om este". Zice mai departe: „Dacă nu era mare păcatul cu gândul, nu era judecat de Hristos preacurvie întru poftă de femeie şi ucidere întru a urî pe fratele".

Deci iată că o să dăm seamă în ziua judecăţii şi de cuvintele deşarte şi de gânduri şi mai ales de

gândurile care sunt izvorâte din pofte necurate şi din ură; unele sunt ucideri, iar altele preacurvii.

Să nu crezi că va căuta atunci numai fecioria trupească! Aceea nimic nu foloseşte fără cea duhovnicească. Dracii nu se mărită, dracii nu se însoară; tot feciorelnici sunt. Dar tot draci sunt. Dar pentru ce se numesc spurcaţi? Pentru că se împreună cu femei? Nu! Nuntă nu fac ei niciodată. Ei sunt necuraţi pentru mândria şi căderea din ascultare. Ce zice? *Necurat este înaintea Domnului tot cel înalt cu inima.*

Ai văzut curvie duhovnicească şi preacurvie şi necurăţie? Din cauza mândriei este necurat. Şi spune Proorocul Isaia: *În ce chip haina cea muiată în sânge nu mai este curată, aşa tu nu vei fi curat*, vorbeşte de păcat.

Şi iată necurăţie care nu se ia la trup, ci la duh. Vai de noi şi de noi! Dacă am avea curăţia trupului, şi n-am avea-o pe a duhului, tot ca dracii suntem, tot necuraţi suntem, dacă vor fi găsite la noi gândul mândriei, al trufiei, al semeţiei, al urii, al zavistiei, al râvnei celei rele, al invidiei, al răutăţii, al mâniei, al iuţimii, al răutăţii, al ţinerii minte de rău, al dorinţei de răzbunare, al dorinţei de a plăcea oamenilor, al slavei deşarte, al făţărniciei, al vicleniei, al iubirii de arătare, al iubirii de sine, al nesimţirii, al împietririi, al prefăcătoriei, al hrăpirii.

Se văd acestea? Nu! Dar ochiul cel atoatevăzător le vede. Acestea sunt patimi sufleteşti şi nu se văd. Dar sunt mai grele decât curvia şi lăcomia şi lenea şi decât toate celelalte. Pentru ce? Patimile sufleteşti, cum zice Sfântul Părinte Maxim, sunt mult mai grele decât cele trupeşti.

Preasfântul nostru Mântuitor, Dumnezeu, când a venit în lume, vezi că n-a mustrat pe curve şi pe tâlhari şi pe vameşi şi pe cei răniţi de tot păcatul. Cu aceia stătea la masă şi-i vindeca şi-i tămăduia şi făcea minuni şi-i chema la Sine: *Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi.*

Şi ca un Dumnezeu citea în inima fariseilor şi a legiuitorilor şi a cărturarilor. La dânşii vedea păcate, nu trupeşti, ci mai grele decât cele trupeşti. Zice dumnezeiescul Gură de Aur: „Dacă vrei să găseşti credinţă curată şi sinceră, la poporul de la ţară o găseşti. Că în cei bisericeşti, are obicei satana să se sălăşluiască cu zavistia, cu făţărnicia, cu viclenia, cu invidia, cu ura, cu iubirea de argint şi celelalte lucruri care nu se văd".

Noi nu le vedem, dar Dumnezeu le vede. De aceea îi văicărea de atâtea ori pe făţarnici: *Vai vouă, farisei, vai vouă, morminte văruite...* căci ca un Dumnezeu vedea în ei atâta prefăcătorie şi atâta slavă deşartă şi mândrie şi răutate şi viclenie şi ură. Şi acestea oamenii nu le vedeau. Oamenii îi socoteau sfinţi.

Deci vai de noi şi de noi, păcătoşii! Dacă ar fi să dăm seamă numai de cele trupeşti, păcatele trupeşti sunt groase. Cine nu simte că a mâncat mult? Cine nu simte că s-a ispitit de un păcat trupesc? Cine nu simte că se leneveşte? Cine nu simte că s-a îmbătat o dată? Sau cine nu simte că a fumat sau a băut sau a înjurat sau a ocărât? Acestea sunt păcate groase, le simte omul foarte uşor. Uşor vine în căinţă.

Iar celelalte foarte grele, foarte subţiri, cu anevoie de cunoscut de cele mai iscusite minţi. Şi de

aceea multă veghere ne trebuie. Dacă n-ar completa mila lui Dumnezeu neputinţa noastră, nimeni nu s-ar putea mântui. Iar în ziua judecăţii toate se vor descoperi, cum a zis Sfântul Simion bătrânul: *de la multe inimi atunci se vor descoperi cugetele.*

Eu stau cu fratele meu într-o chilie. Cine ştie cât îl iubesc, sau îl urăsc? Eu ştiu. Că zice: *cine ştie ale omului, decât duhul care-i într-însul?* Dar mai ştie cineva. Ştie Dumnezeu. De aceea faţă de conştiinţa noastră să ne silim foarte mult s-o împăcăm şi unde vedem că ne-am rănit, să ne mărturisim, să ne pară rău şi să ne îndreptăm. Că Sfântul Ioan Gură de Aur zice pentru conştiinţă, în *Puţul*: „Vezi că nu ţi-a pus ţie judecător dinafară, a păcatelor tale celor dinăuntru, ci ţi-a pus dinăuntru – conştiinţa".

Glasul lui Dumnezeu în om este conştiinţa. Odată ce mă mustră cugetul, că am urât pe fratele, că l-am zavistuit, că l-am pizmuit, că mă mândresc, că mă făţărnicesc, că sunt viclean, nu-mi trebuie altă conştiinţă, decât a mea, care dinăuntru spune: „Acestea le-ai făcut; cu acestea ţi-ai pătat conştiinţa şi acestea sunt urâte de Dumnezeu foarte tare". Pentru acestea i-a mustrat Mântuitorul pe cărturari şi pe farisei, care nu-şi cunoşteau aceste neputinţe şi voiau să se arate la oameni sfinţi, iar Dumnezeu ştia neputinţele şi răutăţile lor.

Deci în ziua judecăţii se va descoperi fiecăruia fapta aşa cum a fost. Marele Vasile, „gura bisericii sau gura cea de foc a duhului", „ochiul Bisericii" sau „Împăratul Cuvintelor", cum îl numesc Sfinţii Părinţi, aseamănă viaţa călugărului şi a tot creştinul cu lucrarea unui pictor. Un pictor iscusit care

pictează o icoană în ascuns. Aşa fac de obicei cei mai mari artişti pictori: trag o perdea, o draperie să nu vadă nimeni ce lucrează ei. Pictorul lucrează la linişte, îşi adună acolo material, culori şi să nu vadă nimeni lucrarea lui; să nu-i facă nimeni nici o critică. La urma urmei se va vedea.

Şi lucrează omul ascuns, iar când a terminat icoana şi când a tras draperia de pe ea, atunci se vede. Este de cinste icoana lui sau de batjocură? Aşa-i icoana vieţii noastre celei lăuntrice. Noi toată viaţa lucrăm, şi rele şi bune, dar la sfârşit o să iasă în vileag. Asta icoană ai lucrat. Uite făţărnicie pe dânsa, uite viclenie, uite slavă deşartă, uite mândrie, uite ură, uite lenevie, uite moleşeală, uite răspândire. Iaca culorile noastre!

O să fie de râs nu înaintea oamenilor, ci înaintea a milioane de îngeri. Dacă icoana vieţii noastre n-o să fie împodobită cu dragoste, cu milă, cu rugăciune, cu lacrimi, cu umilinţă, cu zdrobire, cu căinţă, cu răbdare, cu îndelungă răbdare, cu dreaptă socoteală, cu chibzuinţă, cu suferirea pentru fapta bună; dacă nu s-or găsi culorile potrivite, când vom ieşi cu icoana vieţii noastre înaintea lui Hristos şi a milioane de heruvimi, groază şi cutremur o să ne cuprindă, urâciune va fi icoana vieţii noastre lui Dumnezeu şi sfinţilor Lui şi îngerilor, pentru că am pictat-o rău aici cât am fost pe pământ.

Deci dacă zugrăvim icoana vieţii noastre în fiecare zi şi în fiecare ceas şi în fiecare minut şi în fiecare clipă, să luăm seama ce vopsele punem acolo. Vai de noi şi de noi, dacă ni se pare că putem înşela pe Dumnezeu! Niciodată asta nu se poate. Pe

oameni îi înşelăm cu făţărnicia noastră, cu viclenia noastră, cu iubirea de arătare şi cu celelalte păcate, dar nu-L putem înşela pe Cel ce cercetează inimile şi rărunchii, a Cărui ştiinţă străbate, cum zice marele Apostol Pavel, nu până la despărţitura trupului de a sufletului - cu toate că şi această legătură este mare şi negrăită -, ci până la despărţitura duhului de a sufletului.

Duhul lui Dumnezeu este energia necreată a Duhului Sfânt, darul lui Dumnezeu care stă în chip de raze de lumină în mijlocul inimii, cum arată Sfântul Grigorie Palama. El este un dor gânditor care stă între minte şi între cuvânt şi adună în sine şi pe cuvânt şi pe minte, în ce chip Duhul Sfânt stă între Tatăl şi Fiul şi are pe amândouă.

Această legătură a Duhului Sfânt cu duhul nostru este foarte mare şi negrăită. Şi până acolo va străbate ştiinţa lui Dumnezeu, să cerceteze adâncurile noastre şi intenţiile noastre. Căci *Ochii lui Dumnezeu de milioane de ori sunt mai luminoşi decât soarele* - cum a zis Solomon - *şi iadul este gol înaintea Lui,* strigă Iov, *cum nu şi inimile noastre?* Toate sunt goale înaintea Lui. Şi înălţimea şi adâncimea şi toate şi inimile noastre şi vai de noi, păcătoşii, că nu ne trebuie alt judecător, decât singur cugetul nostru, dacă ni-l încercăm aici.

Nu vezi? Ai ajuns seara. Şi în ziua aceea începe să te mustre: ce-ai făcut azi? Cum ţi-ai petrecut ziua? Şi începe ca un judecător până ce adormi. Vezi? Asta ai făcut rău, asta ai făcut rău, asta ai spus rău, asta... Ce este asta? Îngerul păzitor al nostru sfătuieşte conştiinţa noastră şi ne arată că

ziua aceea am trecut-o în deşert şi n-am făcut voia lui Dumnezeu câtuşi de cât.

Că nu suntem noi acei lucrători să păzim inima noastră clipă de clipă, cum ar trebui şi cum se cere mai ales nouă. Dar ne arată spre seară: azi ai pierdut vremea aşa. Că am ascultat, că n-am ascultat. Deci în ziua Judecăţii de Apoi toate vor sta goale şi vai de noi, păcătoşii, şi de mine care-s mai rău decât toţi, dacă icoana vieţii noastre va fi mânjită nu cu culori sfinte şi cu fapte bune împodobită, ci cu rele vopsele ale păcatelor noastre, cele cu voie sau fără voie, sau cu ştiinţă cu neştiinţă.

De aceea acum eu poate v-am plictisit, că eu am venit obosit, că am vorbit pe munte de la amiază şi până acum fel de fel de istorioare. Unde stăteam eu tot le spuneam una şi alta, la părinţii ăştia care i-am mai scos oleacă să-i mai duc la aer. Sunt care au ascultări grele, de aceea i-am mai dus, săracii. Numai Dumnezeu ştie cum duce fiecare crucea lui.

Eu m-am dus pentru mine singur aşa. Ei au vrut să meargă, au mers. Eu n-am alt concediu mai scump pentru mine, decât copacii şi pădurea şi poienile şi pârâul, că aşa am crescut, la oile mănăstirii. Dar care au vrut au mai mers şi când dă Dumnezeu şi-s liniştit, mai spun.

Însă zic aşa: să ne învrednicească Prea Sfânta Treime şi Maica Domnului şi sfinţii lui Dumnezeu, întâi pe mine, păcătosul, care vorbesc, ca pentru rugăciunile sfinţiilor voastre, să iau aminte cele ce vorbesc şi, ruşinându-mă de cuvintele mele, cum spune Sfântul Ioan Scărarul, să încep şi eu a face câte ceva bun. Dar pentru toţi zic, să ne ajute Prea

Sfântul Dumnezeu să ne cercetăm adânc, foarte adânc viaţa noastră, şi la mărturisire înaintea duhovnicului şi când ne mărturisim la rugăciunea de seară înainte lui Dumnezeu şi de fiecare zi şi de fiecare ceas şi de fiecare minut şi de fiecare clipă a vieţii noastre, că o să plecăm şi în ziua judecăţii de apoi vom da seamă de toate câte am făcut.

Şi în ziua judecăţii va plăti Mântuitorul fiecăruia, nu cum a vorbit – că eu am obicei să vorbesc, dar nu fac nimic bun –, va plăti Prea Sfântul Dumnezeu fiecăruia după sudoarea care a făcut-o pentru fapta bună; după durerea cu care l-a durut să lucreze fapta bună, că fapta bună cu dureri se săvârşeşte, cum spune proorocul: *S-a stins întru dureri viaţa mea şi anii mei întru suspinuri.*

Deci să plângem, fraţilor, să ne pocăim, fraţilor, ca pe Dumnezeu milostiv să-L facem păcatelor noastre. Amin.

SFINŢII IERARHI SPIRIDON ŞI NICOLAE

Sfântul Ierarh Spiridon a trăit pe vremea împăratului Constantin cel Mare, primul împărat creştin, care a văzut Sfânta Cruce pe cer, şi a fost botezat de Sfântul Silvestru, papa Romei. El a fost pe scaun cu mama sa, împărăteasa Elena.

Dracii de arieni cuprinseseră Biserica universală, cu blestematul Arie din Alexandria, satana acela, care despărţea pe Hristos de Tatăl, că nu-i de

o fiinţă cu Tatăl, şi a umplut Imperiul Roman şi Bizantin numai de arieni. Atunci Biserica Ortodoxă era numai un sfert şi arienii erau trei sferturi şi mai mult. Era gata-gata să cadă Biserica.

Sfântul Constantin cel Mare, văzând primejdia, a dat ordin să se adune acest Sobor la Niceea Bitiniei, în Asia Mică. Să se adune şi Arie cu mitropoliţii lui, că avea sute de mitropoliţi şi episcopi, care erau arieni, să se adune şi ortodocşii cu ei. Din partea ortodocşilor au fost 318 Sfinţi Părinţi, mitropoliţi şi episcopi, mari făcători de minuni, sfinţi purtători de răni, care au fost scoşi de Sfântul Constantin de la închisoare, de la moarte, unde erau de pe vremea lui Diocleţian.

Atunci Sfântul Constantin cel Mare a trimis scrisoare şi Sfântului Spiridon de la Trimitunda, că ştia că-i mare, să vină şi el la Sobor. Sfântul Spiridon a fost cel mai bătrân la Soborul I Ecumenic. Avea 99 de ani şi şapte luni; aproape o sută.

De nimic nu se temeau mai tare arienii, decât să nu vină Sfântul Spiridon şi Sfântul Nicolae la Sobor, şi Sfântul Atanasie al Alexandriei, care a fost cel mai mare dogmatist la Soborul I. Aceştia au fost cei mai străluciţi.

Sfântul Spiridon primise scrisoare de la împărat: „Părinte sfinte, Spiridoane, vino la Sobor, că Biserica este în mare primejdie! Iată, arianismul s-a întins în tot Imperiul Roman, şi-i gata-gata hula lui Arie să ajungă în toată Biserica".

Sfântul Spiridon, bătrân cum v-am spus, avea 100 de ani fără câteva luni, umbla încălţat cu opinci, şi mitra lui nu era cu pietre scumpe, ci era o mitră

de papură şi purta o cruce de lemn la gât, cu sfinte moaşte şi un baston de lemn.

Şi atunci Sfântul Spiridon a zis diaconului său, Trifilie:

– Fiule, iată am primit de la împăratul Constantin invitaţie să mergem la Sobor, la Niceea Bitiniei în Asia, împotriva blestematului Arie!

Şi aveau de mers cu corabia pe Marea Mediterană, atâta drum. Dar diaconul a zis:

– Părinte, mata eşti tare bătrân şi avem de mers până acolo sute şi sute de kilometri.

– Fiule, dimineaţă să pui caii la trăsură, mergem la port, ne suim cu căruţa într-un vapor, să mergem în Asia Mică!

Dar până la port mai erau 60 de km. Sfântul Spiridon atâta avea în grajd, doi cai. Un cal negru şi unul alb, că atunci nu erau maşini şi tractoare ca acum, şi trenuri şi avioane. N-aveai cai, acolo stăteai.

Abia la 1814 s-a inventat prima locomotivă cu aburi, între Liverpool şi Manchester, în Anglia. Primul motor din lume, atunci l-au făcut englezii. Până atunci nu se ştia ce este acela motor. Tracţiunea – boul, calul şi măgarul. Acestea erau de când lumea, de când le-a făcut Dumnezeu.

Dar aceste avioane pe care le vedeţi că zboară acum, le-au arătat Sfinţii Prooroci cu mii de ani înainte. Ia caută la Isaia Proorocul. El trăieşte cu 850 de ani înainte de venirea Domnului, şi arată de avioane. El le vedea şi auzea şi huietul lor: *Doamne, ce sunt acestea, care zboară şi se întrec cu norii şi zboară ca porumbeii spre porumbarele lor şi de huietul aripilor lor se tulbură văzduhul?*

Le găsiţi acolo. Au trecut 2800 de ani până s-au făcut avioanele. De căruţele acestea fără cai, ce spune Ieremia? Numai ce auzi: „Ia seama, mă, că vine remorca!" Ieremia a spus cu 2500 de ani înainte: *Doamne, ce sunt acestea care umblă huruind pe drumuri şi împiedică carele oamenilor?* Din Biblie.

Dar de trenuri ce zice? *Doamne, văd că de focul oţelului fulgeră drumurile, ca nişte fiare au ochi luminoşi şi aleargă pe drumuri de fier.*

Şi a spus şi de tramvaie: *Văd că prin oraşe, de focul oţelului fulgeră drumurile.* Toate-s scrise, toate. Dar ce, la Dumnezeu există neştiinţă?

Dar să revenim la ale noastre. Arienii, când au auzit că merge Sfântul Spiridon, ei ştiau că-i făcător de minuni, au zis: „Băi, dacă merge moşneagul ăsta la Sinod suntem gata! Acesta nu vorbeşte, ci face minuni, şi împăratul când va vedea minunea, gata, iscăleşte izgonirea noastră de acolo! Hai să tăiem capul la cai. Dacă n-are cai, moşneagul pe jos nu se poate duce, că are 100 de ani".

Şi s-au dus arienii în grajd noaptea, că în Cipru erau mulţi arieni, sate întregi, cum sunt sectarii acum, şi au tăiat capul la amândoi caii.

Şi dimineaţa, Sfântul Spiridon a zis băiatului:

– Du-te, fiule, şi pune caii la ham să plecăm repede, că se face ziuă! Mai era un ceas-două până la ziuă.

Ucenicul s-a dus să înhame caii, cu noaptea-n cap, cu o lumânărică în mână – că nu erau becuri pe vremea aceea. Acum ne-am învăţat boieri. La buton lumina, la buton căldura, la buton apa, la buton toate.

Bă! O să ne aducă Dumnezeu la opaiţ. Eu am apucat opaiţ în '916. Nu era un kilogram de gaz în toată Moldova, că erau sondele în mâna nemţilor. Făcea mama oleacă de grăsime de porc sau de pasăre şi o punea într-un castron de lut şi un fitil de pânză de bumbac şi-l trăgeai cu un beţişor pe marginea castronului. Aveai oleacă de lumină, ca o căndeluţă. Cu acela trăia lumea. Ehei! Ce boieri ne-am mai făcut noi! Dacă se ia lumina, avem o ciudă!

Când se duce ucenicul în grajd, găseşte caii morţi:

– Părinte, vai de mine, ne-au tăiat capul la cai! Caii-s tăiaţi amândoi.

Dar bătrânul ştia sigur că arienii au făcut aceasta, ca să nu se ducă la Sinod. Şi a zis ucenicului:

– Asta arienii au făcut-o. Du-te şi pune capul înapoi la cai, că vin eu acolo!

Şi încă nu era ziuă. Acela s-a dus şi din greşeală, pe întuneric, avea o lumânărică, a pus capul de la calul cel alb la cel negru şi capul de la cel negru la cel alb. Şi când a ajuns Sfântul Spiridon acolo, el bătrân, a întrebat:

– Fiule, ai pus capetele la cai înapoi?

– Le-am pus, părinte.

– Unde sunt?

– Ia, aici, că era întuneric.

Sfântul Spiridon zice:

– Bine este cuvântat Dumnezeu, Cel ce dă viaţă la toată făptura totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Au înviat caii amândoi, s-au scuturat.

– Pune-i, fiule, la căruţă!

Dar acela n-a văzut că a pus capul de la cel alb la cel negru. Când i-a scos la înhămat, ucenicul a zis:

– Părinte, am greşit ceva! Am pus calului negru capul celui alb şi invers.

– Lasă-i aşa, fiule, că aşa a vrut Dumnezeu!

Iar după ce a înhămat caii, se făcuse ziuă. Şi când au văzut arienii ziua că merge cu un cal alb cu capul negru şi cu un cal negru cu capul alb, au zis:

– Na. Ziceţi că aţi tăiat capul la cai?

– I-am tăiat, măi.

– Dar uite! Cum i-a înviat? Dacă a făcut el minunea asta şi a înviat caii, când ajunge ăsta la Sobor, praf ne face! Îi mare făcător de minuni.

Când au ajuns la port s-au suit pe corabie şi s-au dus în Asia Mică, iar apoi pe uscat au mers până la Niceea Bitiniei.

Împăratul era pe scaun şi lângă el împărăteasa, 318 Sfinţi Părinţi, armata care menţinea ordinea, generali, cutare. Şi toţi, cu mitre strălucite pe cap, ca aurul. N-aţi văzut cum poartă arhiereii? Toţi în scaune. Era sobor mare. Sfântul Spiridon a ajuns mai la urmă.

Acolo când au ajuns, soldaţii – armata care menţinea ordinea, garda imperială – care cum venea, legitimaţia: „De unde eşti?" că veneau din tot pământul. Santinelele care păzeau, când l-au văzut pe Sfântul Spiridon încălţat cu opinci, cu un cojoc şi cu o cruce de lemn la gât, cu o mitră de papură pe cap, bătrân, au întrebat:

– Stai, măi moşnege, unde te duci?

– Sunt chemat aici.

– Ce chemat? Du-te că-i sperii pe ceilalţi! Ia uite, aceia cu mitre de aur. Fugi de aici să nu te vadă împăratul!

Dar diaconul a spus:

– Este chemat şi el de împărat.

– Pe aista să-l cheme împăratul? Acesta-i stricat de minte. Cu mitră de papură pe cap, cu opinci, cu cojoc vine aici să facă de râs împăratul?

– Domnule, acesta-i Sfântul Spiridon de la Trimitunda.

Ce ştiau soldaţii de Sfântul Spiridon?

Dar vine diaconul şi-i arată santinelei:

– Uite, măi. Are chemare. El toată săptămâna paşte oile, iar duminica slujeşte la episcopie ca episcop. El este cioban.

Când a văzut ştampila împăratului Constantin, a zis:

– Acesta-i chemat de împăratul? Nu se poate, domnule!

– Dumneata ştii cine-i acesta? Te uiţi că-i încălţat cu opinci şi cu cojoc şi cu mitră de papură? Nu ştii cine-i acesta. Acesta o să-l biruiască pe Arie.

– Acesta? Arienii sunt atâţia arhierei şi învăţaţi şi teologi şi cutare. Apoi aici este împăratul cu coroana de aur pe cap şi ceilalţi mitropoliţi, au mitre cu pietre scumpe pe cap. Dumneata dacă te duci îi faci de râs pe ceilalţi episcopi.

Arienii se lăudau că au mitropoliţi învăţaţi, pe Evsevie al Nicomidiei, pe Arie, pe Maris al Calcedonului, pe Teognie al Niceei, atâţia învăţaţi. Arie avea mai mulţi episcopi decât ortodocşii. Dar avea şi un filosof mare care ştia atâtea limbi şi ştia şi argumente biblice şi argumente ştiinţifice. Acela i-a spus Sfântului Atanasie: „Dacă-mi dai un text din Scriptură, eu îţi dau 10.000". Cu acela se lăuda Arie. „Lasă, că pe acesta nu-l biruiesc ei ortodocşii, când va vorbi!"

Soborul începuse de şase luni. Erau procese verbale, lupte mari, dogmatice, canoane. Nu se puteau hotărî.

Când au văzut chemarea de la împărat, au zis:

– Măi, dă-i pace să treacă! L-a chemat şi pe moşneagul acesta! Cu acesta are să facă el sobor?

Când au auzit povestea, că arienii au tăiat capul la cai, au zis: „Acesta va fi hotarul soborului!"

Împăratul, când l-a văzut, s-a dat jos de pe scaun, a dat coroana jos şi i-a sărutat picioarele. S-au speriat toţi ceilalţi episcopi. Şi Arie s-a speriat cu filosofii lui: „Cine-i acesta, măi, să-i sărute împăratul picioarele?" Şi i-a dat împăratul scaun lângă el.

Arie, cu ai lui, faţă-n faţă cu împăratul. Armata cu menţinerea ordinii, să nu se sfădească, să nu se omoare. Şi când a ajuns şi l-au văzut, sfinţii l-au cunoscut: „Acesta-i Sfântul Spiridon de la Trimitunda Ciprului". Şi apoi l-a luat împăratul de mână şi l-a pus lângă el.

– Stai aici, părinte Spiridoane!

A stat bătrânul. El era cel mai bătrân la Sobor.

– Părinte Spiridoane, uite ce spun aceştia, că Hristos n-a fost de o fiinţă cu Tatăl, ci că a fost o zidire aleasă. A fost mai mare ca îngerii, dar n-a fost chiar Dumnezeu. De aceea ne-am adunat aici, Sobor

mare, ca să arătăm adevărul credinţei. Nu de alta, dar Biserica este în mare primejdie să se facă toată eretică. Sfinţia ta ce zici?

Sfântul Spiridon a spus:

– Măria ta, mai înainte de-a începe noi convorbirea cu dânşii, să ne rugăm.

Gata, l-au ascultat toţi. Au căzut toţi arhiereii în genunchi, şi împăratul şi împărăteasa. Când s-au rugat, s-a cutremurat pământul cu dânşii. Aşa rugăciune, că erau atâţia sfinţi! Pe urmă au stat pe scaun. Împăratul a dat ordin:

– Scoateţi dintre voi unul care este cel mai învăţat, cel mai deştept, să discute cu ortodocşii!

Ei, gata, au pus filosoful.

– Cu acesta să vorbească!

Acela ştia toată Scriptura. Avea un drac arhicon. Aceia sunt teologii iadului. Învaţă pe om toată Scriptura, dar îl învaţă greşit.

Iese acela, începe a se lăuda el, a huli pe Mântuitorul.

– Uite, Părinte Spiridoane, ce spune! Acesta-i un mare învăţat de-a lor.

Dar învăţatul:

– Dar cu cine vorbesc eu?

Iese Sfântul Spiridon.

– Cu opincarul ăsta? Cu moşneagul ăsta? De ce l-aţi adus aici?

Iar Sfântul Spiridon când a auzit, îndată a făcut cruce şi a zis:

– Mută să fie gura aceea care vorbeşte hule împotriva adevărului.

Şi filosoful acela a muţit.

– Îm, îm, îm!

Se uitau toţi. Stai drace, că ai dat peste Sfântul Spiridon! De aceea să aveţi mare evlavie la sfinţi. Împăratul a văzut: „Măi, mare minune!” Dar acela, mut, mut, dar deştept. Şi-a zis el: „Măi, n-am de-a face cu oameni filosofi, să ştie teorie multă! Spiridon acesta m-a trântit cu minunea! N-are nevoie de vorbă multă”.

Arie a întrebat:

– Ce-i cu dânsul, mă?

– L-o muţit.

– Nu ţi-am spus că dacă vine moşneagul Spiridon, praf ne face.

Ehei! Prin cine lucrează Dumnezeu! Prin acei smeriţi. Când a văzut filosoful, a scris o scrisoare: „Sfinte Spiridoane, dacă-mi dezlegi limba, până la moarte voi apăra Ortodoxia, nu mai vorbesc contra ei!”

Şi a făcut Sfântul Spiridon cruce şi a zis:

– Să-ţi dezlege Hristos limba şi s-o facă *trestie a scriitorului ce scrie degrab*, împotriva ereticilor.

Şi a început filosoful a vorbi şi a trecut de partea ortodocşilor:

– Bine a zis Mântuitorul că *Împărăţia lui Dumnezeu nu stă în cuvânt, ci în putere* şi minuni. Acesta a venit cu puterea dumnezeirii. Nu-i vorba de vorbe aici, ci de faptă. În veac nu voi mai spune că Arie are dreptate.

Şi a trecut filosoful de partea adversarilor şi a fost cel mai mare apărător al lor la Soborul I, după ce i-a dezlegat limba lui. Şi atunci iese altul din partea lui Arie. Era un mitropolit, Evsevie al

Nicomidiei, mare arian. Acela ce-a zis? „Să apărăm noi. Dacă l-a biruit pe filosof, noi ce suntem aici?"

– Părinte Spiridoane, zice, cum se poate să fie un Dumnezeu şi trei, de o fiinţă, de-un scaun? Acela să fie şi trei şi unu?

– Cum trei? E un singur Dumnezeu de o fiinţă, dar este în trei feţe. Ia uită-te la soare! Sunt trei sori? Are trei însuşiri? Are globul, lumina şi căldura.

El încă tot nu se dădea.

– Cum îi, Părinte Spiridoane, un Dumnezeu şi trei?

– Nu-s trei. Este un singur Dumnezeu în trei feţe: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt – Sfânta Treime.

Tocmai atunci cum erau ei acolo, era o cărămidă pe jos, iar Sfântul Spiridon vorbea cu Evsevie, mitropolitul Nicomidiei.

– Ia ascultaţi, părinţilor, filosofilor, episcopilor, mitropoliţilor, ia dă cărămida aceea încoace! şi a ridicat-o în sus. Tu crezi că este un Dumnezeu în trei feţe?

– Nu pot să înţeleg.

El ţinea de Arie, că Iisus Hristos n-ar fi de o fiinţă cu Tatăl; a fost cea mai mare zidire, mai mare peste îngeri, dar n-a fost chiar de o fiinţă cu Tatăl.

Sfântul Spiridon ia cărămida în mână:

– Câte corpuri am eu în mână?

– Una.

– **Treime cinstesc, dumnezeire una.** Aşa Dumnezeul nostru. Este un singur Dumnezeu în trei feţe.

Atunci a ieşit focul din cărămidă în sus, apa s-a coborât în jos şi pământul a rămas în mâna lui.

– Se poate trei şi una?

Când a văzut împăratul a şi iscălit izgonirea lui Arie şi l-a canonisit cu toţi ai lui. I-a prins frica pe toţi. Aceasta a fost minunea de la Soborul I de la Niceea cu Sfântul Ierarh Spiridon. Trei şi una. O fiinţă în trei feţe.

Ehei, câte minuni. Dar la toate Soboarele s-au făcut cu minuni. Cum vin sectarii ăştia blestemaţi acum, că nu se închină Maicii Domnului, la Sfânta Cruce, la icoane. Draci. Aceştia sunt înainte mergătorii lui antihrist. Să nu vă luaţi după ei!

Moaştele Sfântului Ierarh Spiridon de la Trimitunda sunt acum în insula Corfu (în franţuzeşte) sau Cherchira (pe greceşte). Este ultima insulă aproape de Chefalonia, către Italia. Acesta păzeşte Grecia. Este la graniţa de vest a Greciei, iar moaştele Sfântului Nicolae la graniţa de est a Italiei.

Insula Corfu este o insulă cu oraşe mari şi munţi şi are 60 de km lungime. Când l-aţi vedea pe Sfântul Ierarh Spiridon cum arată după o mie şase sute şi ceva de ani! Nu i-a căzut un păr din barbă, din mustaţă, nimic. Mâinile galbene. Stă-n sicriu de aur. Vai şi câte minuni se mai fac! Zilnic, zilnic.

Sub capul lui are o pernă mare cu cordeluţe de mătase înguste. Şi am întrebat de ce-i aşa. Asta la hramul sfântului o desfac preoţii şi taie câte o bucăţică mică să dea credincioşilor.

Iar la picioarele lui stau sandalele care le schimbă în tot anul, încălţările lui. Că el, când îl cheamă cineva în rugăciune, se duce cu totul noaptea pe jos. Şi toceşte câte o pereche de încălţări pe an. În

acatistul lui spune: „Bucură-te, că încălţările tale stau mărturie!" I-am văzut încălţămintea uzată. Când îl cheamă oamenii în rugăciune, se duce aşa. Se duce, face minuni şi vine înapoi şi se culcă în sicriu.

Vai, câte minuni se fac la Sfântul Ierarh Spiridon! În fiecare zi. Armata de trei ori pe an merge, are o caretă minunată, aşa, un fel de trăsură. Merg generalii lângă el. Este patronul armatei greceşti, cum este la noi Sfântul Gheorghe. Ştii ce mireasmă i-acolo? Ştii ce frumuseţe?

Când au venit turcii la 1456 şi au făcut mare năvală peste ţările Europei şi au cucerit Grecia, el era la Trimitunda Ciprului. Din Grecia de unde am fost noi şi până în Cipru, am mers cu vaporul 800 de km. Că Cipru este aproape de Turcia. Dar populaţia în Cipru este 3/4 greci şi o parte sunt turci. Şi prima dată când ocupau turcii o ţară, întâi şi întâi sfintele moaşte le luau. Şi ştii de ce? Ca să le vândă la creştini.

Cum ne-au vândut nouă pe Sfântul Grigorie Decapolitul de la Bistriţa; Sfânta Paraschiva a luat-o Vasile Lupu la 1642 cu 300 de pungi de galbeni de aur. Le vindeau scump că ştiau că creştinii ţineau la ele. Şi turcii dacă veneau şi găseau moaşte, că erau mai multe sfinte moaşte în Cipru, le luau.

Dar un călugăr bătrân, cu numele Gheorghe, dar voinic: „Ei, Sfinte Spiridoane, n-am să te las eu să te ia turcii!" A luat un sac mare, l-a băgat în sac pe Sfântul Spiridon şi a pus deasupra lui un pănuş de păpuşoi şi mergea cu el.

Pe la oraşul Arta - că am fost acolo, mare centru universitar, unde spune Iorga că au fost cei

mai mari prelaţi ai Greciei; un oraş numai de marmură -, pe la Arta l-au ajuns trupele turceşti., că s-au aliat italienii cu grecii, cu francezii, toţi împotriva turcilor, că au vrut să ocupe şi Italia.

Când am trecut la Cherchira cu vaporul, ne-au arătat: „Vezi? Aici s-au înecat mii şi mii de turci şi italieni şi greci!". Că a fost decisivă lupta acolo, când i-au bătut pe turci, cu rugăciunile Sfântului Spiridon.

Şi când l-au ajuns turcii l-au întrebat:

– Băi, moşnege, ce-ai în sac?

– Am hrană pentru vite.

S-au uitat şi când au văzut pănuşile acelea, au zis:

– Dă-l încolo de moşneag! Duce pănuş de păpuşoi.

Iar când a ajuns la frontul grecesc, la portul Egumeniţa – am fost acolo – grănicerii au strigat:

– Stai moşule! Ce-ai în sac?

– Comoara comorilor, le spunea la greci. Daţi drumul, îl am pe Sfântul Spiridon.

L-au primit. Când au văzut grecii au întrebat:

– Dar nu l-au luat turcii, măi? Că ocupaseră Ciprul.

– Ehei, l-am luat eu pe Spiridon al meu, să nu rămână acolo.

Ai văzut moşneagul? Pe urmă l-a primit generalul italian, care conducea cele mai mari flote din lume, flota veneţiană, care a fost cea mai mare din Europa pe vremea aceea. Şi a zis:

– Acesta-i Sfântul Spiridon? că auzise de minunile lui.

– Acesta-i.

L-a primit cu mare cinste şi l-a dus în insula Corfu, într-o bisericuţă de lemn ortodoxă. Generalul, cu toate că era italian – comandantul tuturor flotelor de pe Marea Mediterană a italienilor –, s-a rugat la el: „Sfinte Spiridoane, dacă ne-ajuţi să batem pe turci, am să-ţi fac o biserică cu trei altare şi mă fac ortodox!"

Noi, când am intrat în biserica asta, o catedrală cu nouă policandre şi de-un policandru atârna o barcă de aur, spânzurată cu lanţ de aur, am întrebat: „Ce-i cu barca asta?" „Ştii ce-i? Biserica asta cu trei altare este făcută de generalul care s-a făcut ortodox, prin minunile Sfântului Spiridon. El este îngropat în pridvor".

Generalul acesta a fost comandant peste sute de corăbii, flota cea mai mare a Veneţiei. Am fost acolo, în Veneţia. Un oraş pe apă.

L-a dus la bisericuţa aceea şi s-au rugat grecii, săracii. Acolo insula aceea este cât ar fi de aici până la Bacău. Munţi, oraşe. Tot acolo-s sfintele moaşte ale Sfintei Împărătese Teodora, care a dat libertate Sfintelor Icoane, a Sfintei Muceniţe Cherchira. Acolo sunt moaştele Sfinţilor Apostoli Iason şi Sosipatru. Am fost şi la ele şi am văzut şi mănăstirea lor.

Şi i-au bătut pe turci, mare minune, de aici de la coastele Cherchirei i-au întors înapoi, au ocupat Grecia înapoi grecii împreună cu italienii şi i-au dus până în ţara lor. Biruinţă mare la 1501, cu minunile Sfântului Spiridon. Li se părea turcilor că vin milioane de greci peste ei, însă aceştia erau puţini. Sfântul Spiridon îi înmulţea.

S-a întors înapoi generalul acesta şi s-a botezat ortodox cu toată familia lui, cu ginere, cu noră, şi sunt înmormântaţi în pridvorul bisericii. Şi a făcut această uriaşă biserică cu trei altare şi a lăsat barca aceea de aur, care am văzut-o agăţată, semn că el a fost comandant peste atâtea sute de corăbii. Şi Sfântul Spiridon i-acolo şi vin oameni din toate colţurile lumii şi se fac minuni.

Din Grecia de la Sfântul Ierarh Spiridon, dacă treci Marea Adriatică, ajungi la Bari în Italia la Sfântul Ierarh Nicolae, mare făcător de minuni de la Mira Lichiei. Aceşti doi ierarhi au fost cei mai mari apărători ai Soborului I de la Niceea.

Sfântul Nicolae când a auzit că Arie huleşte pe Mântuitorul de faţă cu împăratul, n-a mai avut răbdare, i-a şters două palme lui Arie, de i-a sărit căciula.

Atunci împăratul a spus: „Nu-i voie să vă bateţi aici!" Şi l-a băgat la închisoare pe Sfântul Nicolae şi i-a luat omoforul. Sfântul Nicolae era tare bucuros că este închis pentru Hristos.

Seara, când s-a întunecat bine, a venit Maica Domnului şi cu Mântuitorul. Când au venit, s-a cutremurat temniţa, s-au deschis toate uşile şi s-au dezlegat toate legăturile. Mântuitorul i-a adus mitra şi o Evanghelie Sfântului Nicolae, iar Maica Domnului omoforul, cum îl vedeţi pictat. „Nicolae, zice, bravo! Pentru Mine ai suferit să vii la închisoare".

Şi atunci, când au văzut cei de la temniţă, s-au cutremurat:

– De ce l-aţi adus pe sfântul acesta aici, că au venit la el şi Mântuitorul şi Maica Domnului?

Când a auzit împăratul Constantin, l-a adus înapoi şi a căzut în genunchi înaintea lui:

– Iartă-mă, Nicolae!

– Pentru Hristos, nu numai bătaie, eram gata să-mi dau sufletul, să-mi taie şi capul de o mie de ori!

El i-a tras lui Arie două palme când a auzit că huleşte dumnezeirea Mântuitorului. N-a mai putut răbda. Cum, un drac de om să hulească pe Cel ce a făcut cerul şi pământul?

Aşa au fost sfinţii pentru adevăr!

De aceea, când soseşte ziua Sfinţilor Nicolae şi Spiridon, să fiţi cu mare atenţie, că aceştia-s mari făcători de minuni. Şi avem şi alte mii de sfinţi, dar aceştia sunt din cei mari făcători de minuni. Să ştiţi, la ziua lor totdeauna să duceţi la biserică daruri, să aveţi colive, să duceţi pomelnice.

MINUNEA SFÂNTULUI NICOLAE CU COVORUL

În Constantinopol trăia un om cu numele Neculai. Era cu baba lui. Pe copii i-au căsătorit şi acum erau singuri. Ei în viaţa lor, la ziua Sfântului Nicolae, duceau la biserică jertfă multă, pomelnice, slujbe, colaci, tămâie, lumânări, vin de slujbă, prescuri, orice.

Şi când acum erau bătrâni, au sărăcit. Şi venea ziua Sfântului Nicolae, că ei făceau praznic la Sfântul Nicolae. Când veneau acasă de la biserică,

puneau masa pentru toţi, să zică bogdaproste. Şi-i zice baba:

– Măi Neculai, ce facem noi acum, bătrâni şi săraci? Uite, ziua Sfântului Nicolae vine şi n-avem nimic: nici bani, nici alimente. Ce facem noi, să putem face şi anul acesta ceva la Sfântul Nicolae? Poate la anul nu mai suntem – că erau bătrâni amândoi.

Bătrânului îi părea foarte rău că nu avea bani. Dar baba avea ascuns ceva în lada ei de zestre. Nu ştia moşneagul. Avea un covor de când era ea mireasă. Frumos tare. Îl ţinea ea acolo. Şi mai avea ea pregătit acolo şervete pentru înmormântare. Tot ce-i trebuie. Moşneagul nu umbla în lada babei.

Se duce baba şi scoate covorul acela frumos.

– De unde l-ai scos, babă hăi?

– Ehei, de când eram mireasă l-am păstrat.

– Dar cum l-ai păstrat aşa de bine?

– Am pus naftalină să nu-l mănânce moliile. Du-te, moşnege şi vinde covorul acesta! Cât vei lua pe el, facem praznic la Sfântul Nicolae.

– Măi babă, acesta-i covor greu. Dar l-oi pune pe-un ciomag şi l-oi duce cum oi putea. Dar cam cât face covorul acesta?

– Când eram eu tânără mi-a dat pe el 10 galbeni şi n-am vrut să-l dau. Dar acum, dacă ţi-ar da numai un galben, să-l dai cu atâta. Să te duci să cumperi pentru Sfântul Nicolae prescuri şi vin şi lumânări. Ai înţeles? Cât ţi-o da, numai înapoi să nu mi-l aduci! Cât ţi-o da, că nu ştiu, la anul oi mai ajunge ori oi muri, şi vreau la ziua Sfântului Nicolae

să facem ceva, ştii câte minuni a făcut Sfântul Nicolae şi cât ne-a ajutat în viaţa noastră.

Şi-a luat moşneagul covorul, l-a pus pe un ciomag şi s-a dus la târg. Era zi de iarmaroc. A trecut de biserica Sfântului Platon, în Constantinopol, mai încolo era statuia marelui Constantin şi a ajuns în târg. Acolo unul vindea purcei, altul vindea fasole, unul făină, altul boi, unul cai, altul oi.

Vine un moşneag cu barba albă, bătrân, evlavios, la acesta cu covorul:

– De vânzare covorul, cumătre?

– De vânzare.

– Şi cât costă?

– Apoi dă, zice, baba mea spune că pe vremuri îi dădea 10 galbeni pe unul ca acesta, dar mi-a spus să-l dau acum mai ieftin, că avem nevoie mare. Vine ziua Sfântului Nicolae şi n-avem nimic.

– 10 galbeni?

– Da.

Moşul se mai uită la dânsul şi scoate 10 galbeni şi-i dă la acesta şi ia covorul şi se duce.

Acesta, când s-a văzut cu 10 galbeni, a zis: „Măi, ce credinţă mare are baba mea! Ia uite, domnule!" şi se duce în târg.

Dar cel ce a cumpărat covorul era Sfântul Nicolae, dar bătrânul nu ştia. Se duce cu covorul acasă la babă şi bate în poartă. Iese baba. Vede un moşneag cu covorul.

– Ce-i?

– Cumătră, zice, bărbatul matale mi-a fost prieten mie din tinereţe şi treceam prin târg şi l-am

văzut cu covorul acesta. A zis să ţi-l aduc acasă, că el se mai uită prin piaţă.

Dar baba s-a făcut foc.

– Dar ce i-am spus eu? Să-l vândă cu-n galben, atât. Şi baba a luat covorul mânioasă şi s-a dus murmurând în casă. Aşa om am eu? Ce i-am spus eu? Să dea covorul, să cumpere ceva. Iaca, mi l-a trimis acasă. Iaca pomană!

Cârtea baba.

– Bună ziua, cumătră, a zis acela bătrân şi s-a dus.

Moşneagul din cei zece galbeni a luat tot ce-o trebuit, două trăişti. Tot. Făină, lumânări, tămâie, untdelemn, vin bisericesc, ce-a ştiut el că-i trebuie la praznicul Sfântului Nicolae. Şi bărbatul vine mai către seară încărcat.

Dar baba nu l-a întrebat ce are în spate, îl ia la batjocură:

– Aşa? Amu bătrână te las şi mă duc la un băiat. Ce ţi-am spus eu, măi moşnege? Să dai covorul cu cât îl dai. De ce mi-ai trimis covorul acasă?

Dar moşneagul nu ştia.

– Babă hăi, ce covor? Ce vorbeşti? Tu nu vezi cu câte am venit eu?

– Dar ce ai acolo?

– Am cumpărat pentru ziua Sfântului Nicolae.

– Dar de ce ai trimis covorul acasă?

– Dar nu ţi l-am trimis deloc. Mi l-a cumpărat un bătrân. Când i-am spus că a costat zece galbeni, zece mi-a dat.

A început a plânge baba.

– Vai de mine! Sfântul Nicolae a cumpărat covorul nostru. Şi ţi-a dat zece galbeni?

– Zece. Şi nici doi galbeni n-am cheltuit. Vezi câte am cumpărat eu? Ceilalţi îi am. Uite-i!

– Mi-a adus covorul şi mi-a spus că îi prieten cu tine de când era tânăr şi l-ai rugat să aducă covorul acasă.

– Dar cum era?

– Un om bătrân, cu barba albă, cu chip cuvios, blând aşa.

– Vai de mine, Sfântul Nicolae. El mi l-a cumpărat, eu m-am dus şi am târguit şi a venit şi ţi-a adus covorul acasă.

Atunci a început a plânge baba.

– Mare minune a Sfântului Nicolae.

S-au dus ei. A făcut baba plăcinte pentru Sfântul Nicolae, s-a pregătit pentru biserică, şi-a făcut sarmale pentru praznic. Şi a făcut un praznic de Sfântul Nicolae ca niciodată în viaţa lor, şi le-au mai rămas şi opt galbeni.

Este scrisă în Prolog. Minunea Sfântului Nicolae cu covorul. Aşa face Sfântul Nicolae, pentru cei care au credinţă. Mari minuni.

Şi mi-a ajutat mila Domnului să nu mor, până şi eu păcătosul să văd sfintele moaşte ale amândurora, în călătoria pe care am făcut-o în atâtea ţări.

Am plecat din Grecia, de pe insula Corfu, cu un vapor mare „Aghia Triada" – Sfânta Treime şi în Italia am ajuns la ora unu şi ceva. Am ajuns la cizma Italiei, la Bari, şi ne-am închinat la moaştele Sfântului Nicolae – San Nicola.

Dar au făcut biserică frumoasă şi alături un altar ortodox, dacă vin ortodocşi, să facă şi ei Liturghia bizantină la Sfântul Nicolae. Am fost şi acolo. Când am ajuns acolo, catolicii ascultau mesa lor pe scaune. Într-o jumătate de ceas mesa e gata.

Noi am aşteptat să se termine mesa lor, că aici nu mai este ca la Sfântul Spiridon să fie deschis sicriul, să-i săruţi picioarele sau mâinile. L-au pecetluit pe Sfântul Nicolae ca să nu-l fure ortodocşii. Este o sfântă masă de piatră, Sfântul Nicolae este băgat sub masă într-un sicriu de aur şi deasupra este un gemuleţ. Şi te uiţi pe geam la Sfântul Nicolae ca să-l vezi. Dar nu mai poţi să-i săruţi moaştele. Este sub pază acolo. Ei se tem de ortodocşi să nu-l fure înapoi. Este sfânt de-al nostru.

Moaştele Sfântului au fost furate de cruciaţi la 1204, de la Mira Lichiei din Asia, când a fost Imperiul Latin de Răsărit, şi au fost duse la dânşii în Italia la Bari. Mare port.

La Bucureşti este mâna dreaptă a Sfântului Nicolae, la biserica Sfântul Gheorghe Nou.

De aceea, totdeauna să-i cinstiţi pe Sfântul Nicolae şi Sfântul Spiridon, să le citiţi acatistul de câte ori sunteţi în nevoi, că aceştia-s mari făcători de minuni. Amin.

DUMINICA IZGONIRII LUI ADAM DIN RAI

Predică la Postul Mare

Sfânta şi dumnezeiasca Evanghelie de astăzi ne învaţă trei lucruri mari, trei fapte mari şi bune: nepomenirea răului, postul şi milostenia.

Nu fără înţelepciune s-a pus această Evanghelie la începutul Postului Mare, ci cu mare înţelepciune şi cu scop prea bun, ca să ne înveţe pe noi când este primit postul nostru, care-i postul cel adevărat şi de ce trebuie însoţit postul nostru, ca să fie bine primit înaintea lui Dumnezeu.

Aţi auzit ce zice Sfânta Evanghelie: *De veţi ierta voi greşelile fraţilor voştri, ierta-va şi vouă Tatăl vostru care este în ceruri. Iar de nu veţi ierta voi greşelile fraţilor voştri, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu va ierta vouă greşelile voastre.*

Iată iubirea de oameni a lui Dumnezeu arătată în Evanghelia de astăzi. El nici nu porunceşte, nici nu legiuieşte, ci face o tocmeală cu oamenii, ca un Părinte prea bun cu fiii Săi. E ca şi cum ar zice tatăl către fecior: „Dragul tatii, dacă ai să ierţi pe fraţii tăi, te iert şi eu pe tine, iar dacă nu, nici eu nu te iert".

Deci n-a zis Dumnezeu: „Vă poruncesc să iertaţi pe fraţi, sau vă dau lege, sau vă ameninţ cu moartea". Nimic din toate acestea nu vedem în Evanghelia de astăzi. Cu foarte multă dragoste ne învaţă Prea Bunul Dumnezeu în Evanghelia aceasta,

cum trebuie să facem spre a fi iertaţi de El. Ce ne învaţă? Să iertăm păcatele fraţilor noştri, ca şi Dumnezeu să ne ierte pe noi. Este o condiţie a iertării noastre şi una din cele şapte cereri din rugăciunea domnească.

Aţi auzit spunându-se şi acolo: *Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri*. Deci în măsura în care vom ierta noi pe fratele nostru, să aşteptăm şi noi mila şi iertarea de la Dumnezeu. În această rugăciune ne spune din nou că de vom ierta greşelile fraţilor noştri, şi Tatăl nostru ne va ierta nouă, iar dacă noi nu iertăm, nici El nu ne iartă. Iar după ce ne-a dat această mare învăţătură a nepomenirii răului, adică să nu ţinem mânie şi supărare pe fraţii noştri care ne-au greşit şi să-i iertăm, a adăugat în Evanghelia de astăzi şi o altă învăţătură, zicând: *Şi când postiţi, să nu fiţi ca făţarnicii care când postesc îşi smolesc feţele lor ca să se arate oamenilor că postesc. Amin zic vouă, că-şi iau plata lor*.

Pe vremea Mântuitorului exista tagma fariseilor, arhiereilor şi cărturarilor, care, deşi posteau, nu aveau ca scop mântuirea, nici dorinţa de a plăcea lui Dumnezeu, ci toate le făceau cu scopul de a fi văzuţi de oameni, ca să fie lăudaţi de ei. Şi voind Prea Bunul nostru Mântuitor ca să scoată din rădăcină această rea dorinţă a lor şi această făţărnicie a cugetului, le spune: *Când postiţi, să nu fiţi trişti ca făţarnicii*. Pentru că aceia când posteau îşi smoleau feţele lor şi se arătau scârbiţi, slabi şi întristaţi, ca să ştie lumea că ei postesc. Făcând ei aşa, ce spune Mântuitorul? *Amin, zic vouă, că şi-au luat plata lor*.

Fraţilor, fapta cea bună aduce răsplătire, şi dreptatea lui Dumnezeu răsplăteşte fapta bună. Dar vai de noi dacă ne luăm plata aici. Căci atunci ce mai aşteptăm dincolo? Fapta bună aduce răsplătire de la Dumnezeu. Iată pilda cu bogatul şi cu săracul Lazăr. Ce-a spus Avraam bogatului? *Fiule, adu-ţi aminte că ai luat cele bune în viaţa ta.*

Care au fost cele bune luate de bogatul cel nemilostiv în viaţa aceasta? Cât de rău a fost bogatul acela, oricât se desfăta el, oricât se îmbrăca el în porfiră şi vison, oricât bea vin ascultând muzică, oricât n-avea el grijă de Lazăr cel sărac, cu toate acestea, avea poate şi el o faptă bună, sau poate mai multe. Şi pentru acelea, Dumnezeu i-a dat viaţă lungă, i-a dat bogăţie, casă îndestulată, ca să aibă de unde bea şi mânca. Şi când a vrut să mai ceară lui Avraam răsplătire şi a nădăjduit să o ia şi dincolo, Avraam i-a spus adevărul: *Adu-ţi aminte, fiule, că ţi-ai luat cele bune în viaţa ta.*

Aceasta o ştia şi bogatul. El s-a gândit: „Doamne, rău am fost, dar am făcut şi ceva bine". Poate o faptă de milostenie, poate o faptă de dreptate. Dar auzi ce i se spune pentru cele puţine bune făcute de el: *Ţi-ai luat plata ta.* A luat-o aici, căci i-a dat Dumnezeu viaţă lungă, petrecere, bogăţie, cinste şi celelalte, câte s-au spus în Evanghelie.

Deci, Dumnezeu e drept şi prea drept, plăteşte totdeauna fapta bună. Aşa şi fariseii din Evanghelia de azi: posteau, dar dacă posteau voia să ştie toată lumea că ei postesc şi să se arate la toţi că sunt mari postitori. Dar atunci, cu ce folos s-au ales din postul lor? Zice Mântuitorul: *Amin zic vouă, că şi-au luat plata lor.* De la cine? Nu de la Dumnezeu, ci de la oameni. Că-i ştia toată lumea şi-i lăuda că sunt mari postitori.

Să ne ferească Dumnezeu de asemenea post! Să nu postim cu scopul de a plăcea oamenilor, de a ne ieşi vestea de postitori. Că atunci ne luăm plata aici pe pământ şi ne ducem dincolo cu mâinile goale.

Şi ca să ne arate Mântuitorul ce trebuie să facem ca să ne ferim de făţărnicie şi de postul acela fals, ne spune: *Iar tu când posteşti, unge-ţi capul tău şi spală-ţi faţa ta ca să nu te arăţi oamenilor că posteşti şi Tatăl care ştie nevoinţa postului întru ascuns îţi va răsplăti ţie la arătare.* Când? Fapta bună pe care o face omul în ascuns aici, se va arăta acolo la judecata de apoi înaintea tuturor miliardelor de îngeri şi a tuturor popoarelor lumii. De aceea ne-a şi învăţat altădată despre milostenie, cum să o facem, căci a zis: *Ce face dreapta ta, să nu ştie stânga* şi celelalte. Sau: *Tu, când te rogi, intră în cămara ta, încuie uşa şi roagă-te Tatălui Tău în ascuns şi Tatăl Tău care vede cele în ascuns, îţi va răsplăti la arătare.* Iată cum ne-a învăţat ca şi postul şi milostenia şi rugăciunea, să le facem în ascuns.

Dar veţi zice, după dreptate: „Cum să postesc părinte, în ascuns? Doar e un post legiuit de Biserică, deci trebuie să-l ţin şi aceasta o ştie toată lumea. Cum să mă rog în ascuns, dacă stau la Liturghie în biserică şi dacă mă închin lui Dumnezeu când trec pe lângă o biserică? Cum să fac milostenie în ascuns? Dacă mă duc la târg, un sărac cere de la mine milostenie şi ca să o fac numai în ascuns, ar trebui să nu-i dau atunci nimic, ci să mă duc la el

acasă şi să-i dau în ascuns. Dar n-am vreme". De aceea să ascultaţi tâlcuirea Evangheliei de astăzi.

Fapta bună are trup şi suflet. Trupul faptei bune este lucrarea ei. Deci, ori posteşti, ori te rogi, ori priveghezi, ori faci milostenie, ori ajuţi, ori primeşti pe cel străin sau îngrijeşti de bolnavi, sau orice faptă bună vei face, acestea sunt trupul faptei bune. Dar fapta bună are şi suflet şi la acest suflet caută Evanghelia de astăzi. Care-i sufletul faptei bune, care e viaţa ei? Scopul pentru care o faci. Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Efrem Sirul: „Când mintea va părăsi scopul bunei credinţe, toate faptele bune nu mai folosesc la nimic".

Auzi ce spune şi Sfântul Părinte Maxim Mărturisitorul, marele filozof şi coroana teologiei greceşti din secolul VII: „Este o postire, o milostenie şi o rugăciune care sunt urâciune la Dumnezeu când acestea au căzut de la scopul bunei credinţe şi al slavei lui Dumnezeu", când adică, acestea nu se fac după voia lui Dumnezeu, după plăcerea Lui. Dar veţi întreba: „Cum să fac eu, Părinte, fapta bună, ca să fie după voia lui Dumnezeu şi spre slava Lui?"

Iată cum. Când ai să faci o faptă bună, cercetează mai întâi scopul. Oare pentru ce fac eu o faptă bună? Nu cumva ca să-mi iasă vestea că sunt mare postitor, sau mare milostiv, sau mare primitor de săraci? Nu cumva ca să-mi iasă vestea că sunt om mare dacă fac cutare clădire pentru folosul public? Sau cutare biserică, sau cutare pod, sau cutare fântână, sau orice binefacere pentru folosul obştii?

Şi dacă vezi în tine acest gând, nu trebuie să te opreşti de la fapta bună şi să n-o mai faci. Nu,

Doamne fereşte, căci atunci ar trebui să nu mai lucrăm fapta cea bună. Ci să schimbăm scopul. Iar mijlocul de a izgoni slava deşartă este să îndesim rugăciunea şi să facem fapta bună în ascuns. Şi mijlocul de a goni mândria, care este maica slavei deşarte, este de a pune toate isprăvile noastre pe seama lui Dumnezeu. Deci, pot să postesc, pot să mă rog, pot să fac milostenie, pot să primesc străini, să fac orice faptă bună, dar toate isprăvile acestea să le pun pe seama lui Dumnezeu. Căci Dumnezeu mi-a ajutat să le fac, nu le-am făcut eu, ci Dumnezeu prin mine. Căci zice Pavel: *Toate le pot în Hristos, Cel ce mă întăreşte, dar nu eu, ci darul lui Dumnezeu care este în mine.*

Deci, luaţi seama, Evanghelia de azi cere să faci fapta bună în ascuns, dar altădată ne învaţă altfel. *Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.* Aţi auzit? Aici te învaţă să faci fapta ta cea bună tuturor, s-o vadă toţi, ca să Se slăvească de toţi Dumnezeul Cel din ceruri. Dar auzi care e scopul? Slava lui Dumnezeu. S-o faci cu scopul ca Dumnezeu să fie slăvit, nu tu. Iar în altă parte zice: *Nimenea nu aprinde lumina şi o pune sub obroc, ci în sfeşnic, ca să lumineze în toată casa.*

Aici iarăşi ne învaţă să facem fapta bună la arătare. Dar atunci cum să împăcăm noi o Evanghelie cu alta? Oare se contrazice Evanghelia? Doamne fereşte! Hristos nu Se contrazice cu El Însuşi, căci El e Adevărul. Dar de ce îmi cere aici să nu ştie stânga mea ce face dreapta mea, şi când mă

rog să mă încui în cameră, şi când postesc să nu mă smolesc ca să nu ştie nimenea că postesc, iar dincolo mă învaţă să fac fapta bună la arătare, să vadă oamenii ce fac eu, ca să facă şi ei la fel şi să se slăvească Dumnezeu?

Cum trebuie să împăcăm aceste două Evanghelii? Căutând calea de mijloc, calea împărătească. Fapta bună s-o faci deci şi în ascuns şi la arătare, să ne rugăm şi în ascuns şi la arătare, să facem milostenie şi în ascuns şi la arătare. Să facem fapta bună, dar să nu pierdem din vedere scopul adevărat. Când facem fapta bună, scopul nostru să fie numai slava lui Dumnezeu. Şi după ce am ales acest scop, facem fapta bună fără frică şi fără grijă, că nu o strică pe ea nici slava deşartă, nici dracii.

Eu să fac orice faptă bună pentru că mă tem de Dumnezeu că mă va duce în munca iadului dacă n-o fac. Şi dacă o fac, îmi va răsplăti mila lui Dumnezeu în vremea morţii şi în ziua Judecăţii. Dacă vezi aceasta în mintea ta şi faci fapta bună, fă-o fie la arătare, fie în ascuns.

Dar oare ce înseamnă cuvântul din Evanghelia de azi: *Tu când posteşti, unge capul tău şi spală faţa ta*. Oare ne cere cu adevărat să ne ungem pe cap şi să ne spălăm? Căci Hristos n-a făcut aceasta. Nu găsim în Evanghelii ştirea că şi-a pieptănat mereu părul şi l-a uns cu mirodenii, nici că şi-a dat cu pudră pe faţă. Deci ce vrea să zică prin aceasta? Să nu luăm partea exterioară a Evangheliei, căci slova omoară, iar Duhul dă viaţă. Să luăm partea duhovnicească a Evangheliei, care se ascunde sub slovă.

Înţelegerea cea duhovnicească a cuvântului este alta, nu ca să mă pieptăn pe cap şi să mă spăl. Nu aceasta o cere postul. Nu! Aici capul este mintea. După cum capul este cel mai mare dintre mădularele trupului, aşa mintea este cea mai mare împărătească peste toate faptele bune. Şi a unge capul, înseamnă a unge gândurile minţii. Dar cu ce? Cu lucrarea Duhului Sfânt. Ce a spus Iisus în altă Evanghelie? *Că şi perii capului vostru sunt număraţi*.

Credeţi voi că aici este vorba de părul văzut? Fără îndoială că şi pe acesta îl ştie Dumnezeu, dar perii capului înseamnă aici gândurile minţii. Câte gânduri răsar în mintea noastră, şi bune şi rele, toate sunt cunoscute de Dumnezeu. De aceea să fim foarte atenţi în toată vremea ce gândim, ca gândurile noastre să răsară din inimă curată şi să placă lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă aici: „unge capul tău"; să ungem mintea noastră cu înţelegerile duhovniceşti, cu lucrarea Sfântului Duh, s-o ungem cu milă faţă de aproapele nostru şi cu mare şi neţărmurită dragoste faţă de Dumnezeu.

Iar când spune: „spală faţa ta", prin faţă înţelege lucrarea din afară. Faţa noastră este purtarea din afară în viaţă, purtarea faţă de fratele meu, apoi mâncarea, băutura, îmbrăcămintea. În toate să avem dragoste, smerenie, ascultare, milostivire, facere de bine, bunătate. Toate acestea arată starea dinlăuntru a unui suflet în purtarea lui din afară. Căci a zis Mântuitorul în altă parte: *După roadele lor îi veţi cunoaşte*.

Care roade? N-a zis de cele dinlăuntru, că pe acelea nimenea nu le cunoaşte, ci de cele din afară.

Un om bun se vede din purtarea lui, se cunoaşte din lucrarea cea din afară. Din acestea se vede ce aşezare duhovnicească are în inima lui. Deci, faţa omului este lucrarea şi viaţa cea din afară a omului, sau arătarea omului prin purtarea lui de fiecare minut şi de fiecare zi. Aşa se înţelege: „unge-ţi capul tău şi spală faţa ta". Mintea noastră să fie unsă pururea cu înţelegeri duhovniceşti, iar viaţa noastră în toate zilele să fie spălată, adică purtarea noastră să fie curată şi fără vicleşug în toate împrejurările vieţii, prin lucrarea faptelor bune.

Dar dumnezeiasca Evanghelie de astăzi ne mai dă în continuare şi o altă învăţătură. Până aici, ne-a învăţat nepomenirea de rău sau să iertăm pe aproapele nostru ca să fim iertaţi de Dumnezeu; şi cum să postim, care e o a doua faptă bună.

A treia faptă bună pe care o aduce în mijloc Evanghelia de astăzi este milostenia. Şi ce spune Hristos despre ea? *Nu vă adunaţi vouă comori pe pământ, unde molia şi rugina le strică, unde furii le sapă şi le fură, ci vă adunaţi comori în ceruri, unde nici molia, nici rugina nu le strică, nici furii nu le sapă şi nu le fură.*

Deci după ce ne-a învăţat mai întâi nepomenirea răului, nerăutatea şi cum să postim, acum ne învaţă şi cel mai mare lucru, milostenia. Căci milostenia şi postul sunt aripile rugăciunii. Rugăciunea noastră niciodată nu zboară mai repede la Dumnezeu, ca atunci când e ajutată de post şi milostenie.

Evanghelia de astăzi, care ne învaţă despre milostenie, arată unde să punem comoara. Două locuri sunt unde putem să punem comoara: ori pe

pământ, ori în cer. Şi dacă o aduni pe pământ, vai de tine, omule, că se leagă inima ta de dânsa. Căci auzi ce spune mai încolo: *Că unde va fi comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră.* Ţi-ai adunat bani, haine, casă, grădini, feciori, nepoţi şi strănepoţi cu multe bogăţii, ţi-ai adunat argint, vite, oi, stare multă materială, inima ta se leagă de acestea. Inima se învârte mereu în jurul lor până la moarte. Ca piatra de moară, spune Sfântul Ioan Scărarul, se învârte mintea lui în jurul averii şi inima lui mereu în jurul ei.

Iar cel înţelept, cel cu frica de Dumnezeu, care-şi trimite comoara în cer, nu mai are grijă de nimic. Acela ce are comoară pe pământ, când s-a făcut seară, zice: „Măi femeie, pune zăvorul la uşă şi adu pistolul să-l pun sub cap. Du-te şi vezi, sunt încuiate vitele în grajd? Vezi, dezlegaţi-s câinii? Vezi, furca de fier e la îndemână? Vezi, cuţitul e aici? Dacă vin hoţii să ne apărăm".

Mare grijă are el. De ce? Să nu vie hoţii să-i ia averea. „Caută, femeie, în lăzile acelea, mai pune naftalină, că acolo ai atâtea paltoane, să nu putrezească. Vezi, mai unge încălţările cele multe, că se strică. Ia vezi unde-s banii, ai grijă unde i-ai pus, în cutia aceea, în lădiţa aceea. Ia seama să nu vadă copiii, să nu ştie cineva. Vezi să nu se strice mobila, vezi catrinţa cutare şi cojocul cutare, n-au pătruns în ele moliile?"

Vai de el! Aşa-i grija omului care strânge averi. Se teme de molii, se teme de hoţi, se teme să nu-l prade, pentru că inima lui e legată aici de multa, de puţina avere câtă are şi vrea să şi-o păzească. Dar nu-i aşa cu cel ce are comoară în cer.

Cel ce are comoară în cer n-are grijă de hoţi. Ştie că acolo nu le mai fură nimenea, că acolo molia nu le strică şi rugina nu are nici o putere să roadă aurul şi argintul lui. Le-a dat lui Dumnezeu şi le va lua însutit, că toate au devenit duhovniceşti şi mai presus de minte. Aşa face omul înţelept, îşi adună comoară în cer, să nu aibă grijă nici de tâlhari, nici de rugină şi nici de molii. Iar cel ce şi-a adunat-o pe pământ, până la moarte e legat de ea. Acel ce a trimis-o în cer i se pare că n-a făcut nimic şi mereu face milostenie, post, primire de străini, facere de bine, ajută văduvele, face casă sau cumpără vacă la cutare şi face orice ar putea să se mai adauge la comoara lui din ceruri că acolo-i sigur că nu i le mai ia nimenea. Şi de fapt, cine să le mai ia din mâna lui Dumnezeu? Cine poate să scoată din mâna lui Dumnezeu ceva, fără de ştirea şi voia Lui?

Deci, fraţilor, Mântuitorul ne-a spus că unde-i comoara noastră, acolo-i şi inima noastră. Dacă Dumnezeu o spune, nimenea nu poate să spună că nu-i aşa. Aşa a spus Hristos şi aşa va fi în vecii vecilor. Fericiţi deci, de trei ori fericiţi, de omul care începe să-şi adune comori în ceruri şi în fiecare zi trimite câte ceva acolo, căci în ziua morţii şi în vremea judecăţii va găsi acolo înmiit şi duhovniceşte, bogăţiile care în veacul veacului îl vor desfăta şi-l vor bucura pe dânsul.

DESPRE POST

Iubiţi credincioşi, să mai vorbim de post, căci de el n-am mai vorbit cât trebuie. Suntem în preajma Postului Mare. Ce zic creştinii din ziua de azi? „Ce atâta post?" Ce zice cel slab de credinţă? „Mă tem că voi muri de atâta post, am să-mi scurtez viaţa". El se teme că va muri, că va scădea la kilograme. „Dacă am să mănânc de post, am să scad atâtea kilograme în postul acesta".

Dar oare mântuirea stă în a pune pe tine mereu kilograme, să fii greu la cântar? Dar ce zice celălalt necredincios, care nu se teme numai de aceasta, ci nici nu crede? El zice: „Postul nu e poruncă, căci s-a scris, că nu ce bagă în gură spurcă pe om, ci ce iese din gură". Aşa zic sectarii şi rătăciţii şi oamenii uşuratici, oamenii ce se răzvrătesc împotriva adevărului.

Dar te întreb: nu-i poruncă postul? Cine ţi-a spus că nu-i poruncă? Şi cine altul ţi-a spus că nu-i porunca cea mai veche decât toate, decât numai satana, care urăşte postul? Care poruncă credeţi că e mai veche decât postul? Niciuna. Pentru ce a fost scos tot neamul omenesc din rai? Oare nu pentru că n-a postit? Căci a zis Dumnezeu către strămoşii noştri Adam şi Eva: *Adame, din toţi pomii raiului ai să mănânci, iar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci*.

Deci i-a dat Prea Bunul Dumnezeu lui Adam poruncă să nu mănânce din pomul cunoştinţei binelui şi răului. Aşadar, postul e cea dintâi poruncă a lui

Dumnezeu. Căci ce înseamnă porunca „să nu mănânci”, decât că l-a oprit de la o mâncare; i-a dat să postească?

Postul este maica sănătăţii. Auzi ce spune în Hexaimeron (Cuv. 4), marele Vasile: „Bucatele cele grase şi bucatele cele de multe feluri neputând să le mistuie stomacul, multe boli au adus în lume. Iar înfrânării şi postului pururea îi urmează sănătatea”.

Du-te la doctor să te înveţe postul. Ai mâncat carne, care-i plină de toxine, ai mâncat mâncări grase, ţi-ai stricat ficatul şi stomacul şi mintea şi sufletul. Pentru ce? Pentru că n-ai mâncat raţional, ca un om, ci te-ai lăcomit ca un dobitoc şi mai rău ca el. Ce ţi se întâmplă acum? Păcatul te trimite la doctor. Auzi ce spune prea înţeleptul Isus Sirah: *Dumnezeu i-a dat şi doctorului ştiinţa, iar omul înţelept nu se va sminti de doctor.* Dar să ştie una ca aceasta: *că cel ce mânie pe Făcătorul său, va cădea în mâinile doctorului* (38, 4).

Ai auzit de ce ajungem la doctor: pentru păcatele noastre. L-am mâniat pe Dumnezeu şi ne trimite la un doctor să ne taie, să ne opereze, să ne scoată dinţii, să ne facă toate necazurile. De ce? Că am supărat pe Doctorul Cel Mare din cer.

Dar nu există mai mare doctorie pentru trup ca postul. Cel mai mare doctor al trupului este postul, numai să ţinem postul cu măsură, cum spune marele Vasile. Iar măsura înfrânării şi a postului se ia după măsura puterii trupului. Cea mai mare doctorie pentru toată omenirea este postul, căci Dumnezeu nu l-a pus degeaba. Mâncarea de post e mai uşoară şi cea mai sănătoasă. Dar ţie nu-ţi place mâncarea de

post. Şi ştii de ce? Pentru că e stomacul îmbuibat cu alte mâncări.

Dar când nu ţi-o plăcea ceva de post, fă ca cel din Pateric, care pusese de gând să postească până la ceasul al nouălea (3 după amiază), dar atuncea nu-i plăcea mâncarea. Şi şi-a zis atunci: „Te las să mai rabzi vreo trei ceasuri”. După trecerea acestora, i se părea că-i e foame, dar a zis: „Mai stai trei ceasuri”. Şi seara cele ce i se păruseră mai devreme că n-au gust, i se părură cozonac.

Nu mânca o zi-două şi când vei mânca, mănâncă puţin să nu te saturi. Vei vedea că ai să mănânci şi vreascuri. Pâinea goală şi cu apă ţi se va părea că-i cozonac. Căci **pricina pentru care n-ai gust de mâncare este îmbuibarea**, fiindcă zice Sfântul Nicodim Aghioritul: „Una din pedepsele lui Dumnezeu pentru cel lacom cu pântecele este că pierde gustul mâncării”.

De ce n-are gust de mâncare? Fiindcă a încărcat stomacul peste măsură, a stricat râşniţa stomacului şi s-a îmbuibat. Cel ce posteşte ştie ce spun; lui îi pare mămăliga cu ceapă sau cu usturoi sau cu murături, când o mănâncă seara, ca un cozonac. N-aţi păţit aşa ceva? Când posteşti e bună mâncarea, de aceea **când n-ai gust de mâncare, ia postul în ajutor şi te faci doctor pentru stomacul tău, căci când vei mânca cu plăcere mâncarea cea mai uşoară, te-ai făcut sănătos.**

Dar cel mai mulţumit e altcineva: e sufletul. Ce spune Sfântul Teofan Zăvorâtul? „N-ajută nici o doctorie trupului, cât îi ajută mulţumirea sufletului”. Când ţi-ai mulţumit conştiinţa şi eşti în pace cu toţi,

posteşti cu plăcere şi n-ai nici o supărare. Mulţumirea sufletească te întăreşte ca să fii sănătos şi cu o bucăţică de pâine şi apă şi în acelaşi timp să fii uşor la minte şi la trup. Îi vei întrece şi pe cei ce stau numai cu cârnaţi şi cu carne dinainte. Pentru că nu se întăreşte inima omului cu mâncare, ci cu harul. Ce spune Apostolul? *Bine este a se întări inimile voastre cu darul, iar nu cu mâncările* (Evrei 13, 9). Tăria cea din mâncări e pătimaşă şi plină de toată spurcăciunea, iar tăria cea din duh îi aduce omului sănătate, linişte şi fericirea veşnică şi vremelnică.

Aţi auzit de proorocul Daniil şi de cei trei tineri din Vavilon, aflaţi în robie? Erau de neam împărătesc din Ierusalim, oameni gingaşi, crescuţi în palate pe timpul regelui Ioachim. Dar au fost în robie în Vavilon şi fiindcă erau tineri şi frumoşi şi înţelepţi, i-au pus la curtea împăratului Nabucodonosor mai mari peste toţi haldeii şi filozofii de atunci, iar pe Daniil, mare sfetnic al lui Nabucodonosor. Acest împărat era un bici pus de Dumnezeu spre bătaia multor popoare ale pământului; el stăpânea 127 de ţări şi era închinător la idoli. La masa lui erau cărnurile cele mai bune şi băuturile cele mai alese, ca unul ce era cel mai mare împărat de pe faţa pământului (Daniel 4, 19).

Şi când i-au adus pe aceşti tineri la palat şi a poruncit împăratul să-i hrănească de la masa lui, ei au spus că nu mănâncă carne şi mai bine vor muri decât să mănânce cele jertfite la idoli.

Iar mai marele famenilor le-a spus: „Iată, dacă nu veţi mânca bucate şi carne de la masa împăratului, veţi slăbi şi împăratul va înţelege pricina şi îmi

va tăia capul şi mie şi vouă". Iar ei au răspuns: „Dă celorlalţi tineri câţi are împăratul cărnuri şi băuturi de la masa lui, iar noi zece zile vom mânca fructe şi seminţe şi apoi să ne pui faţă în faţă cu aceia, să vedem dacă ei vor fi mai frumoşi pentru că mănâncă bucate alese şi cărnuri, şi noi mai slabi pentru că ne hrănim cu seminţe şi fructe".

Şi s-a făcut aşa. Iar când i-a scos în faţa împăratului, erau mult mai frumoşi decât ceilalţi, aşa cum auziţi în fiecare zi la rugăciunea colivei: „Care pe cei trei tineri şi pe Daniil care se hrăneau cu seminţe, i-ai arătat mai frumoşi decât pe cei ce se hrăneau cu multe desfătări".

Dar de ce erau mai frumoşi? Pentru că nu şi-au întărit inima cu carne şi băuturi, ci au întărit-o cu Duhul lui Dumnezeu, cu rugăciunea şi cu curăţia vieţii lor. Şi a zis împăratul să rămână lângă el, şi ei au rămas şi ştiţi minunile pe care le-au făcut. Căci Daniil a fost aruncat în groapa cu lei de două ori şi a rămas nevătămat, iar cei trei tineri au stat în cuptorul cel ars de şapte ori şi nu i-a atins para focului care se revărsase afară din cuptor de 49 de coţi. Ei stăteau în cuptorul cel de foc ca în duh de rouă şi slăveau pe Sfânta Treime. De ce? Pentru că postul şi rugăciunea i-a scăpat pe ei de foc, iar Daniil cu postul şi rugăciunea a astupat gura leilor.

Postul face mari minuni. A făcut în trecut şi va face în vecii vecilor. El nu ne lasă să slăbănogim când postim. Să nu credeţi că aceasta-i totul, să mâncăm bine şi să bem bine până murim. Asta e deviza epicurienilor, a filozofilor aceia care aveau ca Dumnezeu pântecele.

Acela pe care-l doare stomacul sau n-are gust de mâncare, acela nu-i bolnav trupeşte, ci sufleteşte. N-a postit şi boala i-a venit de prea multă mâncare. Acesta n-are nici o dezlegare de la Dumnezeu. Deci Biserica dezleagă în cazuri cu totul excepţionale, în cazuri cu totul de nevoie, când cineva s-a uscat de vreo boală şi-l întoarce altul de pe o parte pe cealaltă. Acela poate să dezlege, dar până când? Până se va întări şi atunci iarăşi să ia postul. Nu dezleagă aşa de uşor Biserica, după cum am auzit că se întâmplă pe la ţară, că-i dă voie preotul să postească o săptămână şi îl împărtăşeşte. Apoi iar dezlegare şi iar mâncare de dulce. Aceasta nu se poate; nici arhiereii, nici sinodul, nimenea nu poate dezlega posturile din biserică.

Noi trebuie să ţinem cu mare sfinţenie predania celor patru posturi, a miercurii şi a vinerii şi ferice de creştinii care ţin şi lunea. Că lunea-i pentru sănătate şi pentru îngerii păzitori.

Fraţi creştini, înainte de a termina predica aceasta, am să vă mai spun ceva. Nu vă puneţi nădejdea numai în mâncare. Căci vai de noi şi de noi: dacă nu postim de bună voie, va voi Dumnezeu să postim fără de voie, fie aici pe pământ, fie acolo în gheenă unde bogatul cel nemilostiv îşi dorea măcar un vârf de deget înmuiat în apă. Să ne ferească Dumnezeu pe toţi de aceasta! Să postim din dragoste şi din convingere.

Postul există şi a existat la toate popoarele lumii, şi la chinezi şi la indieni şi la toate popoarele semite. Că originea postului e foarte veche, e de la începutul lumii şi toate popoarele au crezut că

trebuie să postească. Cu atât mai mult noi creştinii trebuie să postim.

Dar noi creştinii nu postim ca fachirii sau ca yoghinii indieni, nici ca bonzii din Japonia sau ca budiştii din China. Nu postim postul acela exagerat de luni de zile. Aceia nu mănâncă până ce taie carne din ei şi nu mai curge sânge, ca să intre în nirvana – raiul lor şi al lui Brahma. Noi postim aşa cum ne învaţă Biserica, cu măsură. Mâncăm o dată sau de două ori pe zi. La început şi dacă eşti prea slab, mănâncă şi de 3 ori, dar nu strica postul şi nu mânca de dulce.

Să postească omul cu toate cele cinci simţuri, dar să păzească şi inima lui de răutate, să fie cu nerăutate. Acesta este postul duhovnicesc. Pe lângă acesta, dacă vrei ca postul să te ridice la cer, trebuie să-l însoţeşti cu rugăciune şi cu milostenie. Când posteşti, ceea ce nu mănânci în ziua aceea, dacă poţi dă la săraci.

Vine o babă şi spune: „Eu postesc, părinte, dar în ziua aceea nu dau nimic din casă, că am auzit că-i rău lucrul acesta”. Auzi ce-o învaţă dracul, că e rău să dea când posteşte, iar Sfânta Carte spune invers: când posteşti, pâinea pe care n-o mănânci, să o dai la săraci în ziua aceea. În ziua în care posteşti, mai mult să faci milostenie. Pe ea a învăţat-o altă babă ca, atunci când posteşte, să nu dea ceva din casă, că-i face farmece. Auzi ce credinţă greşită şi rea!

Nu-i adevărat, mai cu seamă când posteşti, să faci bine şi cât nu mănânci tu, să dai la altul, să îndulceşti pe altul care-i mai sărac decât tine şi care ar vrea să mănânce şi n-are ce. E o obişnuinţă rea şi

vicleană, să nu dai din casă când posteşti. Cine a spus, care Evanghelie, care prooroc, care apostol, care din sfinţi a învăţat aşa? Doar vreo babă zăpăcită pe care a învăţat-o alta şi aşa mai departe. Asemenea tradiţii nu sunt deloc în duhul Bisericii.

Când posteşti să faci milostenie şi când nu posteşti, iarăşi să faci. Noi creştinii trebuie să ţinem posturile predate de la Biserica lui Hristos în măsura în care putem. Pentru cel prea bolnav şi slab, postul se dezleagă, dar cum am zis, întâi să aibă grijă să se spovedească şi să se împărtăşească cu Sfintele Taine şi să se unească cu Hristos. Şi dacă-i prea slab cu trupul, îl dezleagă duhovnicul, dar întâi să aibă grijă de suflet. Se poate întâmpla ca prin Sfânta Împărtăşanie sau prin Sfântul Maslu sau prin alte rugăciuni să se facă sănătos chiar şi fără dezlegare de post.

Să ţineţi cu mare grijă predaniile Bisericii şi posturile, că nimenea nu are putere a dezlega de la sine. Dacă zice cineva că dezleagă, fiecare dezleagă pe socoteala lui. Noi nu putem învăţa aceasta, că n-am învăţat nicăieri să putem dezlega sfintele posturi.

Să postim deci şi de bucate şi de gânduri păcătoase, să postim cu ochii, cu mâinile şi cu toate simţurile şi să ne ajute Mântuitorul ca prin acest post trupesc şi duhovnicesc să ne apropiem mai mult de El. Amin!

ISTORICUL SCHITULUI SIHLA[29]

Înainte vreme, duhovnicii din Rusia, marea Rusie pravoslavnică, dacă oamenii aveau păcate grele la spovedit şi erau tocmai de la Arhanghelovsk, de la Marea Albă, sau din Siberia, ştii ce canon le dădeau? „Măi omule, tu pentru păcatele tale eşti oprit 20 de ani de Sfintele Taine sau 15 ani, dar dacă te duci de Paşti de Înviere la Kiev, eşti iertat".

Dar până acolo erau 4-5.000 de km distanţă. Şi cum? „Te duci până la Kiev, îţi iei şi tu oleacă de mâncare, ce-ţi trebuie pe drum şi zici rugăciuni; şi când vei ajunge la Kiev, la Paşti - că acolo slujeau sute de preoţi şi zeci de episcopi şi mitropoliţi, era cea mai mare mănăstire, avea 17.000 de monahi -, când vei ajunge acolo, de Paşti te împărtăşeşti. Dar să mergi pe jos, nu cu tren, nu cu căruţă. Pe jos, şi cât mai mergi mai zi psalmul 50, Doamne Iisuse şi ce rugăciuni mai ştii, iar când vei ajunge acolo eşti iertat de tot canonul şi poţi să te împărtăşeşti cu Sfintele Taine".

Ştii de ce? Că destul canon avea el săracul, să meargă vreo 1000, 2000 de km pe jos, să zică rugăciuni. Şi când ajungea, avea bucuria cea mare, slujbă mare la Înviere. Şi ei când vedeau o slujbă acolo şi ştiau că au voie să se împărtăşească, erau ca în rai. Şi la el acesta era canonul, să se ducă pe jos.

---

[29] Cuvânt rostit în anul 1974, când nu era drum de maşină până la Sihla.

Acum avem maşini. Dar iaca pe aici nu poţi merge cu maşina, tot pe jos. Şi aici este plata cea mai mare, că v-aţi suit la Sihla, coborâţi la Agapia şi îngerul Domnului se bucură. Voi nu ştiţi că faceţi canon acuma. Prin asta vă iartă Dumnezeu păcatele, căci călătoriţi pe aceste locuri.

O să fie mai mulţi paşii aceştia decât aceia care i-aţi făcut la nunţi cu lăutari, la jocuri, la discoteci, la baluri, la meciuri, la circuri, la cinematografe. Atunci o să vedeţi voi cât de mult vă ajută călătoria asta, că îngerii voştri păzitori toţi se bucură acum când vă văd pe drumurile astea. Căci ce fac oamenii pe aici? Vin să vadă mănăstirile, să audă o predică, să audă o cântare bisericească. Acestea sunt călătorii sfinte. Acestea vă uşurează sufletul vostru, căci le faceţi pe la sfintele locuri.

Aceste sfinte mănăstiri stau în munţi de sute de ani. Iaca Sihla asta, la 1457 Ştefan cel Mare a avut război cu Petru Aron aici la Orbic, când a făcut prima mănăstire, Mănăstirea Runc de el e făcută. Şi l-a bătut pe Petru Aron şi când s-a abătut cu oştirile prin munţi, a vrut să iasă la Mănăstirea Neamţ pe drumurile astea. Şi când a trecut prin munţi, a dat aici la Sihla. Nu era încă făcută biserica din vale, nici cea din deal. Acolo sub stâncă era un pustnic, bătrân, bătrân. Şi când a văzut atâta armată – înainte la armată se duceau cu săbii, cu lănci, cu arcuri, cu topoare, cu securi, aşa era –, când a văzut el armata cu cai, bătrânul a ieşit. Îl vede Ştefan cel Mare:

– Bătrânule, unde stai?

– Aici sub stânca asta.

Aţi văzut chilia aceea de sub stâncă? Acolo era. Aceea-i chilie foarte veche. A întrebat Ştefan:

– Părinte, mata de când stai aici?

– De 60 de ani.

– Au mai fost pe aici călugări?

– Uite acolo sub stâncă sunt două morminte! Pe aceia i-am îngropat eu. Unul a trăit o sută de ani şi unul 91.

– Dar înaintea lor?

– Mi-au spus aceia mie că aici au fost alţii mai înainte.

– Dar de când sunt pustnici în pustiile acestea?

– Numai Domnul ştie, dar aceia mi-au spus mie că de pe la 1200 tot au stat pustnici aici şi călugări – că nu era schitul făcut aici, nici cel din vale.

Atunci Ştefan cel Mare a spus:

– Ce bine să-i facem noi bătrânului ăsta, că l-am găsit aici? Părinte, să-ţi facem o bisericuţă.

– D'apoi eu nu ştiu, că aici n-am materiale.

– Nu. Noi ţi-o facem dintr-un brad. Măi, jos un brad mare!

Cu ei erau meşteri, aveau tâmplari, din atâta armată. L-au tăiat şi au făcut o bisericuţă dintr-un brad. I-au făcut altar şi i-au făcut toate, toate. Aista era preot.

– De-acum, părinte, poţi s-o sfinţeşti şi să te rogi într-însa pentru noi, că eu sunt voievodul ţării – Ştefan cel Mare.

Prima biserică a fost dintr-un brad făcut de Ştefan în trecerea lui spre Mănăstirea Neamţ, iar la 1763 a venit la vânătoare Aga Paşcanu Cantacuzino,

Domnul Moldovei, cu Ioan Coroi, un boier mare din Iaşi, care a murit într-o prăpastie mare, unde brazii se văd ca popuşoii. Acum îi zice: „Râpa lui Coroi".

Era o negură mare şi el alerga după un cerb şi prin negură mare, cerbul a cotit, iar calul a căzut în prăpastie cu tot cu călăreţ. Şi s-au făcut praf şi Coroi şi calul. Acolo sunt sute de metri drept în jos. Şi atunci în amintirea prietenului lui, Aga Ioniţă Paşcanu a făcut această bisericuţă la 1763. Şi ea este tot dintr-un brad, dar este făcută pe locul aceleia dintâi.

Şi aşa a scris pictorul Vasile Pascu: „Iar istoria Sihlei se pierde în negura vremurilor!", că nu se mai ştie cât îi de vechi aici aşezământul acesta.

Aici a trăit şi Sfânta Teodora.

VIAŢA SFINTEI TEODORA[30]

De obârşie Sfânta Teodora era din Vânători-Neamţ, fiica lui Ştefan Joldea armaşul, şi a fost singură la părinţi. A pustnicit mai întâi în munţii Vrancei, fiind de metanie de la Mănăstirea Nifon din ţinutul Buzău. Către sfârşitul vieţii ei, când a câştigat darul Sfântului Duh, prin prea multă osteneală şi post, s-a retras în peştera pe care o vedeţi.

S-a retras, dar când? Când nu mai simţea foamea, nici setea, nici frigul. Omul duhovnicesc cel desăvârşit nu mai are nevoie de haină, nici de hrană multă şi nu-i mai este frig şi nici frică de nimeni,

[30] Predică rostită la Sihla în anul 1968.

căci are în inima sa pe Hristos, Care i se face lui şi haină şi hrană şi toate celelalte, şi-l păzeşte de toate.

Dar de ce în munte şi în pustie? Iată de ce. Sfinţii lui Dumnezeu cei mari şi pustnicii s-au retras din lume, din vâltoarea lumii şi din valurile pline de zgomot, de răutăţi şi de vicleniile cele fără de număr; s-au retras în pustie ca să scape de trei războaie. Care sunt acelea? De auzire, de vedere şi de vorbire (cum scrie în Pateric).

Noi avem desigur cinci simţiri şi toate sunt punţi ale păcatului. Dar mai cu seamă ochii şi urechile. Însă şi limba, dacă nu o înfrânăm, este o mare răutate, cum zice Sfântul Apostol Iacov. Deci, sfinţii s-au retras în munţi, ca să scape de aceste trei feluri de răutăţi; să nu aibă cu cine vorbi, să nu vadă pe nimeni, să nu audă pe nimeni, şi să stea pururea în comuniune cu Dumnezeu prin sfânta rugăciune şi meditaţiile sfinte, ca să-I urmeze lui Iisus Hristos Care adesea se ruga singur în munte, noaptea şi uneori chiar şi ziua.

Aşa a făcut şi Sfânta Teodora, pe ale cărei cărări aţi călcat şi azi şi de atâtea ori venind aici la schitul Sihla; şi pentru că poate nu ştiţi viaţa ei, vă voi face un rezumat al ei, căci nu îngăduie vremea să o spun mai pe larg.

Iată, aici unde este bisericuţa asta mică, care are anul acesta 205 ani de la întemeiere, tradiţia veche care s-a păstrat din gură în gură şi din bătrân în bătrân, spune că a fost întâi coliba Sfintei Teodora. Ea a stat 14 ani de zile pe acest loc, unde fusese mai înainte un vestit pustnic, care venise aici din Munţii Vrancei.

După ce s-a desăvârşit deci Sfânta Teodora aici, s-a dus în peştera din vale şi acolo a fost descoperită prin minune dumnezeiască, că nu se ştia de dânsa.

Duhovnicul ei din Sihăstria murise demult şi ea nu mai putea coborî de bătrâneţe până la vale, ca să se împărtăşească cu Prea Curatele Taine. Dar s-a întâmplat o minune ca aceasta, mai înainte de moartea ei. La trapeza Sihăstriei nişte păsări veneau şi luau bucăţele de pâine de la fraţii trapezari. Şi au văzut fraţii cum luau acelea pâinea şi zburau cu ea încoace spre miazăzi. Şi a observat stareţul mănăstirii şi le-a zis: „Fraţilor, păsările acestea vedeţi că nu mănâncă pâinea, ci iau în cioc câte o bucată şi zboară cu ea încolo, înspre pustia Sihlei (că nu era atunci biserica aici). Mi se pare mie, a zis stareţul, că trebuie să fie vreun rob al lui Dumnezeu, vreun suflet al lui Dumnezeu căruia păsările acestea îi duc pâine".

Într-o duminică după amiază, doi fraţi au luat blagoslovenie de la stareţul mănăstirii, după ce i-au spus: „Părinte, ne-am duce în partea aceea unde zboară păsările, poate să dăm peste acel pustnic căruia îi duc păsările mâncare de aici". Şi spune istoria – pe care am citit-o într-un vechi manuscris – că păsările parcă îi aşteptau, căci au zburat dincoace de Sihăstria, la marginea muntelui. Şi au stat cu bucata de pâine în cioc până au venit fraţii şi când să le ajungă, au zburat mai încolo şi tot aşa zburau aproape de pământ şi pe distanţe mici, ca şi cum i-ar chema încoace, să le-o descopere pe Sfânta Teodora.

Şi au venit fraţii, dar de la o vreme, către seară, a venit o ploaie mare şi s-a întunecat şi n-au mai văzut nici păsări şi s-au rătăcit, că nu era pe atunci cărare, cum vedeţi acum, ci era pustie mare; de aceea i se spunea aici Sihla, adică desiş, căci era mare desime printre stâncile acestea. Nu exista atunci schitul Sihla, ci numai câte un pustnic rătăcitor care stătea câteodată aici.

S-au rătăcit deci cei doi fraţi şi când au văzut că e noapte şi a venit şi ploaie şi s-a întunecat, au început a plânge, că erau uzi şi rătăciţi. Şi s-au pus spate lângă spate lângă un fag, aici, aproape de peştera Sfintei Teodora din vale, şi au hotărât să poposească până la ziuă acolo, că nu mai ştiau să nimerească înapoi, fiind deja noapte târziu.

Şi stând ei acolo înfriguraţi, se îmbărbătau unul pe altul, zicându-şi: „Poate n-om muri noi până mâine şi mâine vom găsi iar calea, ca să ne întoarcem la Sihăstria". Şi când a înnoptat tare şi era aproape de miezul nopţii, deodată au văzut o lumină mare ca un foc, acolo unde este peştera din vale. Şi când au văzut lumina aceea, cel mic a zis:

– Măi, frate, trebuie să fie nişte tâlhari aici, că eu am auzit că în pustiile cele mari stau hoţii.

Şi a zis cel mare:

– Nu, frate, poate să fie chiar un sfânt, care a făcut focul.

Şi s-a dus cel mai mare şi s-a apropiat de lumina aceea şi ce credeţi că a văzut acolo? Se vedea o roată mare de foc şi din roata aceea nişte limbi de foc ca nişte săbii se suiau la cer. Era Sfânta Teodora care se ruga acum de 40 de zile şi de 40 de nopţi, ca

s-o găsească cineva să-i aducă Sfintele şi Prea Curatele Taine ale lui Hristos, s-o împărtăşească, că era prea slabă şi nu se mai putea duce singură şi era şi goală, că putreziseră hainele de pe dânsa.

Fraţii, când au văzut-o, s-au speriat şi au zis:

– Oare ce să fie?

Iar cel mai mare a zis:

– Vezi, acesta este sfântul la care merg păsările cu pâine!

În acel moment, Sfânta Teodora a lăsat mâinile în jos şi nu s-au mai văzut lumini şi au rămas în întuneric şi le-a zis cu un glas slab de tot:

– Nu vă temeţi, fraţilor, – că ei se temeau tare – nu vă temeţi că e o nălucire, că eu sunt o femeie ticăloasă şi neputincioasă, şi mă rog lui Dumnezeu aici de 40 de zile şi 40 de nopţi să trimită pe cineva să-mi aducă Prea Curatele Taine ale lui Hristos, că vreau să mă împărtăşesc cu ele, mai înainte de a mă duce de aici de pe pământ. Nu pot să mă arăt vouă acum, pentru că hainele mele au putrezit de mult şi sunt goală. Dacă vreţi, daţi-mi o haină.

Şi atunci fratele cel mare a dezbrăcat rasa de pe dânsul şi a pus un bolovan în rasă ca s-o poată arunca, şi a aruncat rasa sa, iar cel mic i-a dat cureaua. După ce s-a îmbrăcat cu rasa şi s-a încins, sfânta i-a chemat pe fraţi la ea. Şi când a ridicat mâinile în sus s-a făcut lumină în jurul ei ca în jurul unui sfeşnic. Şi ei s-au speriat când au văzut-o. Era o femeie numai umbră de om, cu părul alb ca zăpada, luminată la faţă, slabă numai pielea şi oasele şi vorbea rar, cu glas blând şi stins. Şi a zis:

– Nu vă temeţi, fraţilor, eu sunt o smerită roabă a lui Iisus Hristos, mă numesc Teodora. Duceţi-vă repede la mănăstire şi spuneţi părintelui egumen să trimită mâine pe duhovnicul Antonie şi pe diaconul Lavrentie, că mâine la ora 12 din zi mă voi săvârşi. Să-mi aducă aici Prea Curatele Taine.

Iar fraţii au zis:

– Doamnă, noi nu ştim acum unde este Sihăstria că ne-am rătăcit de aseară şi iată a venit ploaia şi este întuneric.

Iar ea a zis:

– Uitaţi-vă la răsărit!

Şi a făcut un semn cu mâna şi li s-au arătat două sfeşnice luminoase. Şi a zis:

– Mergeţi după aceste două sfeşnice că îndată veţi sosi la Sihăstria.

Şi s-au întors ei după cele două sfeşnice şi cele două sfeşnice mergeau sus de la pământ şi în câteva minute s-au pomenit la poarta Sihăstriei. Şi au bătut în poartă, căci tocmai era slujba Utreniei, slujba de miezul nopţii, şi portarul care era atunci a zis:

– Cine sunteţi?

– Noi suntem, fraţii care ne-am dus astăzi după păsările acelea.

Şi le-a dat drumul şi s-au dus la biserică şi au ascultat Utrenia, iar după Utrenie i-au spus stareţului:

– Părinte, am găsit o mare sfântă.

– Unde?

– Acolo unde sunt stânci multe (că ei nu ştiau cum se cheamă locul acela).

– Cum o cheamă?

– Teodora.

– Dar nu aţi găsit pâinea care o aduc păsările?

– N-am găsit-o. Ne-am dus noi după păsări o bucată de drum, dar de la o vreme le-am pierdut din ochi şi ne-am rătăcit.

Şi i-a întrebat:

– Pe unde aţi mers?

– Iată, pe plaiul acesta.

– Şi pe unde aţi găsit-o?

– Prin pustie, pe acolo pe unde e stâncăria aceea mare.

Şi repede s-a pregătit stareţul şi duhovnicul şi diaconul şi a mers aproape tot soborul. Au luat Sfintele şi Prea Curatele Taine şi tot ce trebuia pentru împărtăşit şi au venit până unde s-au rătăcit fraţii, care au zis:

– Iată, pe aici ne-au adus sfeşnicele acelea.

Şi îndată au văzut sub o stâncă ascunsă, multe bucăţi de pâine mucegăită, uscată. Şi i-a întrebat:

– Aceasta aţi găsit-o ieri?

– N-am găsit-o. O puseseră păsările acolo, pentru sfânta, că poate mânca câteodată o bucată de pâine şi bea apă din stânca aceea scobită de acolo, de sus. Se vede că nu-i departe de aici (căci uitaseră locul).

Şi când s-au dus mai încolo, au văzut pe sfânta la rugăciune, cu haina cu care se îmbrăcase ieri. Şi s-au oprit toţi. Şi stareţul care avea Sfintele Taine a vrut să îngenuncheze, dar sfânta l-a oprit:

– Nu se cuvine, sfinte părinte, să îngenunchezi având asupra ta nepreţuitele Taine ale lui Iisus Hristos; eu trebuie să îngenunchez, că sunt păcătoasă.

Aşa s-a smerit ea, căci sfinţii cei mari niciodată nu se laudă, ci pururea zic că sunt păcătoşi. Că cine se laudă, cade din darul lui Dumnezeu în trufie şi se face diavol, măcar de ar fi vieţuit toată viaţa în pustnicie.

Şi atunci Sfânta Teodora, mai înainte de a se împărtăşi cu Prea Curatele Taine, a spus viaţa ei, de unde se trage şi pe unde a stat. Şi după ce s-a împărtăşit cu Prea Curatele Taine, a strălucit faţa ei ca soarele şi şi-a ridicat mâinile la cer, iar când şi-a dat duhul, a ieşit o mireasmă de a mirosit tot muntele trei zile. Şi a lăsat aşezământ ca sfintele ei moaşte să le pună în peştera din vale. Şi au stat o vreme acolo, apoi au fost duse în altă parte, unde a rânduit Dumnezeu, după cum se ştie din istorie: la Sfânta Mănăstire şi lavră Pecersca din Kiev.

Odată eram cu un băiat de la Vlădeni; el învăţa la şcoala agricolă. Eu eram venit în concediu din armată, eram caporal. Mai aveam câteva zile să plec. Şi el îmi zice: „Părinte, dar la Sihla n-am fost!" „Hai şi la Sihla!"

Mă duc în peştera Sfintei Teodora, după ce-am vizitat mănăstirea şi când ajungem, el întreabă:

– Măi, ce fel de pământ e acesta? Cât a stat Sfânta Teodora aici?

– 60 de ani a stat.

Eu ştiam viaţa ei.

– Măi, dar ce frig este aici! Ia să vedem ce fel de pământ este aici.

Şi a scociorât acolo unde bănuia că a fost patul ei. Numai ce văd că scoate o căpăţână, galbenă,

frumoasă, şi tot cu cruce pe ea. Dar mirosea aşa de frumos!

– Nu era Sfânta Teodora?

– Nu, că sfintele ei moaşte sunt la Kiev. Ştie toată lumea. Avem scrise toate. Ai noştri au fost sute şi s-au închinat la racla sfintei. La Kiev sunt trei rânduri de tuneluri, de peşteri, numai cu sfinte moaşte cu sfinţi ruşi. Sfânta Teodora este a cincea din margine în dreapta, „Teodora Carpatina", din Munţii Carpaţi. A luat-o generalul Kiseleff, când a luat-o şi pe Sfânta Varvara de la bulgari. Ei ţineau mult la sfintele moaşte atunci.

Iar acest cap, noi l-am adus şi l-am dat părintelui stareţ. L-am spălat bine, acolo sus unde bea apă Sfânta Teodora. Mirosea aşa de frumos, şi cu alt cap pe care l-a găsit maica Isidora care a stat în pustie 50 de ani, alt cap mai micuţ. Acela nu era aşa galben ca acesta.

Mi-a făcut cineva din Humuleşti o lădiţă frumoasă cu geam şi le-am pus în paraclis. Când a ars mănăstirea, nu s-au mai găsit. Câţi sfinţi au stat pe aici!

Iată că v-am istorisit câte ceva despre Sfânta Teodora. Astfel, Sfânta Teodora a urmat celorlalţi mulţi sfinţi şi mari asceţi ai lumii care au trăit prin pustie şi prin peşteri. Şi s-a săvârşit aici, în părţile noastre, şi până astăzi a rămas numele peşterii, peştera Sfintei Teodora. Iată, aici avem şi muntele şi bisericuţa.

IERODIACONUL CRISTOFOR SIHASTRUL

Să vă povestesc acum despre ierodiaconul Cristofor Sihastrul, pe care l-am cunoscut prin părţile acestea.

Eram cu fratele cel mai mare cu oile mănăstirii, în anul 1930. Eram cu Vasile, care a murit călugăr aici şi ştia Psaltirea pe de rost. Avea un păr lung negru şi umbla legat cu o cordică neagră. Şi mergeam pe aici, pe la vale de Sihla, prin stâncăria aceea.

Prin pădure ştiam vreo 30 de pustnici, care trăiau viaţă sihăstrească, plus vreo 17 maici. Una era fiică de ministru, maica Zenovia. Ştia vreo şase limbi. Când mă duceam la ea, avea patru ucenice, mă întreba: „Frate, ai învăţat Psaltirea pe de rost?", că ea ştia Psaltirea toată.

Era cum îi varul albă pe faţă, mânca la apusul soarelui, o dată în zi, pâine şi apă. Ea avea drept de la regele Carol I să stea oriunde în pădurile statului şi avea bordei mare, aici unde îi zice „la Zenovia", dumneavoastră nu cunoaşteţi.

Şi mai era maica Isidora de 50 de ani în pustie şi altele, pustnice şi pustnici. Şi noi ştiam. Mai pe toţi pustnicii îi găsisem, umblând cu oile mănăstirii. „Măi, poate mai găsim un pustnic în cutare loc!"

Mergeam cu oile. Acum era toamna. Oile nu se mulgeau la amiază. Şi mergând prin stâncăria aceea

de dincolo de Sihla, aud pe fratele meu zicând: „Blagosloveşte, părinte, blagosloveşte!"

Eu eram în urma oilor. Ei, zic: „Taci, că a mai găsit un bordei pustnicesc; o peşteră". Şi într-adevăr, când ajung la dânsul, erau brazi sus şi stânci mari uriaşe şi aici jos era o uşă veche de lemn. Şi fratele bătea cu băţul în uşă.

Uşa avea nişte uşori mari cioplIţi. La uşa peşterii erau două trocuţe de lemn. Una era crăpată, veche, iar cealaltă era plină cu apă. Atâta era vasul lui. Şi fratele a bătut în uşa peşterii, şi ajung şi eu şi întreb:

– Frate, de ce baţi?

– Uite, măi, am dat de o peşteră. Asta n-am cunoscut-o până acum! Şi bat aici, dar nu răspunde nimeni.

Dar oile nu stăteau. Ele mergeau prin pădure. Zic:

– Uite ce-i: Hai să mergem! Dar dacă l-am găsi şi pe acesta i-am aduce ceva de la stână – că noi câţi pustnici am găsit, aveam obicei să le ducem: o sticlă de zăr, o bucăţică de brânză, unde-i găseam, că dacă ei nu mai aveau prin pădure nimic, trăiau cu ce găseau.

Şi când să plecăm noi, văd că la uşa aceea era o sfoară, între uşă şi uşor. Zic: „Uite o sfoară, măi!" Mai jos de sfoară era o gaură în scândură, cât ar intra o sârmă. Pe acolo intra zăvorul. El avea un cârlig cu care zăvora.

Şi când am tras noi de sfoară, pe dinăuntru era un rătez (o bucăţică de lemn), s-a tras rătezul şi s-a deschis uşa pe dinăuntru, şi atunci noi am intrat. O

peşteră cam de 10 metri. Era un foc potolit în mijlocul peşterii. Lângă foc era nişte cetină aşternută, unde dormea el. Sub poala peşterii erau urzici uscate, bureţi uscaţi, mere uscate, de astea sălbatice, hrana lui. O Psaltire veche era sub poala peşterii şi o rasă, toată numai petice bucăţi. Rasa este haina călugărească, care o purtăm noi.

Şi lângă foc era şi o masă cu picioare butucănoase, aşa pătrate, făcute din topor. Şi pe masă era o hârtie, o hârtie tare cu care înveleşti săpunul. Şi pe hârtia aceea era scris cu creionul aşa: „Aici locuieşte jivina pământului, Irod. C.". „Irod" înseamnă ierodiacon, prescurtat cu iniţiale, dar C nu ştiam, că-i Calinic, că-i Casian, că-i Cristofor. „Măi, zic, e-un diacon!"

Zic: „Măi, dacă l-am găsi, că aista săracul este drept călugăr. N-are nici pat, n-are nimic, ai văzut, doarme jos lângă foc. N-am văzut nici o bucăţică de pâine măcar. Numai nişte sălbăticiuni de prin pădure, uscate".

Eu la plecare am zis: „Măi, de descuiat am descuiat noi, dar de încuiat...". De încuiat n-am mai putut, că el avea şi o sârmă îndoită, cu care trăgea rătezul când se ducea, şi încuia. Atâta era zăvorul lui. La el era „cheia" aceea.

Şi am plecat noi. Dar zic: „Măi, s-a supăra părintele că i-am găsit peştera. Ştii ce-ar să zică el? «Mi-a găsit cineva peştera, n-o să mai am linişte de acum!». Ia să-i scriem noi!" Şi scriem noi o scrisoare: „Frate, cine eşti, jivina pământului, să ne ierţi pe noi, păcătoşii. N-au trecut oameni răi pe aici. Am trecut doi fraţi de mănăstire cu oile mănăstirii şi

foarte am dori să te cunoaştem, să te ajutăm. Suntem din Mănăstirea Sihăstria, care se găseşte aici mai jos".

Şi am lăsat şi noi o hârtie. La câteva zile, era toamna, eu eram cu oile seara în porneală, că după ce mulgi oile, le dai în porneală seara să pască până târziu pe răcoare, că mai bine pasc seara decât ziua. Fratele cel mai mare era la stână, strângea caşul, făcea brânza. El avea treabă în stână. Şi cum eram cu oile, văd că vine un călugăr tânăr la mine, era lună plină. Câinii s-au uitat aşa la dânsul şi n-au bătut deloc.

Era un călugăr tânăr, frumos şi avea o geantă de piele şi în ea avea ceva rotund. Dar mirosea aşa de frumos de la dânsul, a crini, a trandafiri: „Măi, ce-i cu aista?" Şi-mi zice mie:

– Blagosloveşte, frate Constantin!

Dar eu când am auzit că-mi zice pe nume, mai tare m-am speriat, că nu era de la noi. Zic:

– Domnul.

– Dar fratele Vasile ce face?

Zic:

– El e la stână.

Mă gândeam: „Ia uite, măi! De unde ne cunoaşte el pe noi, că noi nu-l mai văzusem?"

– Dar mai stai în porneală?

– Oile sunt sătule şi de acum merg la stână.

Şi mergem noi la stână. Noi aveam icoane în stână, că era stână mănăstirească. Noi eram toţi fraţi de mănăstire, n-aveam nici un civil. Când a ajuns în stână a zis „Cuvine-se cu adevărat", a făcut sfânta cruce şi pe urmă a zis „Blagosloviţi". Când a intrat

în stână acest călugăr, cu geanta aceea de piele, în care avea ceva rotund, a venit o mireasmă de nepovestit.

Noi ne-am uimit, că eram numai cu fratele cel mai mare. Asta era în toamna lui '30, păscând oile pe aici. Şi ne întreabă el pe noi:

– Frate Vasile şi frate Constantin, nu vă temeţi. N-aţi fost zilele acestea cu oile pe la Sihla? Pe de la vale de Sihla, că acolo sunt stâncării mari, prăpăstii mari, înspre pârâul Isidorei?

– Ba da, am fost.

– N-aţi găsit un locaş smerit?

– Da, părinte, am găsit o peşteră încuiată cu o uşă de lemn veche, şi era o sfoară legată, şi când am tras-o s-a deschis înăuntru. Şi înăuntru am găsit numai nişte foc potolit şi nişte cetină lângă foc şi sub poala peşterii am găsit pădureţe uscate, urzici uscate, bureţi, şi o Psaltire era şi o haină veche. Iar pe masă era o hârtie şi scria pe dânsa aşa: „Aici locuieşte jivina pământului: Irod. C.".

– Eu, păcătosul, sunt jivina pământului! Mă numesc Ierodiaconul Cristofor. Am făcut seminarul la Cernica şi Teologia la Cernăuţi şi sunt de metanie din Mănăstirea Frăsinei, şi sunt făcut diacon de mitropolitul Efrem Enăchescu. Şi stau prin aceste locuri, că m-am rugat la Dumnezeu, când voi termina teologia, să vin aici, că mi-au plăcut foarte mult locurile acestea la Sihla, şi am venit şi stau aici de câţiva ani.

Pe urmă el ne spune:

– Fraţii mei, aţi lăsat o scrisorică, că nu sunteţi oameni răi.

Noi deschisesem uşa, cum v-am spus, când am tras de sfoara aceea, dar de închis n-am mai putut, că retezul s-a deschis, şi era o sârmă pe care el o avea şi cu care trăgea înapoi.

– Vă rog să mă iertaţi că am lăsat uşa la peşteră deschisă!

– Nu-i nimic, că n-are ce fura de acolo, aţi văzut dumneavoastră.

Dar noi întrebam:

– Părinte, dar de ce miroase aşa de frumos în jurul matale?

Ne-a răspuns el:

– Fraţilor, mari sfinţi au trăit pe aceste locuri. Aici dacă au fost mănăstirile de sute de ani, mulţi pustnici s-au nevoit pe aici.

Atunci erau 35 de pustnici în jurul Sihăstriei, plus vreo 17 maici în pustie, pustnice. Una a fost fiică de ministru, a fost stareţă în Văratic vreo 30 de ani. Şi zice el:

– Mulţi sfinţi au trăit pe aici. Da, au trăit mulţi, că Narcis Creţulescu, stareţul Mănăstirii Neamţ, arhiereu şi doctor, spune la înmormântarea stareţului Timotei că „Mănăstirea Neamţului are acum 730 de călugări şi 70 de pustnici în pustie".

Numai Mănăstirea Neamţului avea 70 de pustnici care trăiau în pustie, în peşteri şi pe care îi mai ajuta mănăstirea. Şi pe aici noi am găsit mulţi pustnici.

– Da. Şi dacă vreţi să ştiţi de ce miroase în jurul meu, am să vă arăt un cap de sfânt care l-am găsit acum.

Şi a scos din geantă un cap galben cum îi ceara, care avea o cruce neagră drept pe frunte, parcă era făcută cu pensula, dar era din os crescută. Şi mirosea aşa de frumos capul acesta.

– Unde l-aţi găsit?

– Iată, să vă spun taina: Stau de 3-4 ani pe aici în peştera aceea care aţi văzut-o. Şi foarte multe scârbe mi-au făcut dracii. Vin noaptea, toacă, bat tobe, clopote, se fac şerpi, când mă rog vin spre mine să mă muşte, se fac căţei negri, se fac lupi, urlă la uşă, mari supărări îmi fac – că el avea rugăciune –; dar eu ştiu Psaltirea pe de rost şi-i ard cu Psaltirea. Iar odată mă rugam la Dumnezeu, că mi-a fost drag locul acesta să stau pe aici şi mă gândeam, oare câţi sfinţi au trăit pe aici în rugăciune, câte lupte au avut cu dracii, cum spune în viaţa Sfântului Antonie că îl băteau dracii şi se chinuia când era în pustie, că avea luptă mare.

Că aceia nu se luptă cu cei care le fac voia lor, ci cu cei care într-adevăr se luptă cu ei. Şi zice:

– Părinţilor, am fost Duminică, în ziua de Sfântul Ilie la Sihla, la bisericuţa de sub stâncă – acolo era părintele arhimandrit Vasian Scripcă, care a fost stareţ la Secu şi a stat acolo 11 ani. Numai părintele Vasian ştia că eu sunt pe locurile acestea. Şi am slujit amândoi în bisericuţa de sub stâncă Sfânta Liturghie, Duminică în ziua de Sfântul Ilie. Ne-am împărtăşit amândoi cu Sfintele şi Preacuratele Taine, iar eu când era aproape ora 12 mi-am luat rămas bun de la părintele Vasian şi el mi-a dat oleacă de pesmeţi, oleacă de pâine uscată. I-am sărutat mâna – acesta era diacon, celălalt preot – şi am

plecat. Şi mergând, eram obosit, fiindcă privegheasem noaptea, mai mult n-am dormit, ca să mă pregătesc, să-mi citesc toată rânduiala de împărtăşire. Şi când coboram înspre peştera Sfintei Teodora, în acea parte, m-a luat o oboseală. Soarele bătea printre crengile brazilor, cum e la noi acum, printre frunze, că erau şi fagi şi brazi, şi mi-a zis gândul: „da să mă culc oleacă?" Cum eram obosit, am făcut o cruce şi m-am culcat. Era drept la amiază, că aveam ceas la mine.

Şi când m-am culcat eu, când aproape să adorm, a venit cineva şi m-a luat de picioare şi m-a învârtit roată. Dar eu m-am speriat, m-am sculat şi zic: „Măi, trebuie să fi fost vreun călugăr şi m-a văzut şi a făcut o glumă să mă sperie. Sau e vreun pădurar, sau cineva la bureţi? Cine ştie ce persoană e în locul acesta pustiu!" Şi m-am sculat, m-am uitat, dar n-am văzut nimic. Şi ce mi-a zis gândul? „Aista-i dracul cel de amiazăzi".

S-a gândit el, cum spune în Psaltire: *Nu mă voi teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucru cel ce umblă întru întuneric, de întâmplare şi de dracul cel de amiazăzi;* şi iarăşi: *nu mă voi teme de rele că Tu cu mine eşti.*

„Ia, în ciuda lui, eu mă culc iar. Eu vreau să dorm că-s obosit". Şi mi-am făcut cruce şi m-am culcat din nou. Când m-am culcat, când aproape să adorm, eu având părul lung, mă ia de păr şi de trei ori mă poartă. Şi atunci m-a luat o frică, tremuram; m-am sculat: „Măi, cine-i?" Mă uit în toate părţile.

Când mă uit la înălţimea brazilor, aşa, mai sus de jumătatea brazilor, iaca un pustnic stătea în

văzduh. Cu o barbă albă, cu părul aşa în două părţi, încălţat cu sandale de lemn, cu metanii de lemn în mână.

Eu când m-am uitat, am crezut că-i o nălucire. Am început a face cruce, că şi diavolul se poate arăta în chip de sfinţi, de Maica Domnului; este putere nălucitoare, cum spune Apostolul Pavel: *nu-i de mirare că şi satana se preface în chip de înger.* Dar el când a văzut că fac cruce, a zis:

– Nu te teme, părinte Cristofore – mi-a zis pe nume –, nu te teme, că nu-s nălucire! Eu sunt un smerit călugăr care am vieţuit pe aici şi am murit în acest loc. De acolo de unde eşti sfinţia ta fă o sută de paşi la dreapta şi vei găsi oasele mele, că nimeni nu ştie că eu am adormit pe aici. Să iei capul meu, că-ţi voi fi de ajutor în viaţa de pustnicie pe care ai luat-o şi te voi păzi şi nu vei mai avea atâtea lupte cu dracii.

Dar mi-a spus numai capul să-l iau. Eu mă uitam la el cum stătea în văzduh şi tot făceam cruce. Dar el zice: „Nu te teme! Nu te teme! Că nu-s nălucire!" Că vedea că mă tem, că am crezut că-i nălucire drăcească. Şi am mers. Dar de emoţie cum am mers eu, am mers ca omul când e speriat, n-am numărat paşii bine, chiar o sută. Eu am mers şi m-am oprit şi când am văzut că nu-i nimic, am zis: „Măi, iaca a spus minciuni. Acela trebuie să fie un duh rău".

Dar el de acolo: „Mai mergi oleacă, că n-ai făcut o sută de paşi!" Şi când am mai mers ca la vreo zece paşi, iaca o stâncă colibită, cum aţi văzut că sunt multe, şi de la marginea stâncii până jos era

o pânză de păianjen şi sub pânza de păianjen se vedeau osemintele lui. El acolo a murit, sub stânca aceea. Bătea soarele. Erau galbene cum îi ceara.

Şi atunci am uitat că mi-a spus să iau numai capul. Eu am pus rasa jos, am început a face cruce, am stricat pânza aceea de păianjen şi am început a culege oscioarele de la mână. Oasele, când puneam mâna pe ele, erau fierbinţi ca fierul roş. Tot m-am fript la mână. Şi intrau în pământ sfârâind, încât ieşea fum. Şi a rămas numai capul, că nu i-a fost voia lui să iau oasele, ci numai capul.

Dar eu când am văzut, am zis: „Vai de mine, m-am fript tot la mână!". Acum mă temeam să iau şi capul, credeam că şi acela-i fierbinte. Şi tot dădeam pe aproape, să văd dacă nu mă frige; capul a rămas galben, frumos. Şi când am pus mâna, capul n-a dispărut. E aşa cum îl vedeţi. L-am luat şi când m-am uitat înapoi, pustnicul nu mai era. Nu l-am mai văzut.

Şi iată, părinţilor, îl port la mine de la Sfântul Ilie – era toamna, era prin octombrie aşa. Zice: n-am mai avut lupte cu dracii în peşteră. Nu mi-au mai venit să mi se facă în chip de şarpe, în chip de arici, căci veneau în chip de ostaşi, în chip de lei, dar acum n-am mai auzit nimic de când am băgat capul acesta în peşteră. Şi drept unde mă culc eu pe cetina aceea, i-am făcut acolo în stâncă olecuţă de loc cum am putut eu şi îl ţin acolo.

Dar eram trist că nu ştiam cum îl cheamă, ca să-i zic: „Sfinte cutare, roagă-te pentru mine!" Şi mă gândeam: „Doamne, cu rugăciunile robului Tău acesta – îl arăta –, miluieşte-mă şi mă ajută!" Şi într-o

noapte la miezul nopţii cum mă rugam, aud de trei ori: „Cristofore, frate, numele meu este Ieroschimonahul Pavel – a fost preot schivnic –, fost duhovnic al Sihlei". De trei ori mi-a spus, şi de atunci i-am aflat şi numele.

Şi iată îl port la mine, zice, şi mare uşurinţă am. Vedeţi mireasma asta? Când mă rog, mai tare miroase. Mi se pare că am tot raiul cu mine. Toată Biserica.

Şi atunci am spus:

– Părinte Cristofor, dar dacă ne-om mai duce pe acolo?

– Nu. Să nu veniţi, fraţilor, că m-am rugat lui Dumnezeu să nu mai ştie nimeni unde sunt. Chiar de veniţi, nu mă mai găsiţi.

Dar să ştiţi că pe aici mulţi sfinţi au trăit, că apoi am mai găsit eu două capete de sfinţi, pe urmă, ale altora, umblând cu oile; că mulţi au sihăstrit prin pustie. Apoi a zis:

– Mă duc până la Părintele Ioanichie – stareţul nostru era stareţ mare, el mânca numai sâmbăta şi Duminica, a venit din Sfântul Munte –, că vreau, zice, să stau trei zile la mănăstire.

A mers de vale şi l-a învăţat pe părintele Nicanor croitoria de veşminte bisericeşti şi a stat trei zile. Stareţul a vrut să cumpere capul acela de sfânt de la dânsul pentru ajutorul mănăstirii. „Nu. Să-mi daţi munţi de aur, că nu-l dau! Acesta-i ajutorul meu unde mă duc, că se roagă pentru mine la Dumnezeu".

Au făcut Liturghia în paraclis şi au pus capul pe Sfânta Masă şi s-a umplut biserica de mireasmă. Şi a treia zi a ţinut o predică la masă la toţi părinţii,

a luat iertare, a luat capul şi a plecat. „Eu mă duc pe calea mea de sihăstrie, că-n pustie vreau să mor. Dar să nu mă mai căutaţi, că acolo unde m-aţi găsit, nu veţi mai găsi nici locul şi nici pe mine, că m-am rugat lui Dumnezeu să petrec în singurătate, numai cu grija lui Dumnezeu şi să nu mai am de a vorbi cu oamenii". Şi s-a dus.

Şi ne-am dus noi, eu care am fost cu oile şi am căutat peştera lui, cu zece fraţi, cu douăzeci; n-am mai găsit nici peştera, nici bradul, nici nimic, nimic. „Să ştiţi că m-am rugat să fiu acoperit".

Aici la Sihla, între «Râpa lui Coroi» şi «Fagii rari» este un loc unde, dacă te ascunzi şi petreci în rugăciune, nu te poate găsi nimeni în veacul veacului. Şi aceasta de unde o ştiu? Am fost în Sfântul Munte Athos, la Cherasa pe greceşte, Chiraşa îi zice pe româneşte, şi am găsit un călugăr de la Sihla care a stat 40 de ani aici şi acum era acolo. El mi-a zis: „Este un loc acolo la Sihla, între «Râpa lui Coroi» şi «Fagii rari», unde, dacă te rogi lui Dumnezeu, niciodată nu te poate găsi nimeni. Eu o ştiu". Asta mi-a spus acela.

Părintele Cozma Beri, care a venit în mănăstirea asta când era stareţul Iona, erau 40 de călugări atunci aici, mi-a zis: „Măi băiete, acest stareţ Iona din Sihla a fost foarte milostiv. O dată, când s-a dus să taie un fag toamna, a auzit sunând a gol; şi când l-a doborât a găsit o comoară. A cumpărat multe vite în Sihla şi a făcut multe case la săraci. Dacă a cumpărat vite, m-a trimis să pasc vitele. Eram cu un frate mai mare. Şi mergând cu vitele încolo înspre Pârâul Isidorei, prin pustiul

acela, iaca un călugăr făcea metanii în faţa unei peşteri, se ruga. Şi noi, când l-am văzut, nu ştiam că sunt pustnici pe-acolo, am lăsat hainele în băţ şi fuga la stareţ să-i spunem că am găsit un pustnic.

Stareţul a zis: „Măi, dar eu sunt de atâţia ani pe aici şi n-am găsit nici un pustnic". „Este pe aici pe aproape". A venit stareţul, au venit şi alţi călugări, şi noi lăsasem şi hainele acolo. „Uite hainele, vezi". Le-am găsit acolo şi am găsit şi vitele, dar pe el nu l-am mai găsit. S-a rugat să nu-l găsim. Şi degeaba. Aşa-i locul acesta. Dacă se roagă, Dumnezeu îl acoperă.

De aceea, fiindcă sunteţi un grupuşor tocmai de la Argeş şi fiindcă tot aveam în gând să mă plimb oleacă, că eu mai acuş mă duc la bătrânul (Paisie), că eu dimineaţă plec, am vrut să vă spun ceva despre locul acesta. Mulţi sfinţi au trăit pe aici, mulţi cuvioşi, mulţi cu viaţă sfântă.

Făceam biserica asta nouă, paraclisul. Când am terminat-o a venit unul Ion Fuliga, care a lucrat la biserica Patriarhului Nicodim la Pipirig. Moşul acesta era cioplitor de piatră. „Părinte, eu vreau să cioplesc piatră la Sfânta Masă gratuit". „Hai, moş Ioane, şi ciopleşte, că eu îţi plătesc!" „Nu, nu, nu. Să fiu şi eu ctitor".

Şi a luat omul o daltă, un ciocănel, că nu toată piatra-i bună de cioplit. Alta-i prea tare, alta crapă, el ştia, dacă-i cioplitor, şi zice:

– Hai să găsesc eu o piatră bună pentru Sfânta Masă.

Am luat-o pe „Pârâul Negru", am ajuns la bordeiele a doi pustnici, Partenie şi Gherasim, aceia

plecaseră în Sfântul Munte, şi aceia au stat vreo 40 de ani. Unul era de la Belceşti din judeţul Iaşi şi unul din Botoşani, şi pe acolo erau stânci aşa în faţa soarelui, colivite. Şi el cioplea o piatră şi zicea:

– Asta nu-i bună, Părinte! Asta-i prea tare, crapă. Asta este prea nisipoasă.

– Bine, moş Ioane.

Eu eram stareţul acestei mănăstiri, era în '46. Şi mergând el, eu mergeam cu el, că eu ştiam locurile; am păzit oile aici zece ani de zile, am fost frate la ascultare. De la oi m-a luat şi m-a pus stareţ în'42. Eu ştiam toţi munţii ăştia.

– Hai, moşule, că eu ştiu unde sunt lespezi!

Mergând noi, el cioplea într-o lespede, şi era o prăpastie mare în jos, cu afine. Ştiţi ce-s acelea afine! Era afiniş mult. Şi eu mă uitam de sus jos şi văd acolo parcă era un burete, ceva alb.

– Ce să fie acela?

Dar el, moşul, coborând după treburile lui, încerca pietrele să vadă dacă sunt bune pentru Sfânta Masă, găseşte un cap de om.

– Părinte, am dat de capul unui pustnic!

– Dar cum să fie cap de pustnic pe aici?

– Părinte, vulpea are obicei să se joace dacă găseşte oasele omului mort. Trebuie să fie şi cealaltă parte a oaselor.

Dar zic:

– Unde să fie?

– Ea l-a dat jos de pe stâncă aici.

Eu mă duc roată-roată pe departe şi mă sui pe stânci. Când mă sui pe stânci, iaca un bordei stricat, ploua în el, şi aproape de bordeiul acela, oasele

călugărului. Toate, în afară de cap, capul îl dăduse vulpea de-a dura. Cine ştie când a murit el? Şi era şi crucea de la gât, încă cruce de lemn. Şi centironul era acolo. Şi el era mort aproape de bordei, lângă prăpastia asta. Şi aşa i-am găsit osemintele şi la acela. Da. Apoi am mai găsit, dar n-am când vă spune, că vă ţin prea mult.

Mulţi sfinţi au trăit pe aici. Şi voi venind pe aici tocmai de departe, vă faceţi parte de rugăciunile Sfinţilor Părinţi, că aveţi dragoste să călcaţi pe aceste locuri. Deci Preasfânta Treime şi Maica Domnului şi sfinţii care au locuit pe aici să vă ajute cu rugăciunile lor, să vă binecuvinteze calea, mergeţi cu îngerul Domnului şi cu Maica Domnului şi să ne întâlnim cu toţii la rai, iar de va voi Dumnezeu ne vom mai întâlni şi în veacul de acum. Amin.

SFÂNTUL NECUNOSCUT DE LA NEAMŢ

– Prea Cuvioase, spuneţi-ne ceva de sfântul care s-a descoperit la Neamţ[31].

– Acesta care s-a descoperit la Neamţ, ai văzut că acum l-au pus de-l sărută oamenii. L-am sărutat şi

[31] La sfârşitul lunii mai, în anul 1986, călugării şi pelerinii aflaţi în Mănăstirea Neamţ au fost martorii unui fenomen neobişnuit. Pavajul care duce de la clopotniţă la biserică s-a ridicat în mod minunat pe dimensiunea unui mormânt. Pentru că acest fenomen continua, s-a hotărât să se sape în acel loc, pentru a vedea cauza ridicării pavajului. Astfel au fost descoperite moaştele unui sfânt necunoscut.

eu când am fost de am ţinut predică la instalarea stareţului. Cu acesta este o mare taină. Ştiţi cum s-a ridicat pavajul.

Venea hramul Mănăstirii Neamţ. Cât mai era? Era joia asta şi joia cealaltă era hramul. Mitropolitul, patriarhul actual, era la Neamţ la palat.

Pavajul s-a ridicat la început oleacă pe o distanţă de vreun metru, a doua zi mai mult, a treia zi mai mult. „Vai de mine!" S-au dus la patriarh:

– Înalt Preasfinţite, o să păţim o mare ispită la hram!

– Dar de ce?

– Uite cum este: se ridică pavajul care duce la biserică.

– Măi băieţi, ce poate să fie?

– Conductele de apă a Mănăstirii Neamţ, care vin din munţi. S-o fi spart o conductă dedesubt şi acum apa ridică pământul – aşa s-au gândit toţi.

– Hai repede să săpăm un şanţ să dăm drumul la apă! Hai să căutăm, ca nu cumva tocmai la hram să se spargă şi să iasă apa şi să se înece oamenii pe aici!

Şi s-au dus cu târnăcoape. Au scos un rând de pavaj, din beton, dedesubt alt rând de pavaj. Că în Mănăstirea Neamţ prima biserică este de pe la 1320. Am citit istoria mănăstirii. Când au săpat şi au scos şi al doilea pavaj, ţărâna proaspătă. Au mai săpat vreun metru jumătate şi au dat de oasele astea galbene cum îi ceara.

Le-aţi văzut şi capul galben şi o mireasmă a ieşit de acolo, de s-a umplut ograda mănăstirii şi au venit şi preoţii care erau la seminar, vreo 120 de

preoţi, că erau veniţi la o adunare teologică. Şi a venit şi mitropolitul.

– Ce-i măi? Ce-i mireasma asta? că a ajuns şi la seminar mirosul.

– Ia uitaţi ce am găsit!

Imediat au venit şi de la securitate:

– Daţi-le pe foc!

Dar mitropolitul:

– Nu se poate, domnule, aici este loc istoric. Asta-i minune mare.

– Să nu se audă de minuni! – ăştia care erau acolo.

– Nu vă temeţi, cu cât vreţi voi să opriţi soarele să nu lumineze, mai tare luminează! Vai de capul vostru!

Patriarhul a zis:

– Spălaţi-le cu aghiazmă mare şi cu vin – aşa-i regula.

A făcut un sicriaş şi le-au pus acolo. Şi când s-au dus în biserică, patriarhul s-a îmbrăcat cu nouă preoţi şi patru diaconi. Şi au făcut o slujbă frumoasă de dezlegare, ca la panacidă. Şi când a pocnit o dată sicriul, toţi au început a plânge. Şi apoi le-au dus într-un dulap cu veşminte arhiereşti, în altar. Acolo le-au ţinut până după revoluţie.

Securiştii au spus: „Să nu se mai audă de ele!" Noi le-am ascuns. Dar ce-au făcut? Au adus de la gropniţă, unde-s capetele, nişte oseminte de călugări, le-au pus într-un sicriaş nou, şi când veneau oamenii, ziceau: „Aici sunt!", ca să-i mintă pe oameni, că oamenii nu se lăsau; să le arate moaştele.

După ce-au scos moaştele, imediat au pus să facă pavajul - ai văzut că l-au făcut înapoi bun. O babă a văzut de unde l-au scos. Ea s-a dus şi a aprins trei lumânări acolo şi făcea metanii; vine un securist:

- Mătuşă, de ce te închini aici?
- De aici a fost sfântul!
- Nu, mătuşă, du-te şi te închină în biserică!
- Du-te tu în biserică! Aici a fost sfântul!

Au început a râde şi aceia: „Măi, cu babele nu te poţi pune".

În 1930, profesorul universitar de la Soroca, Tomescu Constantin, a scris istoria Mănăstirilor: Neamţ, Agapia şi Văratic. S-a dus la arhivele statului de la Iaşi şi aici este o secţie la Piatra Neamţ, din 1320 până în 1938 au adormit în Mănăstirea Neamţ mii de călugări; gândiţi-vă ce-a fost acolo. Ei, câţi sfinţi au fost din aceştia!

PĂRINTELE DOMETIE CEL SURD DE LA MĂNĂSTIREA NEAMŢ

Stareţul nostru ne povestea că el a venit la Mănăstirea Neamţ de la Sfântul Munte în 1900. Zece ani Părintele Ioanichie Moroi a stat paraclisier la Neamţ şi abia apoi, în 1910, a fost trimis egumen aici la Sihăstria.

Paraclisierul avea un clopoţel şi un ciocănel. Aşa era regula mănăstirii. Şi când se ducea la miezul nopţii, întâi trebuia să trezească pe stareţ. Bătea de trei ori cu ciocănelul în uşă şi suna clopoţelul şi zicea

aşa: „Vremea cântării, ceasul rugăciunii, blagosloveşte, preacuvioase părinte, ca să toc!" „Domnul".

Şi apoi mergea şi-i scula pe toţi şi apoi toca în tochiţa de fier, toca împrejur, toca sus şi apoi trăgea clopotele. Asta-i treaba paraclisierului.

Şi îmi spunea Părintele Ioanichie:

- Măi, băiatule. Eu am fost paraclisier şi ca să nu dorm, ce făceam? Puneam ceasul să sune la ora 11 (23) şi eu citeam la Psaltire.

El nu dormea până la Utrenie. Şi s-a întâmplat la Mănăstirea Neamţ că era un călugăr de aproape o sută de ani, schimonahul Dometie. Şi locuia tocmai acolo unde-i fabrica, care atunci nu era, că-i făcută de Nicodim, încoace. Îi zicea „La văcărie" acolo. Avea o chilie rea. El era surd şi nu auzea slujba. Venea la mormântul Cuviosului Paisie şi plângea acolo, vedea mişcarea, slujba, dar nu auzea nimic.

Plângea acolo şi se ruga şi se ducea la chiliuţa lui. Iaca, într-o bună zi a murit Dometie. S-a dus nu ştiu cine pe acolo şi l-a găsit în genunchi, cu Psaltirea deschisă. O haină ruptă pe el, capul gol şi a zis: „Măi, a murit Dometie cel surd, care venea la biserică de acolo de sus de la Văcărie".

Atunci era eclesiarh mare un arhimandrit, Ghenadie Roşu. El trebuia să aibă grijă de cei ce mor.

- Măi, duceţi-vă şi-l aduceţi!

Când s-au dus au văzut aceia: dulamă nu-i, rasă nu-i, toate rupte. Unul a dat o dulamă, unul o rasă, l-au îmbrăcat săracul; unul i-a dat fes, l-au pus pe o năsălie şi l-au adus în biserică. Care-i preot îl bagi direct în biserică trei zile, care-i călugăr în pridvor.

Şi l-au pus în pridvorul Mănăstirii Neamţ, aici cum intri.

Dar este o regulă: cât stă mortul în biserică, să se citească pe rând la Psaltire; aşa-i şi la noi. L-a adus acolo şi le-a spus:

– Măi, care vreţi să citiţi la Psaltire lui Dometie?

„Dar ce-ar să-mi dea Dometie?" întrebau călugării. Ei citeau la ceilalţi bogaţi: „Măi, am găsit Trioade, am găsit Penticostare, am găsit cărţi, are haine...". Erau bucuroşi că le dădea ceva. „Dar de la Dometie ce să-mi dea?" N-a vrut să se ducă nici unul. Şi vine eclesiarhul la Părintele Ioanichie; el stătea acolo la poartă, unde a stat Gudiil.

– Măi, Ioanichie, tot nu dormi tu până la Utrenie; citeşte tu la bietul Dometie, la Psaltire, până voi găsi altul.

Tot a găsit pe urmă, dar atunci pe moment nu.

– Da, părinte.

Se duce. Pe Dometie l-au dus în pridvor, i-a pus schima mare, aţi văzut cum se pune peste năsălie şi l-a acoperit peste tot. Era iarna. Numai el era. Iarna pe la nouă este târziu tare. Şi citind acolo, Dometie ridică un genunchi în sus din sicriu. Ăsta când a văzut că Dometie a ridicat un picior, zice:

– Măi, Dometie, măi, dar eşti viu? Eu te pomenesc la morţi.

Se duce şi-i apasă genunchiul înapoi. Mai trece un ceas, Dometie ridică şi celălalt genunchi. Ştiţi că monahul este acoperit la faţă cu camilafca. Când a văzut că a mai ridicat şi celălalt picior, a zis:

– Măi, Dometie, măi, dar eu te pomenesc aici degeaba la morţi?

Şi ce se gândeşte el? „Măi, el săracul, că l-au legat cu camilafca nu poate vorbi". Se apucă şi-i dă schima cea mare de pe faţă şi ridică aripile camilafcei. Când a desfăcut camilafca, Dometie a căscat gura, şi a stat cu gura căscată vreo 3-4 minute. Şi când a ieşit o mireasmă din gura lui, s-a umplut şi biserica şi ograda mănăstirii şi toate. Şi pe urmă a închis gura înapoi. Părintele Ioanichie când a văzut aşa, a început a plânge. „Ia uite, măi, pe cine preaslăveşte Dumnezeu! Pe-un bătrân surd, săracul". Era de 80 de ani în mănăstire.

El a citit înainte. Se uită la ceas. Trebuia să scoale pe stareţul Narcis Creţulescu; el venea în fiecare noapte la Utrenie. Utrenia totdeauna la miezul nopţii, aşa cum este la Secu, cum este la noi, aşa se punea şi la dânşii.

Se duce, trezeşte arhiereul, toacă, trage clopotele, vin călugării. Preotul de rând care era, când a venit a simţit mireasma aceea în ograda mănăstirii: „Măi, ce-i? Ce-i, măi? De unde este mireasma asta?"

Erau plecaţi vreo zece părinţi din Neamţ la Ierusalim. (S-a gândit: „Au venit aceia de la Ierusalim şi au adus aromate de acelea. Cred că de aceea miroase aşa. Au umblat cu acelea pe aici".

Când a intrat în biserică, mai tare mirosea. A venit şi arhiereul:

– Ce miroase, măi? Ce miroase?

– Nu ştim, Prea Sfinţia Voastră.

Care cum venea, că veneau călugării la biserică, erau călugări mulţi, se minunau.

– Trebuie să ştie Ioanichie, măi, că el a citit lui Dometie.

Când vine acela de la clopote, îl întreabă:

– Măi, Ioanichie, măi, de unde este mireasma asta?

– Nu vă spun. Faceţi întâi Utrenia!

Au intrat la 11 la Utrenie, la ora 2,30-3 au ieşit.

– Măi, Ioanichie, tu ştii ceva de mireasma asta?

– Prea Sfinţite, Prea Sfinţite, bine zice Sfânta Scriptură: *Dumnezeu preaslăveşte pe cei smeriţi. Cei dintâi vor fi pe urmă, cei de pe urmă vor fi întâi.* Ştiţi de unde-i mireasma asta? Din gura părintelui Dometie.

Şi le-a spus cum a ridicat un picior şi al doilea şi cum l-a descoperit la faţă, a căscat gura şi a ieşit această mireasmă.

Când a auzit, a plâns şi episcopul.

– Ei, măi băieţi, v-am spus să veniţi la citit la Psaltire!

Dar acum ce-au făcut? Au fugit călugării la chilii, au venit vreo 2-300 cu Psaltirile şi s-au pus în genunchi în jurul bisericii şi nu se mai rugau pentru părintele Dometie, ci se rugau aşa: „Părinte Dometie, roagă-te pentru noi!" Acum se rugau ei la dânsul.

Asta a fost atunci. Şi mireasma aceea a simţit-o trei zile şi trei nopţi, dar când să-l îngroape, altă minune: Episcopul Narcis Creţulescu a zis: „Măi, dacă l-a preaslăvit Dumnezeu, câţi suntem hirotoniţi în Neamţ, toţi să ne îmbrăcăm şi să slujim!"

Erau peste 80 hirotoniţi, preoţi şi diaconi.

Atâta era de uşor când l-au dus la mormânt, ca o pană. Şi când l-au pus în mormânt, au pus după obicei cenuşa din cădelniţă, paharul cu vin şi untdelemnul din candelă şi pe urmă au pus capacul sicriului.

Şi când au pus capacul au auzit trei lovituri din sicriu. Şi când a ieşit o mireasmă, câtă lume a venit, toţi au mirosit. Acesta-i Dometie cel surd, care a murit în 1905 la Mănăstirea Neamţ.

PĂRINTELE GHERASIM CEL NEBUN PENTRU HRISTOS

Gherasim cel nebun pentru Hristos trăia aici – ştiţi unde-i Schitul Vovidenia la Neamţ – în marginea pădurii. Avea o casă rea, uşa o ţinea încuiată şi el intra şi ieşea din casă pe geam, ca să râdă toţi de el, şi geamul îl avea deschis totdeauna, că-l luase, n-avea geam. Şi n-avea sobă, făcea focul în mijlocul casei pe pământ, iar vara se dezbrăca şi se ducea noaptea să-l mănânce ţânţarii de brad în pădure, aceia care-s grozavi. Dimineaţa intra pe geam în casă şi citea Psaltirea. Îi zicea lumea: „Gherasim cel nebun din marginea pădurii".

Umbla cu capul descoperit, desculţ şi cu o rasă de şiac roasă şi plină de găuri. La prânz lua o cofă de lemn, sărea pe fereastră, că uşa era tot timpul închisă şi venea pe jos la mănăstire. Când se apropia de mănăstire, începea să zică fără de rânduială: „la

cofrărie, la chelărie, la brânzărie, cu ciocovelele, cu cofăielele, cu cocovelele". Venea cu cofa în mână la bucătărie şi voia să-i pună tot ce avea să mănânce în cofa aceea: şi mămăligă şi pâine şi borş, toate acolo. Şi ziceau părinţii:

– Du-te, măi, şi-i pune mai repede, că nu mai termină!

Şi-i punea în cofa aceea şi mămăligă şi borş şi tot ce aveau. Şi iar se ducea zicând: „cu ciocovelele, cu cocovelele, la brânzărie, la chelărie, la bucătărie, cu ciocovelele, cu cocovelele" şi se făcea că este nebun. Dar câţi sfinţi am avut nebuni pentru Hristos! Nu vedeţi în Vieţile Sfinţilor? Sfântul Andrei, Sfântul Simion. Atunci ştiau: „Vine nebunul acela cu cofa. Puneţi-i, bre, ceva, să se ducă!"

Odată era venită o delegaţie de arhierei de prin Grecia. Mănăstirea Neamţ era cea mai mare din ţară şi delegaţiile cele mai mari întâi treceau pe la Neamţ. Şi era stareţul mănăstirii pe atunci Macarie. Gherasim cel nebun vine cu cofa, n-avea nici o treabă că au venit arhiereii: „Cu cofăielele, cu ciocovelele, la brânzărie, la bucătărie" şi întindea cofa înaintea lor.

– Ce are părintele acesta, este bolnav? au întrebat aceia.

– Da, este cam stricat de minte.

– Săracul de el!

Şi i-a zis unul din părinţi:

– Mai taci, părinte, că te aud prea sfinţiţii aştia străini şi este ruşine!

Atunci s-a oprit şi s-a întors la chilie, repetând mereu:

– Iaca tac, iaca tac! Iaca tac, iaca tac!...

A trăit nouăzeci şi ceva de ani. Toţi îl ştiau de „Gherasim cel nebun". Noaptea pleca în pădure gol să-l mănânce ţânţarii şi să nu mai doarmă, şi dimineaţa intra pe geam în chilie şi pe urmă se apuca de rugăciune.

Când a murit, l-au găsit părinţii cu o cruce şi o scrisoare în mână. Şi scria aşa: „Iertaţi-mă, iubiţi părinţi şi fraţi, pentru smintelile pe care vi le-am făcut, şi nu încetaţi a vă ruga pentru mine, păcătosul, că nu am putut să plac şi lui Hristos şi pe oameni să nu-i smintesc. Gherasim păcătosul."

Acesta-i Sfântul Gherasim cel nebun pentru Hristos. Şi când l-au îngropat, auzi ce minune dumnezeiască, mormântul s-a cutremurat de trei ori cu cei ce erau acolo, numai acolo în jurul lui! După vreo 20 de ani după ce l-au dezgropat, osemintele lui erau galbene cum îi ceara.

Să ştiţi voi că dintr-atâtea mii de călugări câţi au trăit, au fost ei şi sfinţi. Dintr-atâta lume Dumnezeu are oamenii lui aleşi, cum spune stareţul Neonil din Neamţ, care a fost după Cuviosul Paisie: „Mulţi părinţi sfinţi au adormit împrejurul acestei sfinte mănăstiri".

Deci, fraţii mei, uitaţi ce spune Dimitrie Cantemir, am operele lui complete, scrie în Descrierea Moldovei: „Moldova de sus are peste 200 de mănăstiri mai mari, zidite din piatră – în timpul lui 1718. Munţii sunt plini de călugări şi schimnici, care-şi închină acolo lui Dumnezeu o viaţă singuratică şi depărtată de tulburările lumii". Vă arăt, că am cartea.

Am apucat eu acolo într-un loc, îi spune la „Pârâul Rău”, alţii îi zic „Pârâul Dracului”, trei pustnici: unul Timotei, era mic, dar barba era până la pământ; unul Nicodim Susan şi cu Iosif, acolo au stat săracii. Şi când am dat peste ei, acolo, săracii, atâta au zis: „Nu mai spuneţi la nimeni că suntem pe aici!”

Şi când i-a scos de acolo, atunci cu tulburarea aceea, căutând pe stilişti, iarna i-a adus desculţi prin zăpadă aici. Unul era din Procov, doi erau din Mănăstirea Neamţ, prin zăpadă i-au adus, mi-aduc aminte, un şef de post Paşcăneanu, dar a murit rău acela.

Ei s-au dus iar în pustiu când au scăpat, nu se ştie pe unde au murit. Ia gândiţi-vă dumneavoastră. numai câte capete de pustnici am găsit noi pe aici.

CHEMAREA LA VIAŢA CĂLUGĂREASCĂ

Cinul călugăresc este rânduit în Legea Darului, pentru cele mai alese suflete, care au o menire şi o chemare foarte înaltă.

Sfântul Ioan Postnicul spune aşa în canonul15: „Părinţii care vor opri copiii să meargă la mănăstire, neîmpărtăşiţi să fie cu Sfintele Taine şi la moarte”. Aşa-i de mare păcat. N-are voie nici la moarte să se împărtăşească.

Căci chemarea asta lăuntrică şi alegerea asta dumnezeiască, de a alege câte un suflet să se facă

călugăr sau călugăriţă, este o alegere de sus, o energie necreată a darului Duhului Sfânt.

Cine se împotriveşte, se luptă direct cu Dumnezeu. Pentru ce? Un călugăr, dacă ajută Dumnezeu să-şi păzească cinstea şi făgăduinţa lui, este mai mare decât împăratul. Auzi ce spune Sfântul Ioan Scărarul? „Câtă necinste i s-ar părea unui împărat să lase împărăţia şi să se facă călugăr, de mii de ori mai mare ruşine ar fi pentru un călugăr să lase călugăria şi să se facă împărat!”

Că împăratul este pe lumea asta, dar poate să se muncească în gheenă în vecii vecilor, dacă nu corespunde cu viaţa şi cu dregătoria lui. Iar călugărul are asupra lui marele chip îngeresc. El este înger. Şi câtă distanţă este între un înger şi un om, atâta distanţă este între un călugăr şi un împărat.

Deci mare este chemarea asta şi ferice de aceia care au chemare şi o pot duce până în sfârşit. Fie că-i fată, fie că-i băiat. Dacă a intrat în calea lui Dumnezeu şi dacă el slujeşte lui Dumnezeu cu frică şi cu cutremur, printr-însul se mântuieşte până la al nouălea neam.

Ia să vă spun o istorioară:

Un sfânt părinte se ruga lui Dumnezeu să vadă neamurile lui care au murit unde sunt: la bine sau la rău. Unde-i tata, unde-i mama, unde-i bunicul? Era în pustie. S-a rugat trei ani de zile şi la trei ani de zile, într-una din nopţi, stând la rugăciune, a fost răpit şi a văzut o mare de flăcări care ardea cu catran şi cu pucioasă şi cu întuneric şi se auzeau milioane de ţipete. Şi atâtea milioane de răcnete şi de ţipete auzind, s-a îngrozit.

Şi când s-a uitat el, aproape de malul acelei mări, apa nu era adâncă. Acolo a văzut doi oameni. Unul era până la glezne în foc şi unul era până la gât în flăcări. Şi acel ce era până la gât în flăcări a zâmbit puţin. Iar acel ce era până la glezne a întrebat:

– Mă! Cum de te-ai veselit tu aici, că te-am văzut puţin zâmbind? Aici, unde ardem noi de atâta vreme, cine a mai fost vesel în iad vreodată, în atâta durere şi usturime şi foc şi întuneric?

Iar acela a zis către celălalt:

– Dacă ai şti tu ce-am văzut eu astăzi şi tu te-ai bucura cu mine!

– Ce-ai văzut, măi?

– M-a cercetat un înger al Domnului – vezi purtarea de grijă a lui Dumnezeu şi-n iad? – din înălţime şi mi-a spus ceva de bucurie.

– Ce-a spus?

– Mi-a spus că astăzi pe faţa pământului s-a născut din neamul meu un copil de parte bărbătească, un băieţel. Şi acesta când va fi de 30 de ani, are să se facă călugăr şi preot în mănăstire şi are să slujească cu credinţă Sfânta Liturghie şi prin viaţa lui sfântă, mi-a spus îngerul, când va face Liturghie la Sfânta Proscomidie şi va scoate părticele, are să scoată tot neamul nostru până la al nouălea neam. Eu sunt aici al nouălea neam, de la acel care s-a născut.

Şi a întrebat acela pe acesta:

– De câtă vreme stai în iad?

– Am 400 de ani de când ard aici. Dar tu care stai până la glezne în foc?

– Eu? Am numai 40 de ani. Dar eu nu mă pot bucura de ce te-ai bucurat tu. Mie nu mi-a vestit

nimeni că din neamul meu se va face un călugăr şi preot, să mă scoată de aici. Tu ai de acum o mângâiere.

– Ştiu, măi frate, am 400 de ani şi mai am 30 de ani de răbdat, dar am nădejde că după 30 de ani nepotul, strănepotul meu care s-a născut pe pământ are să se facă preot călugăr şi are să fie un preot nu numai cu numele. Preot vrednic de chemarea lui. Şi mi-a spus îngerul Domnului că prin rugăciune şi jertfa aceea ajunge să scoată până la al nouălea neam de aici. Şi eu sunt al nouălea neam, că ceilalţi sunt mai la fund. Şi de aceea am zâmbit, că mare-i Dumnezeu că rabd aici, dar mai am 30 de ani şi voi scăpa!

Şi bătrânul a văzut descoperirea asta.

Ai văzut cum ştiu aceia de dincolo ce se întâmplă aici? Ai văzut că după moarte nu este graniţă şi distanţă? Ai văzut cum a văzut acela de acolo şi îngerul i-a spus ce s-a întâmplat pe pământ? Duhurile comunică foarte mult, cum arată Sfinţii Părinţi. Ei ne văd şi ne aud pururea, dar n-au voie să vină. Este prăpastia de care spune Evanghelia: *între noi şi voi mare prăpastie s-a întărit*.

Nu lasă să vină cu prezenţa, ca să umblăm noi prin credinţă, nu prin vedere. Deci auzi cât de mare este lucrul. I-a spus îngerul: „S-a născut astăzi un copil de parte bărbătească din neamul tău, care va intra în mănăstire şi se va face preot vrednic şi va sluji lui Dumnezeu şi prin aducerea jertfei celei fără de sânge, prin dumnezeiasca Liturghie, are să vă scoată pe voi până la al nouălea neam".

Şi atunci a zis cel ce era numai până la glezne în flăcări:

– Frate, cu adevărat ai avut dreptate să te bucuri şi să zâmbeşti, dar eu am 40 de ani de când sunt aici, şi din neamul meu nimeni nu se gândeşte să se facă călugăr sau preot. Toţi sunt oameni răi, toţi îşi caută de răutăţile lor. Vine moartea şi-i ia şi-i aduce şi pe dânşii aici. Sunt înştiinţat şi eu că sub picioarele mele în flăcări sunt alţii din neamul meu, care nici nu văd lumina şi acolo ard în vecii vecilor şi nimeni nu se îngrijeşte să-i mai scoată de acolo.

Vedeţi voi cum este?

*

Împăratul Constantin cel Mare a arătat cât de mare lucru este călugăria. Sfântul Paisie cel Mare, care a trăit în pustia schetică, ucenic de-al Sfântului Antonie cel Mare, alexandrinul, 40 de ani a trăit numai cu Sfânta Împărtăşanie. Se împărtăşea o dată la 40 de zile. Aşa de mare sfânt a fost.

Şi de multe ori i se arăta Mântuitorul. De multe ori îi vorbea faţă către faţă, că era mare sfânt, mare desăvârşit. Şi odată într-o noapte, ucenicul lui îl aude vorbind în casă cu cineva. Ucenicul stătea cu chiliuţa alături. Şi l-a lăsat, că a vorbit mult cine a vorbit.

Şi ucenicul auzind că vorbeşte, s-a gândit: „Măi, eu ştiu că la el nu intră nimeni – că era pustie mare –, cu cine vorbeşte părintele?"

După ce-a terminat vorba, a intrat ucenicul.

– Cu cine vorbeai, părinte?

– Fiule, în noaptea asta, stând la rugăciune, a venit Constantin cel Mare din ceruri, împăratul Constantin. Deodată când l-am văzut, cu coroană de

aur pe cap şi strălucind ca soarele, am crezut că-i Mântuitorul. Dar pe Mântuitorul Îl cunosc, că de multe ori a rânduit de L-am văzut. Am întrebat: „Cine eşti dumneata?" Şi a zis Sfântul Constantin:

– Eu sunt Sfântul Constantin cel Mare.

– Şi pentru ce-ai venit?

– O, Paisie, am venit să vă fericesc pe voi, călugărilor!

Şi l-a întrebat Sfântul Paisie:

– Păi, de ce mă fericeşti? Dumneata nu te-ai mântuit, că văd că străluceşti ca soarele?

– Ba, m-am mântuit şi mare fericire am, că am fost primul împărat al creştinătăţii, am dat libertate credinţei şi am făcut atâtea, sute şi mii de biserici. Am făcut Sfântul Sobor de la Niceea, unde am adunat 318 Sfinţi Părinţi şi s-a făcut simbolul de credinţă şi am dat libertate Bisericii. Am făcut mult bine şi mare fericire am! Dar unde sunteţi voi călugării, eu, câtă slavă am, nici nu pot să mă uit, să privesc la atâta frumuseţe!

– Şi pentru ce, Sfinte Constantin?

– Ştii pentru ce? Călugării s-au lepădat de lume. Eu am slavă, dar mi-a luat din slava mea bunurile lumii. Am fost împărat, m-au cinstit oamenii că-s împărat, mi-au dat cinste, am trăit bine, am avut palat, am avut femeie însoţitoare, am avut copii care m-au mângâiat, m-am bucurat de bucuria lor, i-am văzut oameni mari, mi s-a dat onoare, şi toate acestea mi-au scăzut din bucuria cea mare a veşnicelor fericiri.

Iar călugărul care se leapădă de lume, n-are tată, n-are mamă, că aşa făgăduieşte la călugărie:

„Mă lepăd de tată, mă lepăd de mamă, mă lepăd de rudenii, mă lepăd de averi, de toate". Ei se leagă numai cu Hristos şi, din cauză că iubesc pe Dumnezeu şi se leapădă de cele ale lumii, ei merg în rânduiala serafimilor. Şi-ţi spun ţie, Paisie, că eu nu pot privi unde stau călugării cei adevăraţi, necum să mă duc acolo!

Şi atunci a zis Sfântul Paisie cel Mare:

– De sine ai venit, Sfinte Constantine, aici sau te-a trimis cineva?

– M-a trimis împăratul de obşte, Dumnezeul nostru Iisus Hristos, să-ţi zic ţie Paisie să spui la ucenicii pustiei – că erau 20.000 de sfinţi călugări, care urmau Sfântului Antonie în Pustia Schetică –, la toţi călugării care stau în pustie şi în mănăstiri să le spui vestea asta, că eu Constantin cel Mare, dacă ştiam câtă cinste şi slavă are un călugăr, aş fi lepădat şi coroana şi împărăţia şi aurul şi traiul bun şi cinstea şi dregătoria şi lumea, şi mă duceam într-o mănăstire să iau rasa călugărească sau în pustie, să mănânc numai rădăcini până la sfârşitul vieţii mele, numai să fiu împreună cu dânşii. Dar n-am ştiut, că eu am fost împărat păgân şi nu mi-a spus nimeni taina aceasta, cât de mare lucru este a fi cineva călugăr al lui Iisus Hristos.

Şi după aceasta, zice, m-a sărutat marele Constantin şi s-a înălţat la cer.

Şi v-am spus aceste istorii, mai întâi v-am spus canonul Sfântului Ioan Postnicul, „Cine are un copil şi are înclinaţie să se ducă la mănăstire, dacă-l opreşte, neîmpărtăşit este cu Sfintele Taine şi la moarte, ca un păgân rămâne". Apoi v-am spus că un

călugăr dacă slujeşte lui Dumnezeu, scoate până la al nouălea neam din neamul lui şi apoi v-am spus că un simplu călugăr este mai mare în ceruri decât Sfinţii împăraţi Constantin şi Elena, ca să ştiţi, dacă în familia voastră se iveşte un suflet care începe a iubi pe Hristos mai mult decât pe mamă şi pe tată şi avere şi cinste, acela are chemare de sus. Şi acela este o fericire pentru familia voastră şi pentru neamul vostru şi în veacul de acum şi în cel viitor.

În Evanghelie, când a venit tânărul bogat la Mântuitorul şi l-a întrebat ce să facă ca să moştenească împărăţia cerurilor, a spus Mântuitorul despre mântuire: *Dacă vrei să te mântuieşti, păzeşte poruncile*. Şi a întrebat tânărul: *Care, Doamne? Să nu ucizi, să nu fii desfrânat, să nu furi, să nu aduci mărturie mincinoasă, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta* şi celelalte toate. Şi a zis tânărul: *Acestea le-am păzit din copilărie.*

Şi ce zice? *Şi căutând Iisus la el, l-a iubit*, fiindcă păzise poruncile Legii Vechi, *dar dacă vrei să fii desăvârşit* – călugăria este lucru mai sus de mântuire, a celor desăvârşiţi – *vinde averile tale, dă-le la săraci, ia crucea ta şi urmează-Mi*. S-a întristat tânărul, că era foarte bogat. Şi atunci a spus Mântuitorul cuvântul acela: *Mai lesne va intra cămila prin urechile acului, decât bogatul în împărăţia cerurilor.*

El se putea mântui cu poruncile, dar căuta desăvârşirea. Ca să fii desăvârşit trebuie să te dezbraci de toate, şi de avere şi de neamuri şi de părinţi şi de casă şi de cutare. Ai văzut că a venit unul la Mântuitorul şi se ruga: *Doamne, dă-mi voie să îngrop pe*

tatăl meu! Şi i-a răspuns: *Vino după Mine! Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor!* Adică lasă pe cei morţi cu sufletul, care nu Mă cunosc, să îngroape pe cei morţi ce au murit cu trupul; tu urmează Mie, dacă vrei să fii viu.

Deci te poţi mântui şi în lume, dar nu te poţi desăvârşi. Desăvârşirea este în viaţa călugărească. Trebuie să dai toate pentru Hristos, nu mai ai nici trupul tău al tău, că-l supui ascultării. Nici sufletul, că-l dai lui Hristos. N-ai tată, n-ai mamă, n-ai avere, n-ai casă. Nu ţi-a spus Hristos? *Cine va iubi pe tată mai mult sau pe mamă sau pe soră sau frate sau rudenii sau prieteni sau holde sau moşii sau casă sau vii, nu poate fi ucenic al Meu.*

Nu ţi-a spus să nu le iubeşti, dacă iubeşti mai mult decât pe Dumnezeu. *Şi tot cel ce va lăsa casă şi părinţi şi cutare... însutit va lua şi viaţă veşnică va moşteni.*

Deci asta am spus despre călugărie pentru că ne vin la ureche unele ca acelea care se spun în Pateric: „Cele mai mari ispite îi fac celui ce vine în mănăstire părinţii, neamurile şi prietenii".

Când am plecat eu la mănăstire, mama plângea ca după mort. Noi am fost la mănăstire dintr-o casă cinci fraţi şi mama. Că spunea Gherasim, fratele meu: „Mamă, dumneata mori călugăriţă!" „Eu călugăriţă? Niciodată". Dar n-a venit? N-a stat 26 de ani în mănăstire? N-a murit monahia Agafia de 91 de ani?

Dacă am plecat noi toţi, a murit tata, ei i-a fost urât singură acasă. Ne-a urmat. A venit şi ea la mănăstire şi s-a făcut maică. La Agapia Veche a murit. Dacă mă potriveam ei! Când vedea că ne

rugăm şi nu mâncăm până seara, venea şi plângea pe la geamuri, noi ne făceam pravila, ne bocea de se auzea în tot satul. Plecaseră doi la mănăstire. O soră la maici şi un frate. A mai plecat o dată încă unul şi apoi încă doi şi apoi a venit şi mama. N-a avut încotro.

Dar vreau să spun, dacă mă uitam la lacrimile ei sau la vorbele ei eram în lume încâlcit. Cine ştie unde mă găseam? Dacă iubeşti pe Dumnezeu, nu mai ai tată şi mamă, pentru că pe tatăl tău şi mama ta l-a făcut Dumnezeu ca şi pe tine. Pe El să-l iubeşti, că zice: *Voi tată să nu numiţi pe pământ* - de ce? -, *că Tatăl vostru unul este, Cel din ceruri.* Adevăratul Tată este Cel ce l-a făcut şi pe tata şi pe mama şi pe mine. Aşa ar trebui. De aceea vă spun.

Acum să mutăm cuvântul în altă parte.

Sunteţi câteva suflete aici. Voi care v-aţi căsătorit aveţi altă cruce. Aici am vorbit mai mult de partea călugărească. Voi aveţi cea mai mare şi mai imperioasă datorie creşterea copiilor. Vai şi amar de voi, dacă nu veţi creşte copiii în frica şi certarea Domnului!

În iad, cum arată unul din sfinţi, ard în flăcări părinţii şi copiii. Şi copiii blestemă pe părinţi: „Blestemaţi să fiţi voi, tată şi mamă şi bunică, că ne-aţi lăsat de capul nostru şi ne-aţi lăsat să facem păcate şi nu ne-aţi mustrat şi nu ne-aţi bătut şi nu ne-aţi crescut în frica de Dumnezeu şi nu ne-aţi dus la biserică şi nu ne-aţi învăţat să postim, să facem milostenie, să ne mărturisim, să ducem viaţă sfântă!"

Iar părinţii blestemă pe copii aşa: „Blestemaţi să fiţi voi, fiilor, că din cauza voastră am ajuns noi în focul iadului. Că v-am iubit mai mult decât pe

Dumnezeu. Am văzut că faceţi rău şi v-am lăsat „de dragul mamei". Noi am muncit să vă cumpărăm vouă pământ, să vă facem casă, să vă însurăm, să vă măritâm după fete de bun neam – ca s-o iau pe cutare şi pe cutare – şi, muncind să vă facem vouă avere, am uitat să ne rugăm lui Dumnezeu, să postim, să mergem la biserică, să ne căutăm de suflet. Şi iată, muncind să vă îmbogăţim, să vă facem gospodari pe voi, am ajuns aici în gheenă".

Se blestemă acolo unii pe alţii, dar degeaba se blestemă, că-i prea târziu, că nu-i mai scoate nimeni de acolo. Îi vai şi amar dacă laşi copiii să trăiască de capul lor!

CUVÂNT LA ZIUA PĂRINTELUI CLEOPA – 1994

– Blagosloviţi, sărut mâna. La mulţi ani! Să nu stricaţi din sută şi cu drept de prelungire.

Părintele Cleopa – Eu sunt moşul putregai! Aşa mă cheamă pe mine, măi copii, măi.

– Spuneţi-ne un cuvânt de folos scurt pentru noi, călugării.

P. C. – Mânca-v-ar raiul! Prea cuvioase părinte stareţ, preacuvioase părinte Vartolomeu şi părinte Ioanichie şi toţi iubiţii noştri părinţi. Cum vă văd aici, doresc să ne vedem înaintea Preasfântului şi Preaveşnicului Mântuitor la bucuria cea fără margini. Dragii mei, ce v-o venit vouă în gând să veniţi aici! Nu visam eu una ca asta.

Eu, acum îmi era în gând să mă culc. De la ora 5 (17) am tot avut oameni. Vin săracii! Aşa ţi-i milă de ei!

– Am lăsat oamenii afară. Am rămas numai noi.

P. C. – Bine, mamă. Copiii mamei, care sunteţi călugări şi care vreţi să vă faceţi. Dragii mamei, uite ce zice la dumnezeiescul Iov, capitolul 7: *O luptă şi o ispită este viaţa omului pe pământ.* Fiţi atenţi, mamă! Creşteţi cu vârsta, să creşteţi şi cu vârsta cea duhovnicească. Să vă ajute mila Domnului. Eu aşa mă rog cu lacrimi la Mântuitorul, să vă păzească Dumnezeu de ispite pe toţi şi de primejdii. Să fiţi călugări buni, mamă! Şi cum ne-am bucurat aici că ne-am cunoscut, aşa să ne vedem şi acolo în bucuria cea veşnică.

De aceea, măi copii, când vă văd aici, să vă păzească mila Preasfintei Treimi şi Maica Domnului de ispite, săracii, că tinereţea are mare nevoie de multă păzire. Să faceţi ascultare cu dragoste, păziţi-vă cu frica lui Dumnezeu, că Dumnezeu nu se uită la faţa voastră, ci la inima voastră totdeauna, să vadă dacă omul îl iubeşte pe El şi dacă se păzeşte de păcat.

Am citit istoricul Sihăstriei de tahigraful Dometie, din Mănăstirea Neamţ – istoricul acela a ars când a ars şi mănăstirea –, cum a început aici cu şapte pustnici veniţi din Sfântul Munte, cu metania din Neamţ. Ei au venit şi au stat 50 de ani în bordei, aici unde-i Sihăstria. Un bordei mai mare aveau unde era oleacă de altar de se împărtăşeau.

După 50 de ani de stat în bordei, au venit aici într-o poiană, unde se cheamă „Poiana lui

Aftanasie"; a fost un pustnic Aftanasie mai înainte. Şi, după ce au stat 50 de ani în bordei, a venit episcopul de Roman, Ghedeon, şi le-a făcut prima biserică, că Ghedeon era de metanie tot de aici, din Sihăstria. Prima biserică a durat până la 1714, când au venit tătarii şi au dat foc Neamţului şi Văraticului şi atunci au dat şi Sihăstriei foc şi au dărâmat prima biserică. Aceea a fost prima, după ce călugării au stat 50 de ani în bordeie.

Eu mâine-s în groapă, părinte stareţ! Eu nu mai vorbesc mult. Eu vă spun cele ce am auzit, ce-am citit, că mâine-s în groapă, că eu de acum văd că puţine zile mai am.

Şi aceasta, când au stat călugării fără biserică 4-5 ani, a venit alt episcop de Roman, tot Ghedeon, care a făcut a doua biserică, care a durat până la 1821, în timpul eteriştilor, când au venit generalii turci de la Iaşi, cu armată. Au venit pe valea Secului, iar secanii s-au încuiat în mănăstire şi au închis porţile. Călugării s-au închis în mănăstire, ca într-o cetate. Atunci era acolo şi boierul Rosetti cu toată averea lui, cu caii şi oamenii lui.

Şi turcii au trimis o scrisoare printr-o săgeată: „Daţi drumul la porţile mănăstirii că nu vă facem nimic!" Ferească Dumnezeu când le-a dat drumul! O parte din călugări au fugit şi s-au ascuns în beciul acela de la poartă. O parte au sărit peste zid şi s-au ascuns tocmai la „Cornul Luncii". Turcii când au intrat în mănăstire, i-au găsit în beci şi la 149 de călugări le-au tăiat capul.

De aceea aţi văzut în Secu când plouă cum curge sângele. Eu am văzut cum sângerează. Sângele

drepţilor. Ehei, prin câte am trecut, măi băieţi! Dar averea lui Rosetti n-au găsit-o. A avut burdufuri de aur îngropate. Rosetti a sărit peste gard şi a scăpat, iar averea i-a rămas în Secu şi a găsit-o pe urmă.

Apoi au venit turcii la Sihăstria şi au dat foc mănăstirii. Patru călugări din Sihăstria au luat tezaurul mănăstirii şi cărţile şi s-au dus şi le-au îngropat la un copac în „Piciorul Crucii", eu am citit toate astea. Nici în ziua de azi nu se ştie unde-s. Prin câte a trecut biata Sihăstrie!

Am pus oameni din Humuleşti să-mi facă 70-80.000 de cărămizi. Şi când am pus în Poiana Cireşului să sape – vă spun acestea, că poate este ultimul cuvânt pe care vi-l spun, că eu sunt ultimul – când am pus să sape, la un metru jumătate în pământ am găsit o sabie cu două tăişuri, cu vârful rupt. Mi-a luat-o la muzeul de la Cetatea Neamţului.

Câte au fost pe aici, măi băieţi!

Vreau să vă spun: am făcut casele acelea când a ars mănăstirea.

Stareţul săracul, multe a mai răbdat! Când a venit banditul Baltă, l-a prins să-i dea bani de aur. Şi el ce-a avut bani de argint a dat, stareţul săracul, că avea pentru ferecat Evanghelii. „Nu, ai bani de aur şi-i ţii ascunşi!" Prin câte am trecut, dar de ce vă spun? Să păzească Dumnezeu Sihăstria, să nu mai păţească câte am păţit.

Baltă când a venit în biserică, ne-a scos afară. Neculai Grădinaru era econom. Nouă ne-au dat arme de la Piatra, ca atunci când trage el cu puşca, să tragem şi noi. O mitralieră la clopotniţă, una devale şi una la prisacă.

A venit în biserică şi a strigat: „Stareţul, economul şi chelarul după mine marş". Era plină biserica de lume. Când a tras cu un pistol un rând de gloanţe în biserică, toţi oamenii s-au pus în genunchi. Când am ieşit, au spus aşa: „Hai la beci!" La beci am dus oalele cele mari de la bucătărie. Le-a luat cu vin toate, că în banda lui erau 28, erau împrejurul mănăstirii; soţia lui Baltă era căpitan. Au scos vin şi s-au pus pe băut.

„Unde-i stareţul?" Stareţul Ioanichie s-a ascuns în lâna oilor, săracul, în pod cu Ioil. Când îi văd, că îmi aduc aminte, că am o fotografie cu părintele Paisie cu părintele Ioil. Câte a păţit bietul Ioil, era ucenic la stareţ! Şi lâna oilor din vara aceea era în pod şi ei s-au ascuns în lână. Şi Baltă a venit. Dar făcuse fierarul Tiubeică din Humuleşti, un drug de fier care bloca uşa. Şi ei n-au putut intra pe uşă. Au găsit un copilaş, au dat cu parii în geam, au spart geamul, au îndoit gratiile şi au băgat băiatul pe acolo. „Du-te pe dincolo şi dă drumul!"

A luat copilul şi când au intrat, au căutat prin toate părţile. Bietul Ioil şi Ioanichie erau ascunşi în lâna oilor. Când i-au găsit, i-au luat de barbă şi i-au aruncat cu capul în jos pe scară. Aşa i-a coborât din pod. Şi când i-a luat la bătaie, săracii, săracii! Şi părintelui Ioanichie i-au tras cu bocancul în cap. Până dimineaţă i s-a scurs ochiul drept. Măi, fraţilor, prin câte am trecut aici, vai de noi!

Măi, acum este un timp de rai, că nu păţim nimic. Vai de mine! Pe urmă săracul stareţul, când a văzut că slăbeşte, a zis: „De-acum eu mor! Aduceţi băiatul cel de la oi!" Eu la el mă mărturiseam din copilărie. De când trăia Gherasim, fratele meu.

Măi, oameni buni, măi, când îmi aduc aminte. Numai Dumnezeu v-a mai adus aici să vă mai spun prin câte greutăţi am trecut. Dar vreau să vă spun. Şi atunci stareţul, dacă a văzut că a slăbit, a spus: „Aduceţi băietul cel de la oi în locul meu!" Eu făcusem armata. Şi când au venit aceia şi când au spus că trebuie să merg devale, mănăstirea era arsă, clopotele topite, biserica cu acoperişul ars, paraclisul ars tot.

Of, măi băieţi! Prin câte am trecut! Când m-a adus pe mine de la oi.

Tundeam oile aici pe vale. Era o oaie tunsă pe jumătate. Eu eram cu opincile la un fag, cu mâna pe foarfece şi cu piciorul pe gâtul oii. Văd că vin din mănăstire mulţi călugări. Părintele Casian Cojoc, marele duhovnic, Calistrat Bobu, Nectarie Pintilie, părintele Ioan, şeful cancelariei, cu ştampile, cu toate. Şi se opreşte la mine un diacon tânăr: „Părinte Cleopa, a venit vremea, ca pe timpul lui David, să te luăm de la cele fătătoare la cele cuvântătoare!" Eu mă uitam la ei: „Ce-i asta?"

Numai ce văd că vine părintele Casian Cojoc, care a stat vreo 30 de ani în Iaşi şi a fost duhovnicul lui Visarion Puiu. El era mai bătrân: „Părinte Cleopa, mănăstirea a ars, stareţul îi cu ochiul scos, este război - că-ncepuse războiul, greutăţi. Părintele stareţ a zis şi uite şi iscălitura Patriarhului Nicodim - ei fuseseră la Neamţ -, a iscălit tot soborul să te pună stareţ".

Dar eu m-am gândit: „Ia uite, măi!” Zic: „Părinţilor, dacă nu mă lăsaţi să mă gândesc, plec la Secu”. Economul Secului, Alexie, îmi spunea: „Hai la Secu – Secu avea aproape 900 de oi –, nu să mulgi oile, ci să supraveghezi stâna” – că avea ciobani civili. Atunci «Piciorul Crucii» era al Secului. Eu l-am scos, când am intrat stareţ, cu moşiile noastre.

Şi zic: „Părinţilor, m-au mâncat păduchii aici aproape 11 ani; mi-au putrezit picioarele în opinci. Nu mă duc să mai iau grija mănăstirii, tocmai acum când este atâta de greu! Lăsaţi-mă să mă gândesc!”

Şi a zis Casian: „L-am luat prea repede. Lasă-l să se gândească! Şi cât să te gândeşti?” „Lăsaţi-mă o lună!” Şi n-au avut răbdare o lună. Eu i-am scris părintelui Paisie la Cozancea, care m-a crescut. Eu din ’24 am fost la Cozancea, am fost la oile mănăstirii cu Gherasim, fratele meu cel mai mare; cinci ani am stat la Cozancea până ce am venit aici.

Părintele Paisie era atunci acolo. Nu era venit încoace. El a venit aici în ’48 cu Chiril Şaramet. Şi bătrânul atâta mi-a scris, două-trei rânduri: „Dragul tatei, să fii ca şi cum n-ai da şi ca şi cum n-ai lua! Nu te bucura când te-or pune, nu te supăra când te-or scoate!”

Când a venit cartea poştală, au venit de la cancelarie: „Ei, te-ai gândit?” „Da”. Mi-am luat cojocul, aveam un cojoc din şapte piei. Cu acela am stat şi prin pădure, pe unde am mers. Şi aveam un bordei mai sus de bucătăria de vară. Era o căsuţă de plop făcută de mine şi de Visarion Prepeliţă, cu două chiliuţe. Am făcut-o noi când a ars mănăstirea.

Acolo ne-a bătut Baltă pe amândoi. Vai, câte am păţit!

Când m-am dus acolo, mă trezesc cu birou, călimări, ştampile; le-au adus pe capul meu acolo, că n-aveau unde, că mănăstirea era arsă.

Şi au venit de la Neamţ acei mari cu aceia de aicea şi mie mi-au dat ajutor pe Pr. Casian (Onufrie) paraclisier, care-i la «Piciorul Crucii», pe părintele Calinic Lupu econom şi alţii.

Mai staţi dacă vreţi, că nu v-am chemat eu; v-a chemat Maica Domnului. Acesta-i semn că nu mai am mult de trăit. Mă duc...

– O să venim şi la anul şi la celălalt an...

P. C. – Aţi venit să vă luaţi rămas bun de la moş Costache.

– Nu ne lăsaţi sărmani! Mai staţi cu noi, părinte!

P. C. – Mâine-poimâine plec.

– Să trăiţi mulţi înainte!

P. C. – Dar nu-i o fericire mulţi înainte. O fericire e să avem o picătură de milostivire înaintea Domnului când ne-om da duhul şi când vom sta la judecată.

– Este cum vrea Domnul, nu cum vreţi sfinţia voastră.

P. C. – Dragul mamei, cum vă văd aici, să vă văd în Rai, cu părintele stareţ, cu părintele Vartolomeu şi cu toţi călugării...

– Cu sfinţia voastră în frunte.

P. C. – ...să ne bucurăm acolo. Mila Prea Sfintei Treimi să fie cu noi. Păziţi-vă viaţa curată, să aveţi frica lui Dumnezeu, să vă spovediţi curat, să faceţi ascultare cu dragoste, păziţi-vă, mamă, de

prietenia cu cei răi, că mâine plecăm. Şi Mântuitorul spune în Evanghelie aşa: *Privegheaţi şi vă rugaţi, că nu ştiţi ziua nici ceasul*. Nu ştim când plecăm, dar plecăm, că nimeni nu rămâne aici.

Părinte stareţ, vă mulţumesc din toată inima!

– Sărut mâna, Prea Cuvioase! Să vă dea Dumnezeu sănătate şi noi vă pomenim la toate rugăciunile!

ÎN DIALOG CU CREDINCIOŞII

P. C. – Dar de pe unde sunteţi, mamă?

– De la Paşcani, Piatra, Piteşti, Buhuşi, Oradea, Constanţa, Bacău. Botoşani.

P. C. – Botoşani. Care-i din Botoşani? Mânca-v-ar raiul! Botoşanii mei. Eu sunt din Botoşani. Au ajuns şi de acolo. Dar mata de unde eşti?

– De la Rădăşeni.

P. C. – Rădăşeni? Ăhăi, rădăşenii noştri care au făcut mănăstire după ce a ars. Ei sunt ctitori mari aici. Costache Sofica, Vasile Sofica, Costică Gorea, Ion Amariei, Costică Buhlea, Costache Manolache, Amariei Neculai. Da, erau mulţi săracii. Au venit rădăşeni mulţi aici. Era şi unu Gheorghe Andron. Da, săracii! Dar câţi n-au fost. Nu-i mai ţin minte.

Când au văzut că vin ruşii, au adus vreo 5-600 de oi aici şi au făcut stână aici pe moşia mănăstirii, şi vreo 2-300 de vite mari. Au adus vreo 10 femei şi au făcut o bucătărie aici, pentru ca să aibă aceia mâncare. A dat Dumnezeu că frontul s-a mutat la Iaşi şi apoi s-au întors înapoi şi au scăpat. Dar au vărat oile aici până toamna. Săracii!

Au venit rădăşeni mulţi. Oameni credincioşi. Şi acum aveţi un preot foarte bun acolo. Părintele Irimescu. A fost la mine aici. Foarte bun preot. Să-i transmiteţi multe închinăciuni de la Părintele Cleopa.

Eu am slujit la biserica aceea unde era părintele Haralambie pe vremuri. Am slujit la hram. Şi am ieşit cu Sfântul Potir până la poartă; atâta lume era. Mi-aduc aminte. Un popor credincios. Da, săracii! Unde-or fi aceia pe care i-am cunoscut?

Când am făcut paraclisul acesta nou, ei ne-au ajutat foarte mult. Că banditul Baltă a dat foc mănăstirii şi a ars şi paraclisul cel vechi, care era unde-i aghiazmatarul acum.

Şi să vedeţi o minune când a ars paraclisul. Părintele Ioanichie adusese din Ierusalim, de când a fost el, sfintele moaşte a doi sfinţi: Vartolomeu şi Varnava – într-o cutiuţă de aur, şi erau cusute în poala sfintei mese la paraclis. Când a luat foc paraclisul, nimeni nu a avut curaj să se bage. Paraclisul era din lemn. Aţi apucat paraclisul vechi?

– Era acoperit aşa ca o casă.

P. C. – Ca o casă, da. Şi nimeni n-avea curaj. Dar s-a băgat unul, Gheorghiu de la Filioara, şi a luat cât a putut lua. Avea băiatul la oi aici. A luat Evanghelia şi ce-a mai putut lua de pe sfânta masă şi a ieşit.

Însă sfintele moaşte au ieşit singure. Cine ştia că sunt cusute în poala Sfintei Mese? Stareţul, vai de capul lui, că era cu capul legat, era gata. Şi numai văd că lângă Gheorghiu cade o cutie legată cu o cordică de mătase roşie. El n-a ştiut ce-i. Le-a luat şi le-a pus în brâu. Dar Nectarie Pintilie era meşter:

„Moşule, ce-ai acolo?" „A căzut o cutie". A văzut că era zvârlită. Când a căutat, erau sfintele moaşte.

Ei, când a aflat bătrânul că au ieşit sfintele moaşte, stareţul s-a rugat şi i le-a dat înapoi lui. Nectarie Pintilie le păstra acelea să facă o mănăstire tocmai la Piatra Craiului, de unde era el.

Iar acum, după război, am făcut paraclisul nou şi mult ne-au ajutat rădăşenii. Eu am zis să punem un podeţ de scânduri sub paraclis, că acolo unde-i altarul este cu vreo trei metri mai sus şi era gol dedesubt. Dar Costache Sofica a zis: „Părinte, nu facem aici puşcărie, ci biserică. Dacă stau călugării, săracii, iarna când-i ger, şi-i gol dedesubt, îi caliceşte la picioare. Trebuie să nisipim". Dar zic: „Cum să nisipesc atâta pământ?" „Lasă că vin eu cu oameni".

A venit cu vreo 60 de căruţe din Rădăşeni. S-au apucat şi au săpat un dâmb acolo cu iarbă. Când au săpat au dat de casa de apă tocmai de la 1821. Erau burlane de acelea mari. Ei au cărat pământ; o grupă săpa, o grupă aducea. Au zis să le ţin predică şi la aceia care sunt în biserică şi la aceia de pe câmp.

Săracul Costache! A nisipit toată mănăstirea. Ce credincios a fost! Oare mai are vreun copil?

– Are în casă un nepot înfiat.

P. C. – Nepoţi. Dar pe Vasile Sofica l-aţi cunoscut?

– Sofica Vasile este vecin cu mine.

P. C. – Şi el este ctitor mare aici. Bieţii rădăşeni! Da, nu-i pot uita, că au ajutat mult aici. Cel mai mare ctitor din Rădăşeni a fost Gherasim

Câmpanu, care a murit la Slatina. A vândut casa şi pământul şi a dat toţi banii aici. Are o singură fată. O chema Catinca. Numai atât a avut, copila aceea. Gherasim a dat aici mii, cum era pe atunci. A făcut catapeteazma, a făcut cheltuială mare, a făcut biserica. Îl avem ctitor aici. Am fost la înmormântarea lui.

Ei au fost şi în timpul refugiului. Când au văzut că vin ruşii, erau aici la noi vreo 60 de familii. Au avut bucătăria lor, au făcut bucate, au făcut totul. Au spus: „Nu necăjim călugării, să ne facem ale noastre toate".

Se temeau că vor veni ruşii. A dat Dumnezeu că n-au ajuns până aici. Bieţii rădăşeni, săracii!

– Părinte Cleopa, ce este cu „Oastea Domnului"?

P. C. – Cine spune că-i în Oastea Domnului, întreabă-l: „Măi, tu mergi la biserică? Te mărturiseşti, posteşti posturile? Crezi în preoţi, în icoane, în cruce, în Biserică?" Dacă-l vezi că merge la biserică, atunci este ostaşul Domnului.

A venit un preot la mine şi mi-a zis: „Părinte, am avut tot satul în «Oastea Domnului» şi toţi au trecut la penticostali. Am rămas numai cu zece familii ortodoxe". Iată cum s-au rupt de Biserică şi s-au făcut pepinieră de sectari.

– Părinte, cineva este vecină cu o sectantă. Ce poate să facă ca s-o ajute?

P. C. – S-o îndemne pe sectantă să se ducă la biserică, să se mărturisească la preot şi să se dezlege de sectă, că dacă moare aşa, se duce în fundul iadului. Biserica este trupul lui Hristos şi cap al Bisericii este Hristos, cum spune la Tesaloniceni.

Cine se desparte de Biserică, de Hristos – capul ei – se desparte.

– Dar ei nici nu vor să audă.

P. C. – Poate să n-audă, se duc în fundul iadului.

– Părinte, cum va pune antihrist pecetea oamenilor?

P. C. – Când vei vedea pe vreunul că nu face cruce, fugi că pe acela este pusă pecetea; este pecetluit nevăzut. El nu ştie. Este lucru nevăzut al satanei. Cum îl auzi că zice să nu te închini la cruce, acela are pecetea. Este pecetluit de antihrist. Care îl auzi că spune: nu te închina la icoane, nu crede în preot, nu merge la biserică, acela are pecetea pe frunte. Fugi de acela, că-i întunecat. Aşa-i acum. Că acum sunt creştini bine lămuriţi, care au citit şi cunosc, dar sunt unii, săracii, care nu ştiu şi cad victimă la aceştia.

La noi în ţară avem cei mai mulţi sectari în nordul Bucovinei, pe la Falcău, Straja, pe acolo, la Vicov, şi în nordul Ardealului, în Ţara Crişului, acolo prin Banat. În Muntenia, Oltenia şi Moldova şi Bucovina de sud este curată credinţa.

Unde au apucat a intra sectele, acolo au făcut mari ravagii. Dar oamenii care sunt credincioşi se ţin de Biserică, nu merg după toţi nebunii. Nici nu-i primesc în casă, că aşa spune Sfântul Ioan evanghelistul în epistola a III-a sobornicească: *nici în casă să-i primeşti, nici de vorbă cu ei să stai*. Clar. Nu vorbiţi!

Când vei vedea câte unul de acesta că spune: „Te faci martorul lui Iehova?" Să-i spui: „Piei,

satană, dinaintea mea! Du-te de aici, diavole împeliţat! Cine satana te-a adus aici să mă desparţi de Biserică?" Fă cruce şi fugi de ei.

– Prea Cuvioase, dar pentru copii la şcoală ce rugăciuni să facem pentru luminarea minţii?

P. C. – Da. Cea mai de folos este Psaltirea. Psaltirea este insuflată de Duhul Sfânt. Auzi ce spune Sfântul Vasile cel Mare: „Psaltirea este soarele Bisericii, şi mai bine să stea soarele din călătoria sa, decât să stea Psaltirea de a se citi în casele creştinilor şi-n biserică". Psaltirea este plină de Duhul Sfânt.

– Prea Cuvioase, dacă cineva a murit nespovedit şi neîmpărtăşit ce mai poate face?

P. C. – Dacă a murit nespovedit de mult şi neîmpărtăşit, nu-l mai poţi scoate.

– Şi dacă totuşi se zbate în boală şi zace mult pe patul spitalului şi nu primeşte preotul şi pe Dumnezeu îl înjură, cum îl putem ajuta?

P. C. – Trebuie să se ducă să-i spună să se spovedească. Dacă moare nespovedit, este cum ar muri nebotezat. Nu-l mai poţi scoate niciodată. Vă spun cum e drept, de ce să vă mint? Şi de aceea, când veţi vedea pe cineva bolnav în casă, să aduci întâi preotul să-l spovedească curat. Că dacă moare omul spovedit curat, chiar de-ar merge în iad, Biserica îl poate scoate în şase săptămâni.

– Părinte, sora mea cu soţul ei, cumnatul meu, şi copilul au murit de moarte năprasnică într-un accident de maşină. Au fost spovediţi şi împărtăşiţi şi iubitori de Dumnezeu.

P. C. – Dacă au fost spovediţi şi împărtăşiţi, ferice de ei. S-au dus în Rai. De aceea a lăsat prea

bunul Dumnezeu între noi şi El taina spovedaniei. A ştiut că o să greşim. Şi a lăsat taina aceasta a spovedaniei, că tot ce va lega preotul pe pământ să fie legat şi în cer şi tot ce va dezlega preotul pe pământ, să fie dezlegat şi în cer. Este ferice de cel ce moare spovedit.

Dar când auzi pe-un om care nu s-a mărturisit toată viaţa, acela-i om? Acela-i drac! Cum a trăit el o viaţă întreagă şi nu a avut grijă de suflet? Sufletul este mai scump decât toată lumea. Preţul şi valoarea sufletului nostru nu l-a pus un prooroc sau înger sau un apostol. L-a pus însuşi Dumnezeu Cuvântul când a zis: *Ce va da omul în schimb pentru sufletul său? Măcar de-ar câştiga toată lumea nu poate cumpăra un suflet*. Aşa-i de scump sufletul nostru. De aceea diavolul bate război să-l ia prin păcat.

– Părinte, dacă există certuri între vecini, ce rugăciuni trebuie să facem să fie pace?

P. C. – Mai întâi să-i mărturisească un duhovnic bun. N-au voie să ţină supărare până la apusul soarelui. Ai auzit ce spune Apostolul: *Soarele să nu apună întru mânia voastră*. Dacă s-a întâmplat o sfadă între tata şi mama, sau ginerele sau nora, sau frate sau sora, tot atunci: „Iartă-mă, mamă! Iartă-mă, tată! Iartă-mă, cutare!" Tot atunci să te împaci cu toţi! Că dacă, Doamne fereşte, mori şi nu te-ai iertat, mergi în fundul iadului.

– Părinte, la cât timp trebuie să ne împărtăşim?

P. C. – Dacă nu eşti oprit de duhovnic, dacă n-ai impedimente canonice, ar fi bine măcar o dată pe lună să vă împărtăşiţi.

– Nu săptămânal?

P. C. – Nu. Măcar o dată pe lună. Care are impedimente, nu se poate apropia zeci de ani. Doamne fereşte! O femeie care a făcut un avort, numai un avort, 20 de ani nu se poate împărtăşi, după canoanele Marelui Vasile. Una care a trăit necununată măcar o săptămână cu bărbatul ei, 15 ani nu se poate împărtăşi.

– Dar ne-am împărtăşit, părinte, că preotul nostru ne-a dat voie.

P. C. – Dar i-ai spus ce-ai făcut?

– I-am spus.

P. C. – Se împliniseră 20 de ani de când n-ai mai făcut?

– La noi, la bisericile de mir, spune 7 ani.

P. C. – Cum 7 ani? Să-ţi arăt eu Dreptul Canonic.

– La trei ani mi-a dat împărtăşanie.

P. C. – Ţi-a dat împărtăşanie? Apoi ai luat spre osândă. Ferească Dumnezeu!

– Nu prea ne dau canoane preoţii la oraş. De aceea venim şi noi aici.

P. C. – Ferească Dumnezeu! Vrei să ai canon în iad? Ai văzut călugărul Andrei? Făcea canon pentru cei din neamul lui.

– Dacă ne-am luat în căsătorie doi veri de-al doilea, este păcat?

P. C. – Cine s-a luat neamuri în căsătorie, veri al doilea, 11 ani sunteţi opriţi de la împărtăşanie. Veri de-al doilea, sunt gradul şapte. Veri întâi sunt opriţi 15 ani.

– Dar n-am ştiut că-i păcat.

P. C. – Degeaba îmi spui mie. Du-te la un episcop sau desfaceţi nunta.

– Dar care trăiesc necununaţi, cum pot fi ajutaţi?

P. C. – Care trăiesc necununaţi, trăiesc în preacurvie. 15 ani nu se pot apropia de Sfintele Taine.

– Dar care, cununat fiind, trăieşte cu soţia lui în Postul Mare, ce canon are?

P. C. – Dacă-i în Postul Mare este oprit 4 ani de împărtăşanie.

– Părinte, dacă copilul meu este zămislit în Postul Paştelui, ce canon trebuie să facem?

P. C. – El n-are nici o vină. N-are nici un păcat. Părinţii lui.

– Dar noi, părinţii lui, ce canon trebuie să facem?

P. C. – Părinţii trebuie să se ducă la mărturisire la un duhovnic iscusit, să spună că au greşit în Postul Mare. Copilul n-are nici o vină.

– Părinte, dar slujba Sfântului Maslu pentru ce se face?

P. C. – Sfântul Maslu este întemeiat tot de Mântuitorul prin Sfinţii Apostoli. Este cea mai puternică slujbă pentru sănătate, prin care dobândim şi iertare de păcate. Dar nu-ţi ajută dacă nu eşti spovedit. Pentru că Sfântul Maslu este taina a cincea, iar spovedania este taina a patra de la Botez. De aceea vă rog să aveţi mare grijă, când se îmbolnăveşte cineva s-aduceţi repede preotul să-l spovedească curat. Că dacă moare curat spovedit, chiar de merge în iad – poate are păcate grele şi nu

poate să se ducă în rai –, dar Biserica îl poate scoate şi în şase săptămâni, prin 40 de panacizi şi părticele sau 40 de liturghii. Că fiecare părticică reprezintă acel suflet.

– Părinte, dacă cineva înainte de moarte s-a spovedit şi totuşi i-au rămas nespovedite nişte păcate mari, ori a uitat, ori n-a ştiut.

P. C. – Atunci fuga repede la biserică, pune-i 40 de panacizi cu dezlegări. Că la o panacidă sunt nouă dezlegări. Şi în şase săptămâni se fac 40 de panacizi cu dezlegări. Şi are şi cel ce a murit săracul 40 de zile şi cu cât a mai făcut şi el canon şi cu cât îl ajută Biserica, îl scoate din muncile iadului.

– Dar dacă nu s-au putut face panacizile chiar atunci în 40 de zile după ce-a murit, putem să le facem după aceea?

P. C. – Oricând, dar să le faci, să nu rămână nefăcute.

– Părinte, dacă cineva a murit spânzurat sau înecat, şi dacă e trecut aici, dacă-i dezgropat la şapte ani e bine? Îşi revine sufletul lui? Are ceva plată?

P. C. – Poţi să-l dezgropi de 70 de ori câte şapte, tot în iad stă, dacă s-a spânzurat. Numai dacă ar fi fost nebun. Care-i stricat de minte, dacă şi-a făcut seama, nu i se socoteşte păcatul, că n-a ştiut ce face. Dar dacă a fost beat sau cu ambiţie de-a lui, s-a dus pe veci în fundul iadului. Aşa-i, mamă. Bine că întrebaţi.

Spovedania este al doilea botez. De aceea vă spun, să nu lăsaţi timpul să treacă fără să vă spovediţi.

– Dacă avem necazuri şi lipsuri în casă, ce trebuie să facem?

P. C. – Dumnezeu, dacă faci rugăciune, de toate celelalte poartă grijă pentru tine. Ai să ai şi bani şi avere şi sănătate. Toate au să-ţi meargă bine, fiindcă te rogi la Acela care poate toate şi ştie toate. Iar acel ce lasă rugăciunea şi fuge după treabă, îi bucură pe draci.

Sfânta rugăciune este hrana sufletului. Vreau să vă spun că întotdeauna când nu puteţi zice o rugăciune lungă, un acatist, o catismă la Psaltire, ziceţi rugăciunea minţii: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul sau păcătoasa!" Aşa, mamă. Când nu veţi avea altă rugăciune la îndemână, aceasta s-o aveţi totdeauna.

– Părinte, dacă nu te scoli la miezul nopţii, dar stai până la ora 12, este primită rugăciunea?

P. C. – Este primită. Este primită şi dacă nu te culci.

– Stau până mai târziu şi îmi fac rugăciunea atunci la 12.

P. C. – Da, mamă. Fă rugăciunea. Dacă stai mai mult fă rugăciunea şi când te-ai culcat dormi până dimineaţă. Fă seara mai mult. Măcar seara să faci două ore. Că dacă faci rugăciunea spre somn şi faci al doilea paraclis al Maicii Domnului, seara, ai exact o oră; şi dimineaţa dacă faci rugăciunile dimineţii clar, frumos, şi acatistul Maicii Domnului, îi tot o oră. Maica Domnului este mama noastră din cer şi de pe pământ. Totdeauna acatistul ei să nu vă rămână! Dimineaţa acatistul şi seara Paraclisul.

– Părinte, dar dacă lucrăm ceva cu mâinile şi zicem rugăciunea în gând, este primită?

P. C. – Dacă lucrezi şi ai rugăciunea în minte este bun. Ai şi partea Martei şi a Mariei. Trupul este Marta, îl pui la treabă, iar Maria este sufletul, eşti cu gândul la rugăciune la Mântuitorul.

Ai văzut că Mântuitorul a mustrat-o pe Marta? S-a dus în casa lor, Marta şi Maria, două surori. Maria s-a pus în genunchi la picioarele Domnului şi asculta cuvintele Lui. Marta pregătea de mâncare, să facă treburi, să pună castroane, şi a văzut că nu poate dovedi. Poate Mântuitorul mai avea şi un apostol, doi cu Dânsul. *Doamne, dar nu socoteşti că sora mea m-a lăsat singură ca să slujesc? Zi-i ei să-mi ajute!*

Iar Maria stătea în genunchi la picioarele Lui. Şi i-a zis Mântuitorul Martei: *Marto, Marto, te grijeşti şi spre multe te sileşti, ci un lucru trebuieşte, Maria partea cea bună şi-a ales, care nu se va lua de la dânsa!* Ea stătea la rugăciune la picioarele Mântuitorului.

Aşa şi voi. Să nu faceţi numai ca Marta. Când munceşti şi faci rugăciunea, ai şi Marta şi Maria; le ai pe amândouă. Dar când faci numai treabă şi nu faci rugăciune deloc, eşti Marta tot timpul.

– Uneori zic psalmul 50, e bine?

P. C. – Psalmul 50 este bun. Pentru cei bolnavi şi bătrâni care nu pot să se ducă la biserică sau nu pot lucra, psalmul 50 ţine loc de 25 de metanii. Sunt bolnavi săracii. Pot să-l zică culcaţi pe pat. Îl zice de două ori are 50 de metanii. Îl zice de patru ori are o sută de metanii. Da, că Dumnezeu

ştie care om nu poate să meargă la biserică, dar rugăciunea i-o cere, că aceea o poate zice.

Ai văzut împăratul Iezechia, în Biblie? Era un împărat foarte credincios şi a trăit mult, dar când a îmbătrânit, a slăbit tare! Poate să fie un milion de doctori, când să te duci, te duci. Crezi că viaţa noastră este în mâna doctorilor? Şi au venit la el mai mulţi. Omul când este bolnav, săracul, nu se poate întoarce singur. Trebuie să-l ajuţi. Şi au plecat de la el toţi doctorii şi el a rămas acasă. Şi cum era slab aşa, a încercat să se întoarcă cu faţa la perete, o dată, de două ori. Dar n-a putut. Şi atunci cu lacrimi în ochi a oftat din adâncul inimii: „Doamne, Doamne, adu-ţi aminte că te-am iubit din tinereţile mele şi nu mă lăsa!"

Ai auzit? Cu lacrimi în ochi s-a rugat. El a fost credincios din tinereţe. Şi aude un glas tot atunci: „Pentru aceste cuvinte îţi mai dau 15 ani de viaţă!" Ai văzut cât poate rugăciunea cu lacrimi din inimă? Şi s-a făcut sănătos şi a mai trăit 15 ani, pentru că s-a rugat nu numai din gură, ci din adâncul inimii a suspinat. Din adâncul inimii a zis rugăciunea.

Dacă vezi că eşti bolnav sau bătrân, stai liniştit acasă, ia-ţi o carte, stai pe-un scaun, citeşte un acatist sau la Psaltire, că la Dumnezeu este primit. Şi dacă şi soţia este bătrână şi nu poate, pomeneşte-o şi pe ea, că ai plată. Că aceia care-s cununaţi în biserică, ei înaintea lui Dumnezeu nu-s doi, sunt unu. Un trup şi un suflet. N-ai auzit ce spune Apostolul Pavel? *Se sfinţeşte bărbatul necredincios prin femeia credincioasă*. Şi invers. De la cununie sunt un trup şi un suflet.

– Părinte, dar dacă suntem în călătorie şi avem canon de făcut, ce putem face?

P. C. – Mamă, dacă nu poţi, când mergi pe drum zi psalmul 50. Dacă-l zici o dată ai 25 de metanii. Dacă-l zici de două ori ai 50 de metanii. Tot aşa. Fă ce poţi!

– Dacă nu putem zice psalmul 50.

P. C. – Dacă poţi zice psalmul 50, ai 25 de metanii, iar dacă nu, zi Tatăl nostru, că-i primit. Da. Numai să zici cu toată inima.

– Am citit că noaptea e bine să faci de 33 de ori Tatăl nostru, cu metanii. Se poate face mai devreme de miezul nopţii?

P. C. – Se poate, şi mai de cu seară şi mai dimineaţă, numai să-l facă.

– Părinte, cui trebuie să facem milostenie?

P. C. – A venit un sărac la patriarhul Alexandriei, Ioan cel Milostiv: „Uite, părinte, aşa, am fost corăbier, s-a rupt corabia şi s-a înecat atâta şi am pierdut atâta...!" Îi zice ucenicului: „Du-te, fiule, şi-i dă 1000 de galbeni din casieria bisericii!" Era acolo un vas unde se ţinea vistieria bisericii.

Se duce mai încolo săracul şi se îmbracă cu altă haină şi vine iarăşi: „Am fost aşa şi m-au prădat tâlharii şi m-au bătut şi am rămas sărac". „Du-te, fiule, şi-i dă 500 de galbeni!"

Se duce mai încolo şi ia altă căciulă, alţi bocanci, cutare şi vine iar: „Uite am fost aşa şi aşa şi am avut negustorie cu unul şi mi-a luat banii şi s-a dus, cutare, şi m-a lăsat sărac şi n-am cu ce mă întoarce acasă...". „Du-te, fiule, şi-i dă!" Dar

ucenicul zice: „Părinte, bagă de seamă! Acesta-i tot acela de dimineaţă!" „Du-te, fiule, şi-i dă!"

„Părinte, dar îi tot acela, îşi schimbă hainele şi bocancii. Îl cunosc după ochi. Îi tot acela!" „Du-te, fiule, nu cumva să fie Hristos! Mai dă-i acum 50 de galbeni!"

Când a vrut să-i dea, i-a zis săracul ucenicului, un diacon din palat: „Ia stai, măi băiete! Spune la episcopul vostru: fiindcă m-a miluit azi de trei ori – cine pe săraci ajută, cum zice, pe Dumnezeu împrumută – şi fiindcă de trei ori am fost şi totdeauna ţi-a spus să-mi dai şi nu m-a judecat, spune-i că am să-i dau atâta avere, că n-are să mai poată împărţi cât am să-i trimit eu", şi nu l-a mai văzut. Era Mântuitorul.

Şi a doua zi soseşte o corabie de la Roma încărcată cu grâu şi cu altele şi peste o mie de grivne de aur. O grivnă de aceea avea cât un ţuhal de galbeni. Nu a trecut corabia aceea de la Roma, vine altă corabie, din altă parte. Şi a pus Sfântul Ioan la episcopie preoţi să împartă milostenie zi şi noapte. Nu puteau dovedi aceia cât venea, că el dădea şi s-a pus la întrecere cu Dumnezeu: „Ia să vedem, ai să mă întreci Tu pe mine, cât pot eu să-ţi dau Ţie!" De aceea îi spune Sfântul Ioan cel Milostiv.

Dar eu dacă va veni unul de două ori, îl ocărăsc: „Fugi de aici, că ţi-am mai dat!" Vin ţigani de ăştia. Şi eu le spun: „Ia zi, măi, cum zic eu: «Cum nu-i răchita pom, aşa nu-i ţiganul om!»" Că ăştia cer mereu. Dar le dau câte ceva. Dar Varsanufie are ciudă: „Măi, dar a mai fost!" „Lasă-l, măi!"

– Părinte, dar fumează, bea, dă în cap la altul, fură...

P. C. – Stai, stai, măi Ioane, măi, mânca-te-ar Raiul să te mănânce! Cine te-a pus judecător pe tine peste ţigani?

– Dar nu face voia lui Dumnezeu!

P. C. – N-am eu treabă! Nu, nu, nu.

– Să-l iubeşti pe cel de o credinţă cu tine mai întâi!

P. C. – Nu, nu, nu, nu... Nu de-o credinţă cu tine. Tot omul din lume este aproapele nostru. Ai văzut Evanghelia cu samarineanul milostiv? Cine a făcut milă cu cel căzut? Acela de o credinţă cu el? Un samarinean, care era păgân. Tot omul din lume, tot care poartă trup ca şi noi e-aproapele nostru. N-ai voie să-l judeci. Poţi să-l vezi că face orice. Dă-i, că tu nu-i dai lui, îi dai lui Hristos! Ce zice? *Întrucât aţi făcut unuia din aceşti fraţi ai mei, prea mici, Mie mi-aţi făcut*. Ce am eu grijă că el îi curvar sau îi beţiv, cutare?

– Dar dacă cu banii aceia cumpără ţigări şi băutură?

P. C. – Treaba lui. Nu l-ai pus tu. Tu i-ai dat ca să mănânce, să se îmbrace. Asta-i treaba lui mai departe ce face.

– Nu iei parte la păcatul lui?

P. C. – Nu iei parte. Ai văzut când vine Petru? Petru era cel mai iubit, că-L iubea tare pe Hristos, dar s-a lepădat de trei ori. Ioan Evanghelistul era foarte iubit. El nu s-a lepădat deloc. Era prieten şi cu arhiereul. Şi vine Petru, care era râvnitor groaznic pentru Hristos, şi a zis: ...*măcar toţi de s-ar lepăda,*

eu nu mă lepăd. Avea încredere în sine. *Amin zic ţie, Petre, înainte de a cânta cocoşul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine,* fiindcă ai încredere în tine, că tu eşti straşnic. Pentru mândrie, ca să-l smerească. Şi a ieşit afară şi a plâns cu amar când a cântat cucoşul. Lacrimile acelea l-au restabilit în harul lui Dumnezeu, că i-a părut rău.

Dar zice: *Doamne, de câte ori voi ierta pe fratele meu într-o zi? Până la şapte ori?* A răsturnat părerea lui Petru: *Nu zic ţie, Petre, până la şapte ori, până la şaptezeci de ori câte şapte,* într-o zi. De 7000 de ori să-l ierţi. Na! Vezi că mila lui Dumnezeu n-are margini. „Nu că l-am iertat o dată şi iar face rău!" Ia să vezi, l-am iertat de 7000 de ori într-o zi?

Aşa că Dumnezeu miluieşte fără margini, că n-ar mai ţinea El lumea asta, câte răutăţi sunt pe pământ. Doar din dragoste a făcut-o, din milă. Nu L-a pus nimeni. Şi are atâtea popoare care nu-L cunosc. Peste un miliard de budişti, chinezi care se închină lui Buda, marele vrăjitor blestemat.

Ai India care se închină lui Brahma, China şi Japonia se închină la nişte draci de vrăjitori. Un popor de 140.000.000 se închină la draci şi nu-i pierde. De ce nu-i pierde, măi? Şi China cu peste un miliard de budişti, se închină la draci, de ce nu-i pierde?

Dar noi n-am fost păgâni? N-am fost mii de ani păgâni? Şi mai mult. Atunci cu colonizarea Daciei ne-am încreştinat, iar alte popoare şi mai târziu. Dumnezeu aşteaptă îndelung: *...şi alte oi am, care nu-s din staulul acesta. Şi pe acelea Mi se cade a le aduce.*

– La cine se referă aici?

P. C. – La popoarele care n-au venit încă la credinţă. Dar de ce-i ţine? Ştii de ce-i ţine? *Cei ce n-au lege, din fire fac ale legii,* zice Apostolul Pavel. Ştiţi voi cum este în China? Dacă pleacă tatăl de acasă, lasă pe băiatul cel mai mare în locul lui, şi dacă ceilalţi nu l-or asculta, când vine acasă le ia viaţa. Atâta disciplină e-acolo. Dacă o fată a prins-o că a căzut până la căsătorie, o spânzură. Şi n-au lege. *Cei ce n-au lege, din fire fac ale legii.*

Da. Aceasta pentru că Dumnezeu va judeca toată lumea după patru legi. Prima lege pe care a dat-o Dumnezeu de obşte şi la chinezi şi la indieni şi la japonezi şi la turci şi la noi este legea conştiinţei. Legea conştiinţei este glasul lui Dumnezeu în om.

Ai văzut ce-a spus Cain, când l-a omorât pe fratele lui, când l-a întrebat Dumnezeu: *Cain, unde-i fratele tău, Abel?* Dar el, în loc să zică: „Doamne, am greşit", a zis: *Dar ce, eu am păzit pe fratele meu?* Şi i-a zis Dumnezeu: „Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ".

Parcă ce-i acum la Dumnezeu să întoarcă o împărăţie de 350.000.000 înapoi? Glasul sângelui acelor sute de milioane care au murit strigă din pământ la Dumnezeu.

Când a venit Ioachim Fuioagă în '36 la noi, eram aici. Patru preoţi din Rusia au scăpat săracii îmbrăcaţi în haine, prin Prut. Santinela noastră i-a îmbrăcat repede că era rece apa. Le-au dat haine că mureau. Au scăpat cu viaţă şi au spus ce-i în Rusia:

– 140.000 de călugări împuşcaţi; numai la Kiev aveau 17.000 de călugări. Cea mai mare lavră din lume, mama tuturor mănăstirilor – Pecersca. Dar câte mănăstiri au avut!

– 75.000 de preoţi omorâţi;

– 80 de mitropoliţi omorâţi, spânzuraţi, duşi în Siberia şi băgaţi în gheaţă. Îi dezbrăcau cu pieile goale şi turna apă pe ei. Ce batjocură! În timpul lui Stalin.

– 30.000 de mănăstiri şi biserici au dărâmat şi au stricat, au făcut cluburi şi grajduri.

Dar cei 500.000 din armata albă care au ţinut cu ţarul, şi care au murit nevinovaţi, luptând împotriva armatei roşii, care a fost de 4.000.000! Pe toată au pierdut-o, nu au mai cruţat-o – când l-au omorât pe Ţarul Nicolae.

Dar oare sângele acelor drepţi nu strigă la dreptatea cea fără margini? Şi sângele acela acum îi trezeşte pe urmaşii lor. Sângele acelor sfinţi, care se roagă la Prea Sfânta Treime: „Doamne, ai milă de poporul Tău, că-i popor aşa de mare! S-a slăvit numele Tău".

Ştiţi voi ce mănăstiri au ei în Sfântul Munte, în Ierusalim? Ştiţi voi ce milostivi sunt? Ca dânşii nici un popor din lume n-a făcut atâta milostenie cu popoarele creştine. Noi ştim, că am fost pe la Ierusalim şi prin Sfântul Munte.

Au venit doi arhimandriţi acum de la Moscova; unul Longhin şi unul Eufrosin. Au venit aici, am stat de vorbă cu ei. Ce bucurie la dânşii!

Câtă bucurie, când se trezesc ei, săracii!

Mânca-v-ar raiul!

CUPRINS

